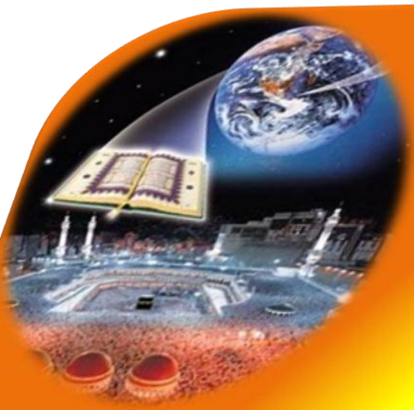

د قرآن سره مرکه

Ketabton.com

لیکوال :

ډاکټر نثار احمد صمد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قرآن

سره مرکه

لیکوال :

ډاکټر نثار احمد صمد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چاپ ټول حقوق خوندي دي.

د کتاب پېژندنه

دکتاب نوم:	د قرآن سره مرکه
ليکوال:	ډاکټر نثار احمد صمد
کمپوز:	خپله ليکوال
د ليکوال برېښناليک:	Nsamad57@hotmail.com
د ښنتۍ طرحه او انلاين چاري:	مختار احمد احسان - لراوبر ډاټ کام

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب لړلیک

- لومړی برخه
- دوهمه برخه
- دریيمه برخه
- څلورمه برخه
- پنځمه برخه
- شپږمه برخه
- اوومه برخه
- اتمه برخه
- نهمه برخه
- لسمه برخه
- یوولسمه برخه
- دوولسمه برخه
- دیارلسمه برخه
- څوارلسمه برخه
- پنځلسمه برخه
- شپاړسمه برخه
- اوولسمه برخه
- اتلسمه برخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

- نولسمه برخه
- شلمه برخه
- یوویشتمه برخه
- دوه ویشتمه برخه
- درویشتمه برخه
- څلرویشتمه برخه
- پنځه ویشتمه برخه
- شپږ ویشتمه برخه
- اووه ویشتمه برخه
- اته ویشتمه برخه
- نهه ویشتمه برخه
- د قرآن سره د مرکې د پای لیکنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پيل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې لومړنۍ سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، د تیر کال د مبارکې روژې غوندې سږ کال هم ستاسو درانه حضور ته دیرش سوغاتونه وړاندې کوم. د سږنۍ مبارکې روژې دغه دیرش تحفې «د قرآن سره مرکه» نومیږي چې د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا یې تاسو او دا یې هم د لومړنۍ روژې لومړنۍ تحفه (ن. صمد) :

د قران سره مرکه

سَلام عَلیکَ ، سلامتي دې وي پر تا (۱)
سَلام لکَ ، سلامتي دې وي درباندې (۲)

پوښتنه: که لطفاً خپل ځان را وپیژني ؟
ځواب: زه د الله کتاب یم (۳) ، نوم مې قرآن دی (۴).

پوښتنه: ډیر ښه ، تا وویل چې زه د الله کتاب یم. آیا کولای سې چې الله په لنډه توګه را وپیژني ؟
ځواب: هو ولې نه ، الله د هغه هستۍ اصلي او فطري نوم دی (۵) چې هر څه او ټول کایَّنات یې پیدا کړي دي (۶) ، الله یو دی او شریک نه لري (۷) ، الله د هر شي څښتن او مالک دی (۸) ، هغه د ټول عالم رب دی (۹) ، هغه مطلق حاکم دی (۱۰) ، یوازې الله د عبادت وړ دی او بس (۱۱) ، الله د عدم یعنی هیڅ څخه هر څه او هر شی خلق کوی (۱۲) ، هغه ظاهر دی (۱۳) ، هغه باطن دی (۱۴) ، الله ټول کایَّنات چلوی (۱۵) ، هر څوک د هغه محتاج دی (۱۶) ، هغه هیچا ته هم اړ نه دی (۱۷) ، ژوند او مرګ د الله په اختیار کی دی (۱۸) ، صرف الله هر چا ته اولاد ورکوی (۱۹) ، الله تل موجود دی او تل به موجود وی (۲۰) ، هغه بی مثاله دی یعنی هیڅ ساری نه لری (۲۱) ، هر څه له منځه ځی خو الله تلپاته دی (۲۲) ، هغه پر هر څه قادر دی (۲۳) ، هغه توبه قبلونکی او مهربان دی (۲۴)....

پوښتنه: دا خو ډیر حیاتی معلومات وو. اوس به راسم دې ته چې تا مخکی وویل چې زما نوم قرآن دی ، خو ما داسی هم اوریدلي دي چې ته د قرآن څخه علاوه نور نومونه او صفتونه هم لرې ، آیا خپل دغسی څو نومونه او صفات را ښوولای سې ؟
ځواب: هو ، زه ډیر نومونه او صفتونه لرم چې د بیلګې په توګه به ځینی درونښیم :

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتاب (۲۵) ، رحمت (۲۲) ، حکمت (۲۷) ، حدیث (۲۸) ، هُدا یعنی هدایت (۲۹) ، فرقان یعنی د حق او باطل بېلوونکی (۳۰) ، مُبین یعنی ښکاره دلیل (۳۱) ، ایمان (۳۲) ، کریم یعنی لوی (۳۳) ، کلام (۳۴) ، عدل (۳۵) ، برهان (۳۶) ، نور (۳۷) ، قول (۳۸) ، سراج (۳۹) ، شفا (۴۰) ، موعظت یعنی نصیحت (۴۱) ، ذکر (۴۲) ، عصمت (۴۳) ، مبارک (۴۴) ، علی یعنی لوړ رتبه (۴۵) ، حکیم (۴۶) ، مُهیمین یعنی ساتونکی (۴۷) ، منیر (۴۸) ، مصدق یعنی تصدیق کونکی ، د پیش ګویانو مصداق (۴۹) ، حبل الله یعنی د الله رسۍ (۵۰) ، ذکری یعنی یادوونکی (۵۱) ، قیَم یعنی سمه او مستقیمه خبره (۵۲) ، قول فصل یعنی فیصله کوونکی (۵۳) ، احسن الحدیث یعنی بهترین کلام (۵۴) ، مثانی یعنی جوړه جوړه (۵۵) ، متشابه (۵۶) ، تنزیل یعنی نازل سوی (۵۷) ، روح (۵۸) ، وحی (۵۹) ، عربی (۶۰) ، بصایِّر یعنی د فکر او سوچ پیدا کوونکي دلایل (۶۱) ، بیان (۶۲) ، علم (۶۳) ، نعمت (۶۴) ، حق (۶۵) ، هادی (۶۶) ، عجب (۶۷) ، تذکره یعنی یادونه (۶۸) ، عُروة الوثقی یعنی ټینګه رسۍ (۶۹) ، صدق یعنی رښتیا (۷۰) ، امر (۷۱) ، بُشری یعنی زیری ورکونکی (۷۲) ، عزیز (۷۳) ، بلاغ یعنی پیغام (۷۴) ، قصص یعنی بیان ، قصې (۷۵) ، صراط (۷۶) ، عظیم (۷۷) ، بشیر یعنی زیری ورکوونکی (۷۸) ، نذیر یعنی خبرداری ورکونکی (۷۹) ، مجید یعنی سترتیا لرونکی (۸۰) ، حُکم یعنی فیصله (۸۱)....

پوښتنه: دا خو ډیر په زړه پوری معلومات وو. آیا راته ویلای سې چی ته د چا تألیف یې یعنی مؤلف دی څوک دی؟
ځواب: زما مؤلف الله دی، دا ځکه چی زه د هغه کلام یم (۸۲).

پوښتنه: نو چی داسی ده ، دنیا ته چا رالیږلی یې؟
ځواب: دنیا ته هم الله را نازل کړی یم (۸۳).

پوښتنه: دا صحیح ده چی الله نازل کړی یې ، خو مځکی یا دغه دنیا ته چا راوړئ یې؟
ځواب: د الله په امر یوې ملایکې راوړی یم چی جبریل نومیږی (۸۴).

پوښتنه: نو پر مځکه دی چا ته تشریف راووړ ، یعنی جبریل (ع) چا ته ورتسلیم کولې؟
ځواب: زه محمد (ص) ته راوړل کېدلم ، یعنی د هغه پر مبارک زړه را نازل کېدلم (۸۵).

پوښتنه: تا د زړه خبره وکړه ، آیا دا ممکنه وه چی پر زړه باندی نه بلکی پر کوم غره باندی نازل سوی وای او خلکو هدایت درڅخه اخیستلای؟
ځواب: دغسی کار ځکه هیڅ امکان نه درلود ، چی که زه پر کوم غره باندی نازل سوی وای نو لومړی خو به هغه غر د الهی جلال له امله چاودېدلی او ټوټه ټوټه سوی وای او تباهی به خپره سوې وای (۸۶). که احیاناً

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه غر سلامت هم پاته سوی وای نو په هغه صورت کی زما د احکامو په عملی تشریح کی قاطعیت نسو راتلای چی د هغه له امله به ما عملاً د کوم هدایتی کتاب رول هم نسو لوبولای. وګوره پر نبی کریم (ص) باندی زما نزول او هغه ته زما د عملی تشریح او تعبیر د مسؤلیت اصلی مقصد دا دی چی په مسلمه امت کی فکری او عملی پیوستون او یووالی راسی (۸۷).

پوښتنه: آیا جبریل (ع) به ته کټ مټ او ټکی په ټکی راکښته کولې که څنګه؟
ځواب: هو باالکل، جبریل زه حرف په حرف راوړلم (۸۸). دا ځکه چی هغه امین دی، د قوت او روح القدس (یعنی سپېڅلی روح) څښتن او د الهی حُکم پابند دی (۸۹).

پوښتنه: اوس به یوه بله مسأله مطرح کړم او هغه دا چی ته کله دغه دنیا ته را نازل سوې؟
ځواب: زما د نازل کېدو پیل د روژې د مبارکی میاشتی په یوه شپه کی وسو چی لیلة القدر نومیږی (۹۰).
پوښتنه: آیا دنیا ته ستا نزول ټوله په یوه پلا یعنی یو ځایی سوئ دی؟
ځواب: یا، دنیا ته زما نازلېدل په یو ځایی توګه نه بلکی لږ لږ تعمیل سوی دی (۹۱).

پوښتنه: ولی لږ لږ نازلېدې او ولی په یوه پلا نه نازل کېدې؟
ځواب: زه ځکه لږ لږ را لیږل کېدلم چی رسول الله او مسلمانان پرله پسې تشویق سی او د هغوی د زړونو د ډاډ باعث وګرځم (۹۲).

پوښتنه: نو چی داسی ده، څنګه راغونډ او تدوین سوې؟
ځواب: ډیر ښه سوال دی، زما د راټولولو او تدوین انتظام هم پخپله الله ترسره کړی دی (۹۳)

پوښتنه: لطفاً راته ووایه چی ته چیری نازل سوی یې؟
ځواب: زما نزول په مکه کی پیل سوی دی (۹۴).

پوښتنه: آیا صرف په همدې مکه او د هغې په مربوطاتو کی نازل سوی یې او که په نورو ځایو کی هم را نازل سوی یې؟
ځواب: زه د مکې څخه علاوه په مدینه او د هغه په مربوطاتو کی هم نازل سوی یم (۹۵)

(۱): سورهً مریم، آیت ۴۷. (۲): سورهً الواقعه، آیت ۹۱. (۳): البقره: ۲؛ الانعام: ۹۲؛ الحجر: ۱؛ النمل: ۱. (۴): الانعام: ۱۹؛ یونس: ۳۷؛ یوسف: ۳؛ الاسراء (بنی اسرایَل): ۹. (۵): طه: ۱۴. (۲): الانعام: ۱۰۲؛ الزمر: ۲۲؛ الرعد: ۱۲؛ المؤمن: ۲۲؛ طه: ۵۰. (۷): البقره: ۱۲۳؛ النسأ: ۱۷۱؛ یوسف: ۳۹؛ الرعد: ۱۲؛ ابراهیم: ۴۸. (۸): البقره: ۲۵۵؛ آل عمران: ۱۲۹، ۱۸۰؛ النسأ: ۱۲۲؛ الانعام ۱۲؛ لقمان: ۳۲. (۹): الفاتحه

(c) ketabton.com: The Digital Library

:۲ ؛ الانعام: **۴۵** ؛ الاعراف: **۵۴** ؛ یونس: ۱۰ ؛ المطففین: ۶. (۱۰): یوسف: **۴۰** ؛ الکهف: **۲۶** ؛ الاعراف: **۵۴**
؛ یونس: **۳۱** ؛ السجده: **۵**. (۱۱): البقره: **۱۲۳** ؛ آل عمران: ۲ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ المایِّده: **۷۳** ؛ الناس: ۳. (۱۲):
البقره: ۱۱۷ ، **۱۵۴** ؛ الانعام: ۱۰۱ ؛ الحشر: ۲۴. (۱۳): الحدید: ۳. (۱۴): الحدید: ۳. (**۱۵**): یونس: **۳۱** ؛
الاعراف: **۵۴** ؛ الطلاق: ۱۲ ؛ الروم: **۲۵** ؛ حم السجده: ۱۲. (۱۶): فاطر: **۵۵** ؛ محمد: ۳۸. (۱۷): الاخلاص:
۲ ؛ البقره: **۲۶۷** ؛ آل عمران: ۹۷ ؛ الانعام: **۱۳۳** ؛ التغابُن: ۶. (۱۸): الملک: ۲ ؛ آل عمران: **۵۲** ؛ الاعراف:
۵۸ ؛ التوبه: ۱۲ ؛ الحدید: ۲. (۱۹): الشوری: **۴۹** ؛ الانبیأ: ۹۰ ؛ ال عمران: ۳۸ ؛ مریم: **۵** ؛ ص: ۳۰. (۲۰):
الحدید: ۳ ؛ الرحمن: ۲۷ ؛ ق: **۱۵** ؛ حم السجده: ۲۱ ؛ یس: ۷۹. (۲۱): الشوری: ۱۱ ؛ الاخلاص: ۱ ؛ النحل:
۱۷ ؛ الاعراف: ۱۹۱. (۲۲): الرحمن: ۲۷. (۲۳): البقره: ۱۰۹. (۲۴): التوبه: ۱۰۴. (**۲۵**): البقره: ۲ ؛ النسأ: ۲۹
؛ فاطر: **۱۰۵**. (۲۶): الانعام: **۱۵۷** ؛ الاعراف: **۵۲** ، ۲۰۳ ؛ یونس: **۵۷** ؛ یوسف: ۱۱۱ ؛ النحل: ۶۴ ، ۸۹. (۲۷):
الاسرأ: ۳۹ ؛ الاحزاب: ۳۴ (۲۸): النجم: **۵۹**-۶۰ ؛ الکهف: ۶ ؛ الطور: ۳۴. (۲۹): البقره: ۲ ، ۹۷ ، **۱۸۵** ؛
آل عمران: ۱۳۸ ؛ المایِّده: ۴۶ ؛ الانعام: **۱۵۷** ؛ القصص: ۴۳. (۳۰): البقره: **۱۸۵** ؛ آل عمران: ۴ ؛ الفرقان: ۱
. (۳۱): المایِّده: **۱۵** ؛ یوسف: ۱ ؛ الحجر: ۱ ؛ الشعرأ: ۲ ؛ النمل: ۱. (۳۲): آل عمران: ۱۹۳. (۳۳): الواقعه:
۷۷. (۳۴): التوبه: ۶ ؛ الفتح: ۱۵. (**۳۵**): الانعام: **۱۱۵**. (۳۶): النسأ: ۱۷۴. (۳۷): النسأ: ۱۷۴ ؛ المایِّده:
۱۵ ؛ الاعراف: **۱۵۷** ؛ الشوری: **۵۲** ؛ التغابُن: ۸. (۳۸): القصص: **۵۱**. (۳۹): الاحزاب: ۴۶. (۴۰): یونس:
۵۷ ؛ الاسرأ: ۸۲ ؛ حم السجده: ۴۴. (۴۱): آل عمران: ۱۳۸ ؛ المایِّده: ۴۶ ؛ یونس: **۵۷** ؛ هود: ۱۲۰ ؛ النور:
۳۴. (۴۲): الحجر: ۹ ؛ النحل: ۴۴ ؛ الانبیأ: **۵۰** ؛ یوسف: ۱۰۴ ؛ الطلاق: ۱۰. (۴۳): آل عمران: ۱۰۳

(۴۴): الانعام: ۹۲ ، **۱۵۵** ؛ الانبیأ: **۵۰** ؛ ص: ۲۹. (**۴۵**): السبا: ۲۳ ؛ الزخرُف: ۴. (۴۶): آل عمران: **۵۸** ؛
یونس: ۱ ؛ لقمان: ۲ ؛ الزخرف: ۴. (۴۷): المایِّده: ۴۸. (۴۸): الاحزاب: ۴۶. (۴۹): البقره: ۴۱ ، ۸۹ ، ۹۷ ؛
الانعام: ۹۲ ؛ آل عمران: ۳ ؛ یس: ۲ ؛ الاحقاف: ۱۲ ، ۳۰. (**۵۰**): آل عمران: ۱۰۳. (**۵۱**): هود: ۱۲۰. (**۵۲**):
الکهف: ۲. (**۵۳**): الطارق: ۱۳. (**۵۴**): الزمر: ۲۳. (**۵۵**): الحجر: ۸۷ ؛ الزمر: ۲۳. (**۵۶**): الزمر: ۲۳. (**۵۷**)
: الشعرأ: ۱۹۲ ؛ یس: **۵** ؛ الواقعه: ۸۰. (**۵۸**): الشوری: **۵۲**. (**۵۹**): الانبیأ: **۴۵** ؛ الاحزاب: ۲. (۶۰): یوسف
: ۲ ؛ الرعد: ۳۷ ؛ طه: ۱۱۳ ؛ الزمر: ۲۸ ؛ الزخرف: ۳. (۶۱): الانعام: ۱۰۴ ؛ الاعراف: ۲۰۳ ؛ القصص: ۴۳ ؛
الجاثیه: ۲۰. (۶۲): آل عمران: ۱۳۸. (۶۳): البقره: ۱۲۰ ؛ آل عمران: ۶۱ ؛ الرعد: ۳۷. (۶۴): الاضحی: ۱۱.
(**۶۵**): البقره: ۲۶ ، ۹۱ ؛ المایِّده: ۸۴ ؛ الانعام: ۶۶ ؛ الانفال: ۶ ؛ القصص: **۵۳**. (۶۶): الاسرأ: ۹ ؛ الاحقاف:
۳۰ ؛ الجن: ۲. (۶۷): الجن: ۱. (۶۸): الحاقه: ۴۸ ؛ المدثر: ۴۹ ، **۵۴** ؛ الدهر: ۲۹ ؛ المزمل: ۱۹ ؛ طه: ۳.
(۶۹): البقره: **۲۵۶**. (۷۰): الزمر: ۳۲. (۷۱): الطلاق: **۵**. (۷۲): البقره: ۹۷ ؛ النحل: ۸۹ ، ۱۰۲ ؛ النمل: ۲ ؛
الاحقاف: ۱۲. (۷۳): حم السجده: ۴۱. (۷۴): ابراهیم: **۵۲** ؛ الانبیأ: ۱۰۶. (**۷۵**): آل عمران: ۲۲. (۷۶): الفاتحه
: ۶. (۷۷): الحجر: ۸۷. (۷۸): حم السجده: ۴. (۷۹): حم السجده: ۴ ؛ الفرقان: ۱ ؛ النجم: **۵۶**. (۸۰): ق: ۱ ؛
البروج: ۲۱. (۸۱): الرعد: ۳۷. (۸۲): التوبه: ۶ ؛ الزمر: ۲۳ ؛ الفتح: **۱۵**. (۸۳): الواقعه: ۸۰ ؛ الشوری: ۱۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

؛ البقره: ۷۶ ؛ النسأ : ۱۱۳ ؛ الکهف: ۱ . (۸۴) : البقره: ۹۷ ؛ النحل: ۱۰۲ ؛ الشعرا : ۱۹۳ . (۸۵) : محمد : ۲ ؛
البقره: ۹۷ ؛ آل عمران: ۳ ؛ الاعراف: ۲ ؛ النحل: ۴۴ . (۸۶) : الحشر: ۲۱ . (۸۷) : النحل: ۴۴ ، ۲۴ ؛ الاحزاب
: ۲۱ ؛ آل عمران: ۱۷۴ ؛ الجمعه: ۲ . (۸۸) : النحل: ۱۰۲ ؛ الاسرأ : ۱۰۵ ؛ هود : ۱۴ . (۸۹) : تاشعرأ : ۱۹۳ ؛
التکویر: ۱۹ـ۲۱ . (۹۰) : البقره: ۱۸۵ ؛ الدخان: ۳ ؛ القدر: ۱ . (۹۱) : الفرقان: ۳۲ ؛ الاسرأ : ۱۰۶ ؛ الدهر: ۲۳ ؛
النحل ۱۰۱ـ۱۰۲ . (۹۲) : الفرقان: ۳۲ ؛ النحل: ۱۰۱ـ۱۰۲ ؛ الاسرأ : ۳ . (۹۳) : القیامه: ۱۷ـ۱۹ ؛ الفرقان: ۳۲ .
(۹۴) : الانعام: ۹۲ . (۹۵) : التوبه: ۱۰۸ ؛ آل عمران: ۱۲۳ ، ۱۴۰ ، ۱۴۲ ؛ الاحزاب: ۲۲ ؛ البقره: ۱۴۴ ، ۱۹۸ ؛
الحج: ۲۷ـ۲۸ ؛ الفتح: ۱۰ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دوهم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، د تیر کال د مبارکی روژې غوندی سږ کال هم ستاسو درانه حضور ته دیرش سوغاتونه وړاندی کوم. د سږنی مبارکی روژې دغه دیرش تحفې « د قرآن سره مرکه» نومیږی چی د قرآن پوهنی ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنی کیږی او هغه د خپلو آیتونو له مخی ځوابونه وایی. هیله ده چی د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځی ، دا ځکه چی نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا یې تاسو او دا یې هم د روژې د دوهمی ورځی تحفه (ن.صمد) :

د قران سره مرکه (دوهمه برخه) :

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چی ستا ژبه کومه یوه ده ، یعنی په کومه ژبه ارشاد فرمایې ؟
ځواب: زه په فصیح او بلیغ عربی ژبه نازل سوی یم او په همدې ژبه ږغیږم (۱) .

پوښتنه: ولی په عربی ژبه نازل سوی یې ؟
ځواب: دا ځکه چی د الله هر کتاب په هغه ژبه نازلیږی چی پخپله د رسول او د هغه د قوم ژبه وی تر څو په دې ډول خلک ښه په وپوهیږی. نو زه چی پر کوم رسول باندی نازل سوی یم څنګه چی د هغه او د هغه د قوم ژبه عربی ده ، نو همدا علت دی چی زه د الله لخوا په همدغه عربی ژبه راولیږل سوم که نه ، کافرانو به پلمه کولای چی رسول عرب دی ، مخاطب قوم یې هم عرب دی ، خو کتاب یې په بله ژبه دی چی موږ هیڅ نه پوهیږو . (۲) .

پوښتنه: ستا مخاطب انسانان څوک دي ؟
ځواب: زما لومړنی مخاطب هماغه زما حامل یعنی محمد رسول االله دی (۳) . تر هغه وروسته د هغه قوم یعنی عرب قوم ته خطاب کوم (۴) ، او تر هغه وروسته تر قیامت پوری د هری سیمی ټولو انسانانو ته مخاطب یم(۵) چی په هغو کی مشرکین (۲) ، مجوَسي (۷) ، صابی (۸) او اهل الکتاب (۹) یعنی یهودیان (۱۰) او عیسویان (۱۱) شامل دي.

پوښتنه: آیا د دې خبری معنا دا ده چی ته یو نړی‌ شموله کتاب یې ؟
ځواب: هو باالکل ، زما هدایت د ټول بشر لپاره دی (۱۲) .

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چی ستا موضوع څه ده ؟
ځواب: دا خو ډیره ښه خبره ده ، زما موضوع انسان دی (۱۳) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا را ته ویلای سې چې ستا مقصد او مطلب څه دی ؟
ځواب: زما اصلی مقصد دا دی چې انسان د ګمراهۍ څخه وژغورم او هدایت او ښېګڼه ور په برخه کړم (۱۴) .

پوښتنه: دا خو ډیر عالي هدف دی ، نو آیا ستا په کومه خبره کی څه شک او شبهه پیدا کېدای سی ؟
ځواب: یا ، زما په هیڅ خبره کی آن د شک کوم ګنجایش هم نه ځاییږی او زما هره خبره حقیقی ، یقینی او قطعی ده (۱۵) .

پوښتنه: آیا ستا د متن سره نوری خبری او یا څه اضافه کېدای سی که یا ؟
ځواب: یا ، زما سره څکه هیڅ شی او هیڅ درواغ نسی ګډېدای چې زه د الله سپېڅلی کلام یم (۱۲) .

پوښتنه: نو چې ته حق یې ، آیا ستا د حقانیت لنډ دلایل راته ویلای سې ؟
ځواب: هو ، زما د حقانیت څو بیلګې به دا سی در وښیم :
الف-زما هره خبره پر حقیقت ولاړه ده (۱۷) .
ب-زما په خبرو کی هیڅ تضاد نسته (۱۸) .
ج-زما غوندی بل هیڅ کلام وجود نه لری (۱۹) .
د-زما په متن کی آن د یوې ذرې په اندازه هم لږښت او ډېرښت نسی راتلای (۲۰) .

پوښتنه: تا وویل چې زما په متن کی هیڅ ډول لږښت او ډېرښت نسی راتلای ، آیا دغسی کار پخپله رسول الله (ص) هم نسو کولای ؟
ځواب: یا ، دغسی کار هیڅوک هم نسی کولای (۲۱) .

پوښتنه: آیا ستا څخه مخکی الله (ج) نور کتابونه هم دنیا ته رالیږلي وو ؟
ځواب: هو ، خدای زما څخه مخکی نور کتابونه هم را نازل کړي وو (۲۲) ، لکه پر موسی (ع) باندی تورات (۲۳) ، پر داؤد (ع) باندی زبور (۲۴) ، او پر عیسی (ع) باندی انجیل (۲۵) . له دې نه علاوه ، خدای پر پیغمبرانو صحیفې (یعنی کوچنی کتابونه) هم نازل کړي دي (۲۲) .

پوښتنه: ډیر ښه وضاحت دی راکړ . آیا دا ښتیا ده چې پر تا باندی ایمان راوړل ضروری او حتمی دی ؟
ځواب: هو باالکل ، پر ما باندی بشپړ ایمان راوړل حتمی دی (۲۷) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: اوس به راسم يوي بلی حساسی مسألې ته او هغه دا چی ځينی خلک وايی چی زه خو مسلمان يم (يا موږ خو مسلمانان يو) ، خير دی چی د قرآن يعنی ستا بعضی احکام او اوامر عملی نکړو (چی مثالونه به يې وروسته درسره مطرح کړم) . نو آيا په دغسی حيلو او پلمو به برائَت حاصل کړي ؟
ځواب: نه ، داسی نه ده بلکی زما ټول حکمونه او هدايتونه به عملی کوي ، او زما د يوي برخی څخه انکار زما د ټول متن څخه د انکار په معنا دی او داسی کسان به په الهی عذاب مبتلا کيږی (۲۸) .

(۱) : يوسف: ۲ ؛ الرعد : ۳۷ ؛ النحل: ۱۰۳ ؛ الشعرأ : ۱۹۵ ؛ الاحقاف: ۱۲. (۲) : ابراهيم: ۴ ؛ مريم: ۹۷ ؛ الدخان: ۵۸ ؛ الاحقاف: ۱۲ ؛ النحل: ۱۰۳ ؛ حم السجده: ۴۴. (۳) : الانعام: ۲ ؛ يونس: ۱۰۹ ؛ الاحزاب: ۲. (۴) : الزخرف: ۴۴ ؛ آل عمران: ۲۰ ؛ يوسف: ۲ ؛ الزمر: ۲۸ ؛ حم سجده: ۳. (۵) : يوسف: ۱۰۴ ؛ الفرقان: ۱ ؛ ص: ۸۷ ؛ القلم: ۵۲ ؛ التکوير: ۲۷. (۶) : الانعام: ۱۰۲ ؛ التوبه: ۳۳ ؛ البقره: ۱۰۵ ؛ البينه: ۱. (۷) : الحج: ۱۷. (۸) : البقره: ۲۲ ؛ المايِّده ۶۹ ؛ الحج: ۱۷. (۹) : آل عمران: ۲۴ ، ۷۱ ، ۹۹ ؛ النسأ: ۴۷ ؛ المايِّده ۱۵. (۱۰) : البقره: ۲۲ ؛ المايِّده: ۶۹ ؛ الحج: ۱۷ ؛ الجمعه: ۲. (۱۱) : البقره: ۶۲ ؛ المايِّده: ۱۸ ، ۶۹ ؛ التوبه: ۳۰ ؛ الحج: ۱۷. (۱۲) : يوسف: ۱۰۴ ؛ الفرقان: ۱ ؛ ص: ۸۷ ؛ القلم: ۵۲ ؛ التکوير: ۲۷. (۱۳) : الانفطار: ۲ ؛ الانشقاق: ۲ ؛ العصر: ۲ ؛ الدهر: ۱ ؛ يس: ۷۷. (۱۴) : العصر: ۱-۴ ؛ ابراهيم: ۱ ؛ الحديد: ۹ ؛ الطلاق: ۱۱ ؛ البقره: ۲۵۷. (۱۵) : الحاقه: ۵۱ ؛ الواقعه: ۹۵ ؛ آل عمران: ۲۰ ؛ الاحزاب: ۴. (۱۶) : حم سجده: ۴۲. (۱۷) : الانعام: ۵ ؛ يونس: ۱۰۸ ؛ البقره: ۹۱ ؛ المايِّده: ۸۴ ؛ الرعد: ۱. (۱۸) : النسأ: ۸۲. (۱۹) : البقره: ۲۳ ؛ يونس: ۳۸ ؛ هود: ۱۳. (۲۰) : حم سجده: ۴۱-۴۲ ؛ الحجر: ۹. (۲۱) : يونس: ۱۵ ؛ الحاقه: ۴۴-۴۷. (۲۲) : البقره: ۲۸۵ ؛ آل عمران: ۱۸۴ ؛ النسأ: ۱۳۶ ؛ التحريم: ۱۲ ؛ فاطر: ۲۵. (۲۳) : الانعام: ۹۱ ، ۱۵۵ ؛ هود: ۱۱ ؛ الاسرأ: ۲ ؛ المومنون: ۴۹ ؛ الفرقان: ۳۵. (۲۴) : النسأ: ۱۲۳ ؛ الاسرأ: ۵۵. (۲۵) : آل عمران: ۳ ؛ المايِّده: ۴۶ ؛ الاعراف: ۱۵۷ ؛ التوبه: ۱۱۱ ؛ الحديد: ۲۷. (۲۶) : الاعلی: ۱۸-۱۹ ؛ طه: ۱۳۳ ؛ النجم: ۳۶. (۲۷) : البقره: ۴۱ ، ۹۱ ؛ النسأ: ۴۷ ؛ التغابُن: ۸. (۲۸) : آل عمران: ۱۱۹ ؛ البقره: ۸۵ ، ۲۰۸ ؛ التوبه: ۸۲.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې درېيم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، د تیر کال د مبارکی روژې غوندی سږ کال هم ستاسو درانه حضور ته دیرش سوغاتونه وړاندی کوم. د سږنی مبارکی روژې دغه دیرش تحفې « د قرآن سره مرکه » نومیږی چی د قرآن پوهنی ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږی او هغه د خپلو آیتونو له مخی ځوابونه وایی. هیله ده چی د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځی ، دا ځکه چی نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا یې تاسو او دا یې هم د روژې د درېیمی ورځی تحفه (ن. صمد) :

د قران سره مرکه ، (درېیمه برخه) :

پوښتنه: آیا ستا د راتګ په باره کی د مخکی څخه لا پیش ګویی موجوده وه که یا ؟
ځواب: هو ، وګوره حضرت ابراهیم (ع) په خپله یوه دعا کی ما ته واضحاً اشاره کړې ده (۱) .

پوښتنه: آیا ستا څخه وروسته به هم کوم بل آسمانی کتاب را نازل سی ؟
ځواب: یا ، تر ما وروسته به هیڅ کوم بل آسمانی کتاب نازل نسي او زه پر آخری نبی (ص) باندی نازل سوی یم نو ځکه زه وروستی کتاب یم (۲) .

پوښتنه: نو چی ته آخری کتاب یې معنا یې دا ده چی باید تر قیامت پوری وساتل سې ، که داسی وی نو ته د خپلی تلپاتی ساتنی څه ثبوت او تضمین لرې ؟
ځواب: ډیر ښه سوال دې وکړ ، الله پخپله تر قیامته زما د ساتنی ذمه او مسؤلیت اخیستی دی (۳) . زه په هره دوره او هره موده کی د ژوندیو انسانانو په سینو کی ساتلیً پاتیږم (۴) . هسی خو زه په هره زمانه کی په شفاهی او تحریری دواړو شکلونو سره پاته یم او شتون لرم (۵) .

پوښتنه: د دې معنا دا ده چی ته د ټول انسانی ژوندانه لپاره هدایت یې ، آیا همداسی ده ؟
ځواب: هو باالکل همداسی ده (۶) .

پوښتنه: اوس به راسم دې موضوع ته چی ستا دعوت څه شي دی ، یعنی خلک څه ته رابولې ؟
ځواب: زما دعوت (بلنه) دا ده چی انسان د خپل خالق خوښ کړئ او ټاکلی دین چی هماغه اسلام دی قبول کړي (۷) ، د خپل رب د احکامو اطاعت وکړي (۸) ، په هر کار او معامله کی د رسول الله(ص) پیروی وکړي (۹) ، او د آخرت د بریالیتوب لپاره ایمان او ښه عمل خپل کړي (۱۰) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: نو چې داسی ده ، آیا تا د انسانی مسایلو ټول جزیّیات بیان کړي دي که یا ؟
ځواب: ما اصلاً د انسانی ژوندانه اصول او مبادي په بشپړ تفصیل سره بیان کړي دي (۱۱) ، د جزیّیاتو د تفصیل او عملی تشریح مسؤلیت زما حامل یعنی محمد (ص) ته سپارل سوی دی (۱۲) .

پوښتنه: آیا دا راته ویلای سې چې ته مشکل کتاب یې که آسانه ؟
ځواب: خدای زه د هدایت او لارښوونی لپاره ډیر آسانه او د پوهېدو وړ ګرځولی یم (۱۳) . خو تر کومه ځایه چې زما په علومو او ښه پیژندنی پوری اړه لری ، نو بیا ډیر غور او تدبر ته اړتیا لیدل کیږی (۱۴) .

پوښتنه: آیا پوښتلی سم چې ستا د بیان ترتیب او طریقه څنګه ده ؟
ځواب: زما د بیان ترتیب ډیر څرګند او واضح دی (۱۵) ، باالکل طبیعی او پر زړه کښېناستونکی دی (۱۶) ، په هغه کی هیڅ ډول مغلق تیا او ابهام وجود نلری (۱۷) ، که ته ښه ځیر سې نو زه په ذهن کی د عین یوې خبری د کښېنولو په خاطر هغه په څو طریقو او ډولونو سره بیانوم تر څو په پوهاوي کی یې څه ستونزه پیښه نسی (۱۸) .

پوښتنه: نو ستا د استدلال طریقه څنګه ده ؟
ځواب: زما استدلال باالکل فطری دی چې د هغه بنسټ د مخاطب پر اقرار او اعتراف باندی ولاړ دی (۱۹) .له دې نه علاوه ، زه انسان ته بلنه ورکوم چې د خپل دننه او بهر ټول کایّنات او د هغه اغېزو او پیښو ته ښه غور وکړي تر څو د خپل دننه او دباندی ټول حقایق ښه ورمعلوم سی او د هغو د غوښتنو سره سم صحیح لاره غوره کړی (۲۰) .

پوښتنه: اوس به یوه بله موضوع مطرح کړم او هغه دا چې آیا راته ویلای سې چې ستا ترتیب څنګه جوړ سوی دی ؟
ځواب: ښه پوښتنه دې وکړه ، زه د ډیرو سورتونو د مجموعې څخه جوړ سوی یم (۲۱) .

(۱) : البقره : ۱۲۹ ؛ آل عمران : ۱۲۴ . (۲) : الاحزاب : ۴۰ . (۳) : الحجر : ۹ . (۴) : العنکبوت : ۴۹ . (۵) : القیامه : ۱۷ ؛ الانعام : ۹۲ ؛ الاحقاف : ۱۲ ؛ ص : ۸۷ ؛ القلم : ۵۲ . (۶) : البقره : ۲۰۸ ؛ آل عمران : ۱۹ ، ۸۵ ؛ الاسرأ : ۹ ؛ الذاریات : ۵۶ . (۷) : آل عمران : ۱۹ ، ۲۰ ، ۸۵ ؛ المایّده : ۳ ؛ الانعام : ۱۲۵ ؛ الحج : ۳۴ ؛ البقره : ۲۰۸ . (۸) : آل عمران : ۱۳۲ ؛ النسأ : ۵۹ ؛ المایّده : ۹۲ ؛ الانفال : ۴۶ ؛ التغابُن : ۱۲ . (۹) : آل عمران : ۳۱ ؛ الاعراف : ۱۵۸ ؛ النسأ : ۵۹ ؛ الانفال : ۴۶ ؛ محمد : ۳۳ . (۱۰) : البقره : ۲۲ ، ۸۲ ؛ المایّده : ۲۹ ؛ هود : ۲۳ ؛ ابراهیم : ۲۳ ؛ العصر : ۳ . (۱۱) : الانعام : ۱۵ ؛ هود : ۱ . (۱۲) : النحل : ۴۴ ، ۴۶ ؛ آل عمران : ۱۳۲ ؛ النسأ ۵۹ ؛ الاحزاب : ۲۱ . (۱۳) : القمر : ۱۷ ، ۲۲ ، ۳۲ ، ۴۰ ؛ مریم : ۹۷ ؛ الدخان : ۵۸ . (۱۴) : النسأ : ۸۲ ؛ محمد : ۲۴ ؛ ص : ۲۹ . (۱۵) : المایّده : ۱۵ ؛ یوسف : ۱ ؛ الحجر : ۱ ؛ النحل : ۱۰۳ ؛ الشعرأ : ۲ . (۱۶) : المایّده : ۹۲ ، ۹۹ ؛ ابراهیم : ۹۲ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

النحل:**۳۵** ، **۸۲** ؛ النور:**۵۴** ؛ العنکبوت: ۱۸ . (۱۷) : الکهف:۱ ؛ الزمر: **۲۸** . (۱۸) : الاسرأ : **۴۱** ، **۸۹** ؛ الکهف:**۵۴** ؛ طه: **۱۱۳** ؛ الاحقاف: **۲۷** ؛ الفرقان: **۵۰** . (۱۹) : یونس: **۳۱** ؛ المومنون: **۸۵** ، **۸۷** ، **۸۹** . (۲۰) : حم سجده: **۵۳-۵۴** ؛ الذاریات: **۲۰-۲۳** ؛ البقره: **۱۲۴** ؛ آل عمران: **۱۹۰-۱۹۱** ؛ الاعراف: **۱۹۱** . (۲۱) : هود : **۱۳** ؛ البقره: **۲۳** ؛ التوبه: **۲۴** ، **۸۲** ، **۱۲۴** ، **۱۲۷** ؛ یونس: **۳۸** ؛ النور:۱ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې څلورم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، خدای دې وکړي چې د روژې تیر درې سوغاتونه ګټور تمام سوي وي. دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه» نومیږی د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږی او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو د څلورمې روژې لپاره څلورم سوغات لطفاً ملاحظه کړئ ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (څلورمه برخه) :

پوښتنه: ستا آیتونه څو ډوله دي ؟
ځواب: زما آیتونه دوه ډوله دي چې هغه محکم او متشابه نومیږی (١) .

پوښتنه: آیا تسمیه یعنی بسم الله هم ستا آیت دی ؟ ځکه په دې باره کی ډول ډول نظریات وړاندی کیږی .
ځواب: هو ، بسم الله الرحمن الرحیم زما یو مستقل آیت دی (٢) .

پوښتنه: آیا تا ځینی آیتونه تکراراً هم ذکر کړي دي ؟ که وی ، نو څو بیلګې یې را ښوولای سې ؟
ځواب: هو ، ما څو ځله بعضی آیتونه تکراراً ذکر کړي دي ، مثلاً:
الف-فبِایِ الآءِ رَبِکُما تُکذِبٰن (پس د خپل رب په کوم نعمت د نعمتونو درواغ وایاست) ٣١ واره (٣) .
ب-وَلَقد یَسَرنَا القُرآنَ لِذِکر فهل مِن مُدَکِر (مونږ دا [قرآن] آسانه کړی دی ، نو آیا نصیحت منونکی څوک سته ؟) ۴ واره (۴) .
ج-وَیلُ یَو مَیِذٍ لِلمُکذِبین (د هماغه ورځی درواغ ګڼونکو ته تباهی ده) لس ځله (۵) .

پوښتنه: دا خو په زړه پوری معلومات وو. آیا خپل څو جامع آیتونه هم را ښوولای سې ؟
ځواب: هو ولی نه ، دا درې بیلګی په غور سره واوره :
الف-وَمَن یُطِعِ اللهَ وَرَسُوله وَیَخش اللهَ وَیَتقهُ فالیکَ هُمُ المُفلِحُون (٦) ، یعنی: او هغه څوک چې د الله او د هغه د رسول اطاعت وکړی ، د الله څخه ویریږی او پرهیزګاري غوره کړي نو هغوی به په مراد ورسیږی .
ب-انَ اللهَ یَامُرُ بالعَدلِ وَالاِحسَان وَایتأ ذِی القربی وَیَنهی عن الفحشأءِ وَالمُنکر وَالبَغی یَعِظکُم لعَلَکُم تَذکَرُون (٧) ، یعنی: الله د عدالت ، ښېګڼی او صلهً رحمی حکم کوي او د بدی ، بې حیایۍ او ظلم او تیري څخه منع کوی ، هغه تاسی ته نصیحت کوی تر څو قبول یې کړئ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ج. یَا ایُها الذِینَ آمَنوا اصبرُوا وَصَابرُوا وَرَابِطو وَاتقوا اللهَ لعَلکُم تُفلحُون(۸) ، یعنی: اې ایمان لرونکو ، صبر وکړئ ، یو بل ته د صبر تلقین وکړئ ، مقابلې ته چمتو سئ او د الله څخه وبیریږئ تر څو بریالي سئ.

پوښتنه: دا خو ډیر مهم آیتونه وو. اوس به راسم دې پوښتنې ته چې آیا تا داسې حروف هم استعمال کړي دي چې د بیلو بیلو تورو په شکل وي؟ که وي، نو تعداد یې څو ته رسیږي؟
ځواب: هو، ما دغسې حروف ذکر کړي دي چې شمیر یې ۱۴ ته رسیږي او هغه «مقطعات» بلل کیږي چې تول د سورتو په پیل کې راغلي دي، مثلاً:
الم(۹)، المص(۱۰)، الر(۱۱)، طه(۱۲)، طس(۱۳)، طسم(۱۴)، حم(۱۵)، حم عسق(۱۲)، ق(۱۷)، ن(۱۸)، ص(۱۹)، یس(۲۰)، المر(۲۱)، کهیعص(۲۲).

پوښتنه: آیا ستا د تلاوت پر مهال سجده کول واجب دي؟
ځواب: زما په متن کې څو ځایه داسې دي چې د هغو د تلاوت یا اوریدو پر مهال سجده کول واجب ده (۲۳).

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چې آیا تا په خپل متن کې قسم هم اخیستی دی که یا؟
ځواب: هو، ما ډیر ځله قسمونه اخیستي دي، مثلاً: والعصر(۲۴) یعنی په زمانه می قسم، والشمس (۲۵) یعنی په لمر می قسم، واللیل(۲۲) یعنی په شپه می قسم او ډیر نور.

پوښتنه: آیا تا تشبیهه هم استعمال کړې ده؟ که وي یو مثال یې راکړه.
ځواب: هو ډیر تشبیهات می کارولي دي مثلاً: مَثلُ الذین اتخَذوا من دُون الله اولیأ کمَثلِ العَنکبُوت اِتخَذت بَیتا وَان اوهَنَ البُیُوت لبَیتُ العَنکبُوت لو کانوا یَعلمُون(۲۷) یعنی: هغه کسان چې الله یې پریښود بل معبود یې غوره کړ نو د هغه غني په شان دی چې کور یې جوړ کړی دی، حقیقت دا دی چې تر تولو کمزوره هماغه د غنې کور دی کاشکې دغه خلک پوهېدای.
په دغه مثال کې د مشرکانو معبودان د غنې د ځالې سره تشبه سوي دي معنا دا چې څومره چې د غنې ځاله کمزوره ده په هماغه اندازه د دغو خلکو معبودونه هم کمزوره او بې اغیزې دي.

پوښتنه: آیا تا کومه استعاره یا کنایه هم بیان کړې ده؟ خصوصاً د پرونیو او ننني ګمراهانو لپاره؟
ځواب: هو، ما ډیرې کنایې استعمال کړي دي، مثلاً: صُم بُکم عُمی فهُم لا یَرجعون(۲۸)، یعنی: هغوی کاڼه دي، ګونګیان دي او ړانده دي، نو ربه نو هغوی بیرته را و نه ګرځي.
په دې مثال کې د کنایې په ډول هغه خلک کاڼه، ګونګیان او ړانده بلل سوي دي چې حق نه اوري، نه یې وایې او نه یې هم وینې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا تا پیش بینۍ هم کړي دي که یا ؟
ځواب: هوکی ، ما ځینی پیش ګویانی کړي دي چی تولی ثابتی سوي هم دي ، مثلاً دا چی تا به خدای د خلګو ځخه وساتی ، یا دا چی د غسی قرآن به هیڅکله هم رانه وړای سي ، یا دا چی کافران به ناکامه کیږی ، یا دا چی هغوی به مات سی (۲۹) . زما دغه پیش بینی ملاحظه کړه: وَاِن کادُوا لیَستفِزُونکَ مِنَ الارض لِیُخرجُوکَ مِنهَا وَاِذاً لا یَلبَثُونَ خلفکَ الا قلِیلا (۳۰) ، یعنی: او هغوی غوښته چی تا د دې سیمی ځخه په شړلو سره وبیروی او نور به هغوی پخپله هم تر تا وروسته خورا لږ موده پاته سی.
کله چی د مکې کفارو محمد (ص) له وطنه شړلو ته اړ یوست ، نو پخپله هغوی هم ډیر ژر د دنیا ځخه ولاړل.

(۱) : آل عمران: ۷. (۲) : النمل: ۳۰. (۳) : الرحمن: ۱۳. (۴) : القمر: ۱۷ ، ۲۲ ، ۳۲ ، ۴۰. (۵) : المرسلات: ۱۵ ، ۱۹ ، ۲۴ ، ۲۸ ، ۳۴ ، ۳۷ ، ۴۰ ، ۴۵ ، ۴۷ ، ۴۹. (۶) : النور: ۵۲. (۷) : النحل: ۹۰. (۸) : آل عمران: ۲۰۰. (۹) : البقره: ۱ ؛ ال عمران: ۱ ؛ العنکبوت: ۱ ؛ الروم: ۱ ؛ لقمان: ۱ ؛ السجده: ۱. (۱۰) : الاعراف: ۱. (۱۱) : یونس: ۱ ؛ هود: ۱ ؛ یوسف: ۱ ؛ ابراهیم: ۱ ؛ الحجر: ۱. (۱۲) : طه: ۱. (۱۳) : النمل: ۱. (۱۴) : الشعرأ: ۱ ؛ القصص: ۱.
(۱۵) : المومن: ۱ ؛ حم سجده: ۱ ؛ الزخرف: ۱ ؛ الدخان: ۱ ؛ الجاثیه: ۱ ؛ الاحقاف: ۱ ؛ الشوری: ۱. (۱۶) : الشوری: ۱-۲. (۱۷) : ق: ۱. (۱۸) : القلم: ۱. (۱۹) : ص: ۱. (۲۰) : یس: ۱. (۲۱) : الرعد: ۱. (۲۲) : مریم: ۱. (۲۳) : الاسرأ: ۱۰۷ ؛ مریم: ۵۸ ؛ السجده: ۱۵ ؛ الاعراف: ۲۰۶ ؛ الرعد: ۱۵. (۲۴) : العصر: ۱. (۲۵) : الشمس: ۱.
(۲۶) : اللیل: ۱. (۲۷) : العنکبوت: ۴۱. (۲۸) : البقره: ۱۸. (۲۹) : الاسرأ: ۷۶ ؛ المایده: ۶۷ ؛ البقره: ۲۳-۲۴ ؛ آل عمران: ۱۲ ، ۱۵۱ ؛ القمر: ۴۵. (۳۰) : الاسرأ: ۷۶.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې پنځم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږی د قرآن پوهنی ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنی کیږی او هغه د خپلو آیتونو له مخی ځوابونه وایی . هیله ده چی د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځی ، دا ځکه چی نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا دی د پنځمی روژې لپاره پنځم سوغات لطفاً مطالعه کړئ ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (پنځمه برخه) :

پوښتنه : آیا ته د علم ښېګنی ته تسلیم یې ، یعنی هغه منې ؟ ځکه بعضی کسان ګمراه کونکي ادعاګانی کوی .

ځواب : زما په نظر د علم ښېګنه ثابته او غوښه ده او زه پر علم ډیر ټینګار کوم . ما علم روښا او عالم اصلی لیدونکی بللی دی ، د عالمانو درجې خدای لوړوی ، علم د انسان پوهه ، ایمان ، ادب او مدنیت پیاوړی کوی . نو آیا دا هر څه د علم سره زما علاقه او رابطه نه ثابتوی ؟ (۱) .

پوښتنه : هو باالکل همداسی ده . آیا کولای سم چی وپوښتم ستا د تلاوت آداب کوم دي ؟

ځواب : ډیر ښه ، زما د تلاوت څو مهم آداب په دې ډول دي :

لومړی - پاک او صاف والی (۲) ؛

دوهم - تر هر څه مخکی تعوذ (یعنی اعوذ باالله من الشیطن رجیم) ویل (۳) ؛

دریم - وروسته تسمیه (یعنی بسم الله الرحمن الرحیم) ویل (۴) ؛

څلورم - سَوکه سَوکه او په سړه سینه تلاوت کول (۵) ؛

پنځم - په تلاوت کی له تلواره کار نه اخیستل (۶) ؛

شپږم - په خشوع او خضوع سره تلاوت کول (۷) ؛

اووم - پر هغه باندی غور او تدبُر کول (۸) ؛

اتم - د نورو لخوا په چوپتیا او ډیره توجه سره زما تلاوت اورېدل (۹) ؛

نهم - د سجده آیتونو په لوستلو یا اورېدلو سره سجده ادا کول (۱۰) ؛

پوښتنه : ستا فضایل یا ښېګنی څه دي ؟

ځواب : زما ښېګنی ډیری دي چی څو مختصری بیلګې به یې داسی در وپیژنم :

لومړی - زه د الله کلام یم (۱۱) ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم-زما غوندې بل کلام نشته او زه بهترین کلام یم(۱۲) ؛
دریيم-زما کار دا دی چې انسانان د ګمراهۍ د تیارې څخه راوباسم او د هدایت رڼا ته یې راوبولم(۱۳) ؛
څلورم-زه زړونو ته حوصله بخښم او ذهن او فکر ته ټینګښت عطأ کوم(۱۴) ؛
پنځم-زه د ټولو انسانانو د روحي ناروغیو لپاره د شفا پیغام یم(۱۵) ؛
شپږم-زه ایمان والاوو ته بشارت یا زیرى یم(۱۲) ؛
اووم-زما اغېزه ثابته او مُسَلمه ده(۱۷) ؛
اتم-زما تلاوت یو ډیر لوی عبادت دی(۱۸) ؛

پوښتنه: ډیره مننه، آیا راته ویلای سې چې پر تا باندې مخالفینو اعتراضونه کړي دي که یا ؟که وی لطفاً یې څو بیلګې راته ووایه.

ځواب: هو، پر ما مخالفینو یو څه اعتراضات او نیوکې کړې دي چې ځینې یې دا دي:
لومړی-وایي چې زه د رسول الله(ص) لخوا جوړ سوی یم او ګواکې الله تعالی نه یم نازل کړی(۱۹) ؛
دوهم-وایي که موږ دا ومنو چې ته د الله لخوا نازل سوی یې، نو بیا سوال دا دی چې ولې په یو ځایې توګه نه یې نازل سوی او ولې لږ لږ نازل سوی یې(۲۰) ؛
دریيم-وایي چې رسول الله(ص) زه د یو عجمي شخص (غیر عرب) په مرسته جوړ کړی یم(۲۱) ؛
څلورم-وایي چې زه باید د هغو دوو مشهورو کسانو څخه پر یوه نازل سوی وای چې د عربو د دوو مشهورو ښارونو (یعنی مکې او طایف) مشران وو(۲۲) ؛
پنځم-وایي چې زما پر ځای کوم بل [نرم دریځه] قرآن باید نازل سوی وای تر څو د دوی لپاره د منلو وړ وای(۲۳) ؛
شپږم-وایي چې زه باید د دوی د هیلو مطابق بدل سم(۲۴) ؛
اووم-زه یې شعر او شاعري بللی یم(۲۵) ؛
اتم-زه یې د پخوانیو خلکو بې سر او بې پښو داستانونه ګڼلی یم(۲۲) ؛
نهم-زه یې د خوب او خیال پاشلی بیان بللی یم(۲۷) ؛
لسم-زه یې جادو بللی یم(۲۸) ؛

پوښتنه: هغوی ولې داسې کول یا یې اوس کوي؟ یعنې ستا مخالفت ولې سوی دی؟
ځواب: د بیلا بیلو خلکو لخوا زما سره مخالفت سوی دی چې د علتونو څو مثالونه یې دا دي:
لومړی-د نفساني غوښتنو پیروی(۲۹) ؛
دوهم-د لاس تنګۍ او بدحالۍ خطر(۳۰) ؛
دریيم-د ظلم او زیادتیو ناوړه عادت(۳۱) ؛
څلورم-د پلرونو او نیکونو په پټو سترګو تقلید(۳۲) ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم. خپل منځي تعصب او ډلې ډلې والی (۳۳) ؛
شپږم. مجرمانه ذهنیت او تفکر (۳۴) ؛
اووم. ضدیت او سپین سترګي (۳۵) ؛

پوښتنه: هغوی دی الله اصلاح یا تباه کړي چي بې دلیله او چټې دغسې ضدیت درسره لري. اوس به یوه بله موضوع مطرح کړم او هغه دا چي د دې دنیا په باره کې څه فکر کوې ؟
ځواب: دا دنیا د انسانانو ازموینځی دی (۳۶) ، دا یو مؤقتی او فانی ځای دی او تر دې وروسته به قیامت راځی او یو بل مستقل او تلپاته جهان به شتون ولری (۳۷) . دا دنیا د لوبو ځای دی (۳۸) ، د خطا ایستلو ځای دی (۳۹) ، د ښکلاوو او ویاړ ښودلو نوم دی (۴۰) ، د آخرت په پرتله دا ډیر محدود او کوچنی دی (۴۱) .

پوښتنه: ستا په نظر د انسان د ژوند څه مقصد څه دی ؟
ځواب: زما په نظر د انسان د ژوندانه مقصد د الله بشپړ اطاعت ، عبادت او بندګي ده (۴۲) .

پوښتنه: آیا دا به لازمه وی چي در څخه وپوښتم چي لوی خدای ټوله کاینات په څومره موده کی جوړ کړل ؟
ځواب: هو ، هر سوال چي لرې ، آزادانه یې مطرح کولای سې . ستا د دې پوښتنی په ځواب کی به درته ووایم چی لوی الله ټول کاینات په شپږو ورځو کی ښبله هیڅ ډول ستړیا څخه جوړ کړي دي (۴۳) . خو دا می هم ویلی دي چی ښه غور او تدبر وکړه (۴۴) .

پوښتنه: داسی ادعا کیږی چی د ساینس له مخی د کاینات هر شی جوړه جوړه پیدا سوی دی . خو داسی هم اورېدل کیږی چی کله ساینس د خالپوځو په حال کی و ، تا ویلی وو چی الله هر شی جوړه جوړه خلق کړی دی . آیا په دې هکله څه راته ویلای سې ؟
ځواب: هو ، په دې کی هیڅ شک نسته چی ما واضحاً ویلی دي چی الله هر شی جوړه جوړه پیدا کړی دی (۴۵) . آن دا چی زما یو نوم پخپله هم مثانی (یعنی جوړه جوړه) دی (۴۶) .

(۱) : الزمر : ۹ ؛ الرعد : ۱۲ ؛ المجادله : ۱۱ ؛ الکهف : ۱۱۴ ؛ الحجرات : ۱۳ . (۲) : الواقعه : ۷۹ . (۳) : النحل : ۹۸ . (۴) : العلق : ۱ . (۵) : المزمل : ۴ . (۶) : القیامه : ۱۲ ؛ طه : ۱۱۴ . (۷) : الاسرأ : ۱۰۹ . (۸) : النسأ : ۸۲ ؛ ص : ۲۹ . (۹) : الاعراف : ۲۰۴ . (۱۰) : مریم : ۵۸ ؛ الاسرأ : ۱۰۷ ؛ السجده : ۱۵ . (۱۱) : التوبه : ۲ ؛ الفتح : ۱۵ ؛ یونس : ۳۷ . (۱۲) : الاسرأ : ۸۸ ؛ یونس : ۳۸ ؛ البقره : ۲۳-۲۴ ؛ هود : ۱۳-۱۴ . (۱۳) : ابراهیم : ۱ ؛ الاسرأ : ۹ . (۱۴) : النحل : ۱۰۲ . (۱۵) : یونس : ۵۷ ؛ الاسرأ : ۸۲ ؛ حم سجده : ۴۴ . (۱۶) : البقره : ۹۷ ؛ النحل : ۸۹ ، ۱۰۲ ؛ النمل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ ؛ الاحقاف: ۱۲. (۱۷) : الزمر: ۲۳ ؛ الاسرأ: ۱۰۷ ، ۱۰۹ ؛ الحشر: ۲۱. (۱۸) : فاطر: ۲۹ ؛ البقره: ۱۲۱ ؛ الاحزاب: ۳۴. (۱۹) : یونس: ۳۸ ؛ هود: ۱۳ ؛ الانبیأ: ۵ ؛ الفرقان: ۴ ؛ السجده: ۳. (۲۰) : الفرقان: ۳۲ ؛ الاسرأ: ۱۰۲ ؛ التوبه: ۸۲ ، ۱۲۴ ، ۱۲۷ ؛ محمد: ۲۰. (۲۱) : النحل: ۱۰۳ ؛ الفرقان: ۴. (۲۲) : الزخرف: ۳۱. (۲۳) : یونس: ۱۵. (۲۴) : یونس: ۱۵. (۲۵) : یس: ۲۹ ؛ انبیأ: ۵ ؛ الحاقه: ۴۱ ؛ الطور: ۳۰. (۲۶) : الانعام: ۲۵ ؛ الانفال: ۳۱ ؛ النحل: ۲۴ ؛ الفرقان: ۵ ؛ المطففین: ۱۳. (۲۷) : الانبیأ: ۵. (۲۸) : السبا: ۴۳ ؛ الزخرف: ۲۰ ؛ الانبیأ: ۳ ؛ الاحقاف: ۱۷ ؛ المدثر: ۲۴. (۲۹) : القمر: ۳. (۳۰) : القصص: ۵۷. (۳۱) : العنکبوت: ۴۹. (۳۲) : البقره: ۱۷۰ ؛ المایّده: ۱۰۴. (۳۳) : ص: ۱-۲ ؛ الفتح: ۲۲. (۳۴) : المطففین: ۱۲. (۳۵) : البقره: ۸۹-۹۰ ؛ العنکبوت: ۴۷. (۳۶) : الملک: ۲ ؛ هود: ۷ ؛ المایّده: ۴۸ ؛ الانعام: ۱۲۵ ؛ الکهف: ۷. (۳۷) : یونس: ۲۴ ؛ الکهف: ۴۵. (۳۸) : الانعام: ۳۲ ؛ العنکبوت: ۶۴ ؛ محمد: ۳۶ ؛ الحدید: ۲۰. (۳۹) : آل عمران: ۸۵ : الانعام: ۷۰ ، ۱۳۰ ؛ الاعراف: ۵۱ ؛ لقمان: ۳۳ ؛ فاطر: ۵. (۴۰) : الحدید: ۲۰. (۴۱) : النسأ: ۷۷ ؛ التوبه: ۳۸ ؛ الرعد: ۲۶ ؛ یونس: ۲۴. (۴۲) : الذاریات: ۵۶ ؛ البقره: ۲۱ ؛ یونس: ۳ ؛ النحل: ۳۶ ؛ الانبیأ: ۲۵. (۴۳) : الاعراف: ۵۴ ؛ یونس: ۳ ؛ هود: ۷ ؛ الفرقان: ۵۹ ؛ ق: ۳۸. (۴۴) : النسأ ۸۲ ؛ ص: ۲۹ ؛ محمد: ۲۴. (۴۵) : الذاریات: ۴۹ ؛ الزمر: ۶۲ ؛ یس: ۳۶ ؛ الرعد: ۳ ؛ الزخرف: ۱۲. (۴۶) : الحجر: ۸۷ ؛ الزمر: ۲۳.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې شپږم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا يې هم د شپږمې روژې لپاره شپږم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (شپږمه برخه) :

پوښتنه : انسان په کومه درجه یا کوم مقام کې ځای لري ؟
ځواب : انسان تر ټولو مخلوقاتو افضل دی او بهتر مقام لري یعنی اشرف المخلوقات دی (۱) .

پوښتنه : ما داسې هم اورېدلي چې تا انسان د خدای نایب یعنی نماینده بللی دی ، آیا دا رښتیا ده ؟
ځواب : ما انسان ته تر هر څه دا ستر نعمت عطا کړی چې هغه مې د الله نایب او خلیفه بللی دی او کله چې الله د هغه د جوړولو په هکله ملایکو ته خبر ورکړ نو فرشتو ورته وویل چې آیا هغه څه ایجادوې چې پر مځکه فساد جوړوی او وینې تویوي ؟ خو الله ورته وویل چې بیشکه ماته هر څه بنه معلوم دي نه تاسو ته (۲) .

پوښتنه : دا خو ډیر مهم معلومات وو . اوس به راسم دې ته چې د بشر دغه لومړنی انسان څوک و ؟
ځواب : دا لومړنی انسان آدم (علیه السلام) نومیږي او ټول بشر د هغه اولاد دی (۳) .

پوښتنه : آیا دا صحیح ده چې ملایکو دغه انسان ته سجده وکړه ؟ که وی آیا دا تر هر څه ستر درنښت نه دی؟
ځواب : هو باالکل همداسې ده . کله چې الله هغه خلق کړ نو فرشتو ته یې د سجدې امر وکړ او هغوی هم ټولو بېله شیطان څخه آدم (ع) ته سجده وکړه (۴) .

پوښتنه : نو آیا انسان د دې ستر امتیاز تر څنګ یو مسؤل او ذمه وار مخلوق هم دی که یا ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ، هغه ډیر مسؤلیتونه لری. مثلأ: بې خبره او بې ثبوته باید په چا پسی څه و نه وایی او نه هم څه وکړی ، هغه د الله د عبادت لپاره خلق سوی دی (۵) ، نو ځکه به د هر انسان حتی رسولانو سره هم حساب کتاب کیږی (۶).

پوښتنه: خدای دی هر انسان خصوصأ مسلمانان منجمله افغانان په خپل دغه حساس مسؤلیت پوه کړی. بله پوښتنه می دا ده چی د انسانی فطرت مهمی ځانګړتیاوی کومی دي ؟

ځواب: د انسان د فطرت څو مهمی ځانګړنی دا دي:

۱- لومړنی انسان د خاورو څخه جوړ سو (۷) ، وروسته نور د نطفې څخه پیدا سوي دي (۸).

۲- د هغه په خټه (فطرت) کی د نیکۍ او بدۍ دواړو شعور موجود دی (۹).

۳- په هغه کی هدایت تعبیه سوی دی (۱۰).

۴- هغه د زحمت او مشقت ګاللو لپاره پیدا سوی دی (۱۱).

۵- هغه په عمومی توګه تلواري (۱۲) ، ناشکره (۱۳) ، زړه تنګیً او کم ظرفه (۱۴) ، ناپوه (۱۵) ، ظالم او تیری کونکی (۱۶) ، جګړه پال (۱۷) ، بخیل (۱۸) ، حریص (۱۹) او دنیا پرست (۲۰) دی.

۶- د خوښۍ په حالت کی انسان فخر او لویی کوی ، خو د لاس تنګۍ او بد حالۍ پر مهال د بې صبرۍ او مأیوسۍ په غیږ ورځی (۲۱).

۷- په هغه کی د میرمنی او اولادو طبیعی شوق او رغبت موجود دی (۲۲).

۸- که پر انسان څه مصیبت راسی نو الله ته مراجعه کوی (۲۳) ، او ځکه نو په تاوان کی دی (۲۴).

پوښتنه: آیا انسان دښمن لری ؟ که وی نو ستا په نظر هغه څوک دی ؟

ځواب: د انسان تر ټولو ستر دښمن شیطان دی (۲۵).

پوښتنه: آیا تا داسی هم ویلی چی الله پر ځینو کسانو باندی شیطان مسلط کړی دی حال دا چی هغوی ځانونه سم بولی ؟

ځواب: هو دا صحیح ده. هر څوک چی د رحمان د ذکر څخه غافل وی نو الله پر هغوی شیطان مسلط کوی او هغه یې ملګرئ وی او د سمی لاری څخه یې لیری ساتی حال دا چی هغوی ځانونه پر سمه لار روان بولی (۲۶).

پوښتنه: الله دی ټولو مسلمانانو ته د دغسی مُهلکی ناروغۍ څخه چی ډیرئ په مبتلا دي ، نجات ورکړی. بله پوښتنه می دا ده چی آیا په انسانی خټه کی الله تعالی د لومړۍ ورځی څخه د خپل ربوبیت اقرار تعبیه کړی دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو باالکل همداسی ده ، د هر انسان روح د لومړی ورځی څخه الله د خپل رب په حیث منلی دی (۲۷).

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چی د انسان لویي لویي نفسانی غوښتنی کومی دي ؟
ځواب: د انسان ځو عمده نفسی خواهشات چی ما ذکر کړي دي ، دا دي:
۱ـ جنس (۲۸) ؛
۲ـ اولاد (۲۹) ؛
۳ـ مال او دولت (۳۰) ؛
۴ـ سوَرلي (۳۱) [لکه د آس ، موټر او نورو] ؛
۵ـ څاروی او اهلی حیوانات (۳۲) ؛
۶ـ مځکه او د هغي پیداوار (۳۳) ؛
۷ـ کور او محل (۳۴) ؛

پوښتنه: د دي اړینو معلوماتو څخه مننه. بله پوښتنه می دا ده چی ستا په نظر انسانی عقل څه اهمیت لری ؟
ځواب: انسان ته چی الله تر ټولو غټ نعمت عطأ کړی دی هماغه عقل دی. نو د هغه څخه سم کار نه اخیستل د الله ناشکري ده (۳۵). ما په خپل متن کی انسانی عقل ته بلنه ورکړې ده چی کایناتو ته ښه غور او فکر وکړی او په هغه کی د الله قدرت او حکمتووینی (۳۶). د الله شریعت هم د عقل او حکمت سره باالکل سمون لری (۳۷). د بل چا په پټو سترګو تقلید کول او د خپل عقل څخه کار نه اخیستل غلط کار دی (۳۸). په کومه معامله او مسأله کی د علم او تحقیق څخه پرته صرف د وهم او ګومان څخه کار اخیستل ښه نه دی (۳۹). د هر انسان څخه به د هغه د عقل د نه استعمالولو له کبله پوښتنه کیږی (۴۰).

پوښتنه: ډیره مننه. اوس به راسم دي ته چی آیا هر انسان مړ کیږی که څنګه ؟
ځواب: هوکي ، هر پیدا کېدونکی انسان مړ کیږی (۴۱).

(۱): الاسرأ: ۷۰ ؛ التین: ۴ ؛ البقره: ۳۴. (۲): البقره: ۳۰. (۳): آل عمران: ۵۹ ؛ الاعراف: ۲۲ ؛ الحجر: ۳۳ ؛ الاسرأ: ۷۰ ؛ یس: ۶۰. (۴): البقره: ۳۴. (۵): الذاریات: ۵۶. (۶): القیامه: ۳۶ ؛ الاسرأ: ۳۶ ؛ الاعراف: ۶. (۷): الحجر: ۲۶ ؛ السجده: ۷ ؛ الرحمن: ۱۴. (۸): النحل: ۴ ؛ السجده: ۸ ؛ الدهر: ۲ ؛ الطارق ۵ـ۷. (۹): الشمس: ۸ ؛ البلد: ۱۰. (۱۰): طه: ۵۰ ؛ الدهر: ۳ ؛ الاعلی: ۳ ؛ البلد: ۱۰ ؛ الشمس: ۸. (۱۱): البلد: ۴. (۱۲): الاسرأ: ۱۱ ؛ الانبیأ: ۳۷. (۱۳): ابراهیم: ۳۴ ؛ الاسرأ: ۲۷ ؛ الحج: ۲۶ ؛ الشوری: ۴۸ ؛ الزخرف: ۱۵. (۱۴): الاسرأ: ۱۰۰. (۱۵): الاحزاب: ۷۲. (۱۶): ابراهیم: ۳۴ ؛ الاحزاب: ۷۲. (۱۷): الکهف: ۵۴ ؛ یس: ۷۷. (۱۸):

(c) ketabton.com: The Digital Library

المعارج:۲۱ ؛ النسأ : ۱۲۸ . (۱۹) : المعارج: ۱۹ ؛ النسأ : ۱۲۸ . (۲۰) : العاديات : ۸ ؛ الفجر : ۲۰ ؛ آل عمران: ۱۵۲ ؛ النسأ : ۱۲۸ . (۲۱) : الشورى : ۴۸ ؛ هود : ۱۰ ؛ الروم: ۳۶ ؛ المعارج: ۲۰ ؛ هود : ۹ ؛ حم سجده : ۹ ؛ الاسرأ : ۸۲ . (۲۲) : الفرقان: ۷۴ ؛ الروم: ۲۱ ؛ آل عمران : ۳۸ ؛ ابراهيم: ۳۹ . (۲۳) : يونس: ۱۲ ؛ الزمر : ۸ ، ۴۹ . (۲۴) : العصر: ۲ . (۲۵) : البقره: ۳۶ . (۲۶) : الزخرف: ۳۶-۳۷ . (۲۷) : الاعراف: ۱۷۲ . (۲۸) : آل عمران: ۱۴ . (۲۹) : آل عمران: ۱۴ . (۳۰) : آل عمران: ۱۴ . (۳۱) : آل عمران: ۱۴ . (۳۲) : آل عمران: ۱۴ . (۳۳) : آل عمران: ۱۴ . (۳۴) : التوبه ۲۴ . (۳۵) : الملک: ۲۳ . (۳۶) : البقره: ۱۲۴ ؛ الانعام: ۹۵-۹۹ ؛ الروم: ۸ ؛ الجاثيه: ۲۲ ؛ التغابن: ۳ . (۳۷) : البقره: ۱۷۹ ، ۱۸۴ ، ۲۸۲ ؛ الاعراف: ۱۵۷ . (۳۸) : البقره ک ۱۷۰ ؛ المايّده: ۱۰۴ . (۳۹) : الاسرأ : ۳۶ ؛ النجم: ۲۳ و ۲۸ . (۴۰) : الاسرأ : ۳۶ . (۴۱) : آل عمران: ۱۵۸ ؛ الانبيأ : ۳۴ ، ۳۵ ؛ العنکبوت: ۵۷ ؛ الزمر: ۳۰ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اووم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومېږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو د اوومې روژې لپاره اووم سوغات وړاندې کوم ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (اوومه برخه) :

پوښتنه : لوی خدای انسانانو ته څومره نعمتونه عطأ کړي دي ؟
ځواب : الله تعالی انسان په بې حده ډېرو حتی بې حسابه نعمتونو سره نازولی دی (١) .

پوښتنه : د دغو ډېرو او بې حسابه نعمتونو يو مثال راکولای سې ؟
ځواب : اولين او تر ټولو غټ نعمت د الله روح ده ، يعنی الله خپله روح هغه ته ورکړې ده (٢) .

پوښتنه : خو د دې سترو پيرزوينو سره سره ما داسې هم اورېدلي چې تا ځينې انسانان ړانده بللي دي . که وی ، نو دا څوک دي ؟
ځواب : هو دا صحيح ده . زه هغه کسان ړانده بولم چې د الله سبحان وتعالی نښانيو ته غور او فکر نه کوی (٣) .

پوښتنه : چې داسې ده ، نو الهی نښې څيرې دي او څنګه يې بايد وپيژنو ؟آيا څو بيلګې راته ويلای سې ؟
ځواب : هو ولی نه . څو الهی نښې دا دي : د آسمانو او مځکې پيدا کول ، د شپې او ورځې يو په بل اړول ، په سمندر کی د ګټورو شيانو د حصول په خاطر تګ راتګ ، د آسمان څخه د اوبو اورول چې په هغه سره مړه مځکه ژوندۍ کيږي ، پر مځکه ډول ډول حيوانات ، د موسمونو يو په بل بدلېدل ، د آسمان او مځکې تر منځ لويې لويې اوريځې د پوهو انسانانو لپاره الهی نښانې دي (۴) . د انسانانو د ژبو او رنګونو تنوع پخپله الهی نښې دي (۵) . نو که د الله د ستاينو د ليکلو لپاره د سمندر اوبه رنګ سی ، دغه رنګ به پای ته ورسيږي خو د الله بيان به لا نه وی ختم سوی او که يو بل دغسې سمندر هم راوړه سی ، بيا به هم الهی ستاينه پای و نه مومی (٦) . دا لا څه ، که د مځکې ټولې ونې قلمونه او د سمندر اوبه يې هم رنګ سی ، آن که د اوو سمندرونو ټولې اوبه هم رنګ سی بيا به هم د الله بيان ختم نسی (٧) . نو ځکه الله انسانانو ته غوږونه ، سترګې او زړه عطا کړی دی تر څو د هغه شکر ادا کړی (٨) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: دا خو ډیر په زړه پوری ارشادات او معلومات وو . دا سی هم ویل کیږی چی تا د انسانی زړه ډیر انواع ذکر کړي دي. آیا په دې هکله هم څه وضاحت راکولای سې ؟
ځواب. تا صحیح اوریدلي دي. ما په خپل متن کی د انسانانو څو ډوله زړونه بیان کړي دي چی څو مثالونه یې دا دي:
۱-سخت زړه (۹) .
۲-زنګ وهلی زړه (۱۰) .
۳-کوږ یا خیرن زړه (۱۱) .
۴-سم او نه کږیدونکی زړه (۱۲) .
۵-بیریدونکی زړه (۱۳) .
۶-په ګناه لړلی زړه (۱۴) .
۷-بند یا مُهر لګیدلی زړه (۱۵) .
۸-ډاډه یا مطمیَن زړه (۱۶) .
۹-تیاره یا تور زړه (۱۷) .
۱۰-روغ یا سالم زړه (۱۸) .
۱۱-بې ایمانه یا دریدونکی زړه (۱۹) .
۱۲-مغرور او متکبر زړه (۲۰) .
۱۳-ایمان لرونکی یعنی ایمانداره زړه (۲۱) .
۱۴-نرم زړه (۲۲) .

پوښتنه: آیا تا د زړه د تسکین او ډاډمنیدو کومه طریقه هم ویلې ده ؟
ځواب: هو ، ولی نه. یوه بیلګه یې دا ده چی مؤمنان د الله په ذکر سره ډاډمن کیږی او زړونه یې له خوفه ببغمه کیږی (۲۳) .

پوښتنه: ما داسی هم اوریدلي چی ته مو پرله پسې صبر ته هڅوې. آیا د دې کار یوه ګټه را ته ویلای سې ؟
ځواب: هو باالکل همداسی ده. ستر ښښتن تاسی په لوږه ، ببره ، ځانی او مالی زیانونو سره امتحانوی او زیرئ درکوي چی کله د څه مصیبت سره مخامخ سی ، نو وو ایی چی موږ صرف د الله مال یو او د هغه خوا ته ورتلونکي یو . پر د غسی خلکو ببله شکه د خپل رب عنایتونه او رحمتونه لوریږی (۲۴) .

پوښتنه: نن د نفاق او فتنې یو عجیب حالت مسلط دی. ځینی کسان په ناخبری او ځینی په تجاهل سره او ځینی نور بیا قصداً ستا د ارشاداتو څخه لږ یا ډیر مخ اړوی او په ډول ډول پلمو او حیلو سره دلایل جوړوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ادعا کوی چی زه (یا موږ) د فلاني شخص یا فلاني سیستم او یا هم فلاني جوړښتون د قوانینو پیروی کوم (یا کوو). دغسی کړنو او خلکو ته ستا ځواب څه دی ؟
ځواب: ما هر څه ته واضحاً اشاره کړې ده او صریحاً می ویلي چی اسلام یو بشپړ دین دی او پخپله الله هغه ستاسو لپاره خوښ کړی دی (۲۵). ما هغوی ته ویلی دي چی صرف د هغه څه پیروی وکړئ چی د الله لخوا درته نازل سوی ، له هغه پرته د نورو اولیاوو پیروي مه کوئ (۲۶). په کوم شي کی چی تاسو اختلاف ولرئ ، نو د هغه فیصله الله ته وسپارئ (۲۷). د الله او د هغه د رسول اطاعت کوئ ، اختلاف مه کوئ که نه بې زړه به سیٔ او قوت به مو له منځه ولاړ سي (۲۸). که مو په یو شي کی اختلاف پیښ سو ، نو که واقعاً هم پر الله او د آخرت پر ورځ ایمان لرئ ، هغه الله او رسول ته راجع کړئ (۲۹).

پوښتنه: واقعاً چی تر څه حقایق دي بیان کړل ، اوس خو نو باالکل واضح سوه چی څوک ستا ارشادات و نه منی او مراعات یې نکړي حال به یې دغسی وی لکه تا چی اشاره ورته وکړه چی نن عملاً بې زړه سوي دي او هم یې قوت له منځه تللی دی او څوک هیڅ اهمیت نه ورکوي. په دې اړه می بل سوال دا دی چی آیا ممکنه ده چی ستا ډیره حصه و منل سی او عملی کړای سی خو یوه برخه یې عملی نسی ؟
ځواب: دا هیڅ امکان نلری او له همدې امله نن هره خوا فساد او مصیبت مسلط دی او ما واضحاً ویلی دي چی زما د یوې برخی څخه انکار زما د ټول متن څخه د انکار معنا لری (۳۰).

(۱): ابراهیم: ۳۴ ؛ النحل: ۱۸. (۲) السجده: ۹. (۳): الاسرأ: ۷۲ ؛ الحج: ۴۶. (۴): البقره: ۱۲۴. (۵): الروم: ۲۲. (۶): الکهف: ۱۰۹. (۷): لقمان: ۲۷. (۸): النحل: ۷۸. (۹): البقره: ۷۴ ؛ الزمر: ۲۲ ؛ الحدید: ۱۶ ؛ المایّده: ۱۳. (۱۰): المطففین: ۱۴. (۱۱): آل عمران: ۷. (۱۲): آل عمران: ۸. (۱۳): الانفال: ۲ ؛ الحج: ۳۵. (۱۴): البقره: ۲۸۳. (۱۵): یونس: ۷۴. (۱۶): الرعد: ۲۸. (۱۷): الحج: ۴۶. (۱۸): الشعرأ: ۸۹. (۱۹): الزمر: ۴۵. (۲۰): المؤمن: ۳۵. (۲۱): الحدید: ۱۶ ؛ الحج: ۷. (۲۲): الزمر: ۲۳. (۲۳): الرعد: ۲۸. (۲۴): البقره: ۱۵۷-۱۵۵. (۲۵): المایّده: ۳. (۲۶): الاعراف: ۳. (۲۷): الشوری: ۱۰. (۲۸): آل عمران: ۶۴. (۲۹): النسا: ۵۹. (۳۰): البقره: ۴۱ ، ۸۵ ، ۲۰۸ ؛ آل عمران: ۱۱۹ ؛ التوبه: ۸۲.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو د اتمې روژې لپاره اتم سوغات ومنئ ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (اتمه برخه) :

پوښتنه : پر کومو شیانو ایمان راوړل حتمي دی ؟
ځواب : پر هر مسلمان باندی دا حتمي او لازمي ده چې پر الله ، د هغه پر ملایکو ، د هغه پر پیغمبرانو ، د هغه پر کتابو ، او د آخرت پر ورځې ایمان راوړي (۱) .

پوښتنه : ستا په نظر د انسان د اُخروي ښېګڼې لپاره شرایط کوم دي ؟
ځواب : صرف او صرف یو شرط دی او هغه دا چې ایمان لرل او د هغه سره سم عمل کول (۲) .

پوښتنه : آیا د دي مطلب دا دی چې د ایمان څخه پرته نور اعمال غلط دي ؟
ځواب : هو همدا سی ده ، د ایمان راوړلو څخه پرته هیڅ عمل نه صالح کېدای سی او نه هم د منلو وړ دی (۳) .

پوښتنه : نو آیا د صالح عمل څخه پرته ایمان اعتبار نه لري ؟
ځواب : هر هغه ایمان چې له املهٔ یې د نېک او صالح عمل د کولو عزم پیدا نسی ، اعتبار نلري (۴) .

پوښتنه : آیا دا راته ویلای سې چې ایمان لږیا ډیرېدای سی ؟
ځواب : هو کې ، د ایمان کیفیت کمیږي او ډیریږي (۵) .

پوښتنه : آیا د ځنکدن پر مهال توبه او ایمان قبلیږي ؟
ځواب : مخکې قبلیږي ، خو د مرګ پر پوله قطعاً نه قبلیږي (۶) .

پوښتنه : ډیره ساده خو مهمه پوښتنه لرم ، او هغه دا چې الله څوک دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: که څه هم مخکې مې دا ځواب مختصراً درکړی دی ، خو دا دی اوس به يې يو څه مفصلاً درونښيم: الله د هغه هستۍ حقيقي نوم دی (۷) چې دا ټول کاينات يې پيدا کړي دي (۸) . الله يو دی او شريک نه لري (۹) . هغه د هر ډول عيب او نقص څخه خلاص او پاک دی (۱۰) او د هر ډول ښه والي او کمال صفتونه لري (۱۱) . هغه ژوندی دی (۱۲) ، هر څه اوري (۱۳) او ويني (۱۴) . هغه د ارادې څښتن دی (۱۵) . همدغه الله رزق ورکونکی دی (۱۶) ، هدايت ورکونکی دی (۱۷) ، د هر شي او هر څه مالک يعنې څښتن دی (۱۸) . هغه پروردګار او رب دی (۱۹) . هغه مطلق حاکم دی (۲۰) . ستر طاقت او اختيار ټول د هغه سره دی (۲۱) . هغه پر هر څه قدرت لري (۲۲) . هغه د ناپايه رحم لرونکی دی (۲۳) . د عبادت وړ صرف او صرف هماغه دی (۲۴) . هغه حکيم (۲۵) او طاقت لرونکی دی (۲۶) .هغه د امن او سولې عطا کونکی دی (۲۷) . هغه ساتونکی او ژغورونکی دی (۲۸) . هغه معافونکی (۲۹) او بخښونکی دی (۳۰) . هغه باريک بين دی (۳۱) . نرم او حليم دی (۳۲) . هغه ستر او عظيم دی (۳۳) . هغه د هيڅ څخه هر څه يعنې د عدم څخه هستی راوړونکی دی (۳۴) . هغه د ښکلاوو جوړونکی يعنې مصور دی (۳۵) . هغه خورا ستر دی (۳۶) . هغه په ستاينو متصف دی (۳۷) . هغه ظاهر (۳۸) او باطن (۳۹) دی. هغه شتمن او غنی دی (۴۰) . هغه مهربان (۴۱) او مرستندوی (۴۲) دی. هغه نور دی (۴۳) . هغه جبار (۴۴) او قهار (۴۵) هم دی. هغه پر هر څه غيږ راګرځونکی دی (۴۶) . هغه حساب اخيستونکی دی (۴۷) . هغه خورا نږدې دی (۴۸) . هغه مينه او محبت کونکی دی (۴۹) . هغه د لوړو درجو څښتن دی (۵۰) . هغه د توبې قبلونکی دی (۵۱) . هغه د عظمت او قدرت لرونکی دی (۵۲) . هغه دا ټول کاينات چلوی (۵۳) . که هغه نه وی نو دا کاينات به ټول ګډوډ او درهم و برهم سی (۵۴) . خير او شر ، ګټه او زيان د هغه په لاس کې دي (۵۵) . هغه هر ځای حاضر او موجود دی (۵۶) . هغه د مځکې او آسمان په هر پټ او ښکاره شي خبر دی (۵۷) . هغه په هر حرکت خبر دی (۵۸) . هر څوک د هغه محتاج دی (۵۹) . هغه هيچا ته اړ نه دی (۶۰) . هغه دعاوی اوری او قبلوی يې (۶۱) . هغه د فرياد اورېدونکی دی (۶۲) . بېره صرف د هغه څخه ده (۶۳) . هغه بايد ياد کړه سی يعنې وبلل سی (۶۴) . د هغه څخه پناه غوښتل کيږی (۶۵) . اميدونه د هغه څخه کيږی (۶۶) . د هغه سره مينه او محبت بايد وسی (۶۷) . د هغه ذکر او شکر بايد ادا سی (۶۸) . ژوند او مرګ صرف د هغه په اختيار کې دی (۶۹) . اولاد هغه ورکوی (۷۰) . هغه د تل راهيسې موجود دی او تل به پاته وی (۷۱) . هغه نه د چا پلار او نه هم زوی دی (۷۲) . هغه د هيچا نه خپل دی او نه يې په ذات يا قوم دی (۷۳) . هغه تر ټولو ستر دی (۷۴) . هغه يو دی او هيڅ شريک نه لری (۷۵) . هغه بې ساری او بې مثاله دی (۷۶) .

پوښتنه: دا خو ډير ضروری معلومات وو . آيا راته ويلای سې چې د يو مؤمن حقيقي محبوب څوک دی ؟
ځواب: الله تعالی دی (۷۷) .

پوښتنه: تا په خپل متن کې کوم نوم تر ټولو ډير ذکر کړی دی ؟
ځواب: ما تر ټولو د خپل مؤلف يعنې الله نوم ډير ذکر کړی چې تر ۲۹۰۰ ځله مې هم ډير ياد کړی دی (۷۸) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آيا راته ويلای سې چې تا د الله (ج) کوم صفت ډير ذکر کړی دی ؟
ځواب: د ربوبيت صفت ، يعنی هغه می تر ۹۰۰ ځله هم زيات ذکر کړی دی (۷۹) .

پوښتنه: تا د الله تعالی کوم صفت په ډير وسعت او کثرت سره بيان کړی دی ؟
ځواب: د رحمت صفت می په ډير وسعت سره بيان کړی دی (۸۰) .

پوښتنه: آيا لوی خدای د هر مسلمان دعا اوری او هغه قبلوی ؟
ځواب: هو باالکل همداسی ده ، الله وايی ما ر وبوله چی دعا دې قبوله کړم (۸۱) .

پوښتنه: د الهی محبت معيار کوم دی ؟
ځواب: د محمد (ص) رښتيانی پيروي هغه معيار دی چی دا ترې معلومېدای سی چی يو څوک د خدای سره څومره مينه او محبت لری (۸۲) .

(۱) : البقره: ۱۳۶ ، ۱۷۷ ، ۲۸۵ . (۲) : البقره: ۱۲ ، ۲۲ ؛ المايّده: ۶۹ ؛ هود : ۲۳ ؛ الکهف: ۱۰۷ ؛ العصر: ۳ .
(۳) : الکهف: ۱۰۵ ، ۱۰۶ ؛ الاحزاب: ۱۹ ؛ محمد : ۹ ، ۳۲ . (۴) : العنکبوت: ۲ ؛ البقره: ۸ ، ۱۳ ؛ العصر: ۳ ؛ الروم: ۴۴ . (۵) : آل عمران: ۱۷۳ ؛ الانفال: ۲ ؛ التوبه: ۱۲۴ ؛ الاحزاب: ۲۲ ؛ المدثر: ۳۱ . (۶) : النسأ: ۱۸ ؛ يونس: ۹۰ ـ ۹۱ . (۷) : طه: ۱۴ . (۸) : الانعام: ۱۰۲ ؛ الزمر: ۶۲ ؛ الرعد: ۱۶ ؛ المومن: ۶۲ ؛ طه: ۵۰ . (۹) : البقره: ۱۶۳ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ يوسف: ۳۹ ؛ الرعد: ۱۶ ؛ ابراهيم: ۴۸ . (۱۰) : البقره: ۳۲ ؛ الانعام: ۱۰۰ ؛ آل عمران: ۱۹ ؛ الاسرأ: ۴۳ ؛ الانبيأ: ۸۷ . (۱۱) : الانعام: ۱ ؛ الاعراف: ۱۸۰ ؛ الاسرأ: ۱۱۰ ـ ۱۱۱ ؛ طه: ۸ . (۱۲) : البقره: ۲۵۵ ؛ آل عمران: ۲ ؛ طه: ۱۱۱ ؛ الفرقان: ۵۸ ؛ المومن: ۶۵ . (۱۳) : البقره: ۱۲۷ ، ۲۴۴ ؛ آل عمران ۳۵ ؛ المايّده ۷۶ ؛ الانعام: ۱۱۵ ؛ الشوری: ۱۱ . (۱۴) : البقره: ۹۶ ، ۱۱۰ ؛ آل عمران: ۱۵ ؛ المايّده: ۷۱ ؛ الانفال: ۳۹ ؛ الملک: ۱۹ . (۱۵) : النحل: ۴۰ ؛ يس: ۸۲ ؛ ابراهيم: ۲۷ ؛ الحج: ۱۸ ؛ القصص: ۶۸ . (۱۶) : الذاريات: ۵۸ ؛ الجمعه: ۱۱ ؛ المومنون: ۷۲ ؛ الحج: ۵۸ ؛ المايّده: ۱۱۴ . (۱۷) : الفرقان: ۳۱ ؛ الحج: ۱۶ ، ۵۴ ؛ البقره: ۱۴۲ ، ۲۷۲ ؛ الشوری: ۱۳ . (۱۸) : البقره: ۲۵۵ ؛ آل عمران: ۱۲۹ ، ۱۸۰ ؛ النسأ: ۱۲۶ ؛ الانعام: ۱۲ ؛ لقمان: ۳۷ . (۱۹) : الفاتحه: ۲ ؛ الانعام: ۴۵ ؛ الاعراف: ۵۴ ؛ يونس: ۱۰ ؛ المطففين: ۶ . (۲۰) : يوسف: ۴۰ ؛ الکهف: ۲۶ ؛ الاعراف: ۵۴ ؛ يونس: ۳۱ ؛ السجده: ۵ . (۲۱) : آل عمران: ۲۶ ؛ البقره: ۱۰۷ ؛ المايّده: ۱۷ ؛ الاعراف: ۱۵۸ ؛ البروج: ۹ . (۲۲) : البقره: ۲۰ ؛ آل عمران: ۲۶ ؛ المايّده: ۱۷ ؛ الانعام: ۱۷ ؛ الملک: ۱ . (۲۳) : الاعراف: ۱۵۶ ؛ المومن: ۷ ؛ الفاتحه: ۱ ؛ الحشر: ۲۲ ؛ يوسف: ۹۲ . (۲۴) : البقره: ۱۶۳ ؛ آل عمران: ۲ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ المايّده: ۷۳ ؛ الناس: ۳ . (۲۵) : البقره: ۳۲ ؛ آل عمران: ۶ ؛ النسأ: ۲۶ ؛ المايّده: ۳۸ ؛ التحريم: ۲ . (۲۶) : البقره: ۲۲۰ ؛ آل عمران: ۶ ؛ المايّده: ۳۸ ؛ الانفال: ۱۰ ؛ الجمعه: ۳ . (۲۷) : الحشر: ۲۳ . (۲۸) : يوسف: ۲۴ ؛ هود : ۵۷ . (۲۹) : البقره: ۱۷۳ ؛ آل عمران: ۳۱ ؛ النسأ: ۲۵ ؛ الانعام: ۶۵ ؛ البروج: ۱۴ . (۳۰) : الحج: ۶۰ ؛ المجادله: ۲ ؛

النسأ: ۴۳ ، ۹۹ ، ۱۴۹ ؛ الشوری: ۲۵ ، ۳۰. (۳۱): لقمان: ۱۲ ؛ الملک: ۱۴ ؛ الاحزاب: ۱۳۴ ؛ الانعام: ۱۰۳ ؛ الحج: ۶۳. (۳۲): البقره: ۲۲۵ ، ۲۳۵ ، ۲۶۳ ؛ آل عمران: ۱۵۵ ؛ النسأ: ۱۲ ؛ المایِّده: ۱۰۱ ؛ التغابُن: ۱۷. (۳۳): البقره: ۲۵۵ ؛ الشوری: ۴ ؛ الواقعه: ۷۴ ، ۹۶ ؛ الحاقه: ۳۳ ، ۵۲. (۳۴): البقره: ۱۱۷ ، ۱۵۴ ؛ الانعام: ۱۰۱ ؛ الحشر: ۲۴. (۳۵): الحشر: ۲۴ ؛ المومن: ۶۴ ؛ التغابُن: ۳ ؛ آل عمران: ۶ ؛ الاعراف: ۱۱. (۳۶): هود: ۷۳. (۳۷): البقره: ۲۶۷ ؛ هود: ۷۳ ؛ ابراهیم: ۱ ؛ التغابن: ۶ ؛ البروج: ۸. (۳۸): الحدید: ۳. (۳۹): الحدید: ۳. (۴۰): البقره: ۲۶۳ ، ۲۶۷ ؛ آل عمران: ۹۷ ؛ الانعام: ۱۳۳ ؛ الممتحنه: ۶ ؛ التغابن: ۶. (۴۱): الفاتحه: ۳ ؛ البقره: ۱۶۳ ؛ طه: ۹۰ ؛ النمل: ۳۰ ؛ حم سجده: ۲. (۴۲): الانفال: ۴۰ ؛ التوبه: ۱۱۶ ؛ الحج: ۷۸ ؛ النسأ: ۴۵ ؛ الفرقان: ۳۱. (۴۳): النور: ۳۵. (۴۴): الحشر: ۲۳. (۴۵): الانعام: ۱۸ ، ۶۱ ؛ یوسف: ۳۹ ؛ الرعد: ۱۱ ؛ ابراهیم: ۴۸ ؛ المومن: ۱۶. (۴۶): النسأ: ۱۲۶ ، ۱۰۸ ؛ حم سجده: ۵۴ ؛ الطلاق: ۱۲ ؛ هود: ۹۲ ؛ البقره: ۱۹. (۴۷): النسأ: ۶ ، ۸۶ ؛ الاحزاب: ۳۹ ؛ البقره: ۲۰۲ ؛ الرعد: ۴۰ ؛ المومن: ۱۷. (۴۸): البقره: ۱۸۶ ؛ هود: ۶۱ ؛ السبا: ۵۰. (۴۹): هود: ۹۰ ؛ البروج: ۱۴ ؛ البقره: ۱۹۵ ، ۲۲۲ ؛ آل عمران: ۷۶ ، ۱۳۴ ؛ المایِّده: ۴۲. (۵۰): البقره: ۲۵۵ ؛ الحج: ۶۲ ؛ لقمان: ۳۰ ؛ سبا: ۲۳ ؛ الشوری: ۵۱. (۵۱): البقره: ۳۷ ، ۵۴ ، ۱۲۰ ؛ التوبه: ۱۰۴ ، ۱۱۸ ؛ النور: ۱۰ ؛ الحجرات: ۱۲ ؛ النسأ: ۱۶. (۵۲): الرحمن: ۲۷ ، ۷۸. (۵۳): یونس: ۳۱ ؛ الاعراف: ۵۴ ؛ الطلاق: ۱۲ ؛ الروم: ۲۵ ؛ حم سجده: ۱۲. (۵۴): الانبیأ: ۲۲ ؛ المومنون: ۷۱ ؛ البقره: ۲۵۵ ؛ آل عمران: ۲ ؛ طه: ۱۱۱. (۵۵): الانبیأ: ۳۵ ؛ آل عمران: ۲۶ ؛ الانعام: ۱۷ ؛ یونس: ۱۰۷ ؛ فاطر: ۲. (۵۶): البقره: ۱۱۵ ؛ الحدید: ۴ ؛ المجادله: ۷. (۵۷): الانعام: ۵۹ ، ۷۳ ؛ التوبه: ۹۴ ؛ الرعد: ۹ ؛ المومنون: ۹۲ ؛ العنکبوت: ۶۲. (۵۸): البقره: ۲۳۴ ؛ آل عمران: ۱۵۳ ؛ المایِّده: ۸۵ ؛ الانعام: ۱۸ ؛ التحریم: ۳. (۵۹): فاطر: ۵۵ ؛ محمد: ۳۸. (۶۰): الاخلاص: ۲ ؛ البقره: ۲۶۷ ؛ آل عمران: ۹۷ ؛ الانعام: ۱۳۳ ؛ التغابن: ۶. (۶۱): البقره: ۱۸۶ ؛ المومن: ۶۰ ؛ النمل: ۶۲ ؛ هود: ۶۱ ؛ الصافات: ۷۵. (۶۲): الانفال: ۹. (۶۳): البقره: ۱۵۰ ؛ المایِّده: ۳ ؛ الرعد: ۲۱ ؛ الانبیأ: ۴۹ ؛ الاحزاب: ۳۹. (۶۴): الجن: ۱۸. (۶۵): الفلق: ۱ ؛ الناس: ۱-۳. (۶۶): الکهف: ۱۱۰. (۶۷): البقره: ۱۲۵ ؛ التوبه: ۲۴ ؛ المایِّده: ۵۴ ؛ آل عمران: ۳۱. (۶۸): الاحزاب: ۴۱ ؛ الجمعه: ۱۰ ؛ البقره: ۱۵۲ ، ۱۷۲ ؛ العنکبوت: ۱۷ ؛ لقمان: ۱۲. (۶۹): الملک: ۲ ؛ آل عمران: ۵۲ ؛ الاعراف: ۵۸ ؛ التوبه: ۱۱۲ ؛ الحدید: ۲. (۷۰): الشوری: ۴۹ ؛ الانبیأ: ۹۰ ؛ آل عمران: ۳۸ ؛ مریم: ۵ ؛ ص: ۳۰. (۷۱): الحدید: ۳ ؛ الرحمن: ۲۷ ؛ ق: ۱۵ ؛ حم سجده: ۲۱ ؛ یونس: ۷۹. (۷۲): الاخلاص: ۳ ؛ الفرقان: ۲ ؛ الصافات: ۱۵۱-۱۵۲ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ مریم: ۳۵ ، ۹۲. (۷۳): الصافات: ۱۵۸ ؛ الانعام: ۱۰۱ ؛ الجن: ۳. (۷۴): النسأ: ۳۴ ؛ الاسرأ: ۴۳ ؛ الرعد: ۹ ؛ الحج: ۶۲ ؛ لقمان: ۳۰. (۷۵): الانعام: ۱۲۳ ؛ الاسرأ: ۱۱۱ ؛ الفرقان: ۲ ؛ الاعراف: ۱۹۰ ؛ التوبه: ۳۱. (۷۶): الشوری: ۱۱ ؛ الاخلاص: ۱ ؛ النحل: ۱۷ ؛ الاعراف: ۱۹۱. (۷۷): البقره: ۱۲۵ ؛ المایِّده: ۵۴ ؛ التوبه: ۲۴ ؛ الانعام: ۱۲۲. (۷۸): الفاتحه: ۱ ؛ البقره: ۷ ؛ آل عمران: ۱۲ ؛ النسأ: ۵ ؛ الاخلاص: ۱. (۷۹): الفاتحه: ۱ ؛ البقره: ۲۱ ؛ آل عمران: ۵۱ ؛ النسأ: ۱ ؛ المایِّده: ۲۸. (۸۰): الاعراف: ۱۵۶ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

حم سجده: ۷ ؛ المومن: ۷ ؛ الزمر: **۵۳** ؛ الانعام: ۱۲. (۸۱): البقره: **۱۸۶** ؛ النمل: **۶۲** ؛ المومن: ۶۰: الشورى: ۲۶. (۸۲): آل عمران: ۳۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې نهم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونكو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مركه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن كريم څخه پوښتنې كيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځكه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو د نهمې روژې لپاره نهم سوغات ومنئ ، (ن . صمد)

د قران سره مركه (نهمه برخه) :

پوښتنه : پر الله تعالى كوم كوم خلك ډير ګران دي ؟

ځواب : الله تعالى دغه خلك ډير خوښوي :

۱ـ پاك انسانان (۱) .

۲ـ نيك عمله كسان (۲) .

۳ـ پرهيزګاره خلك (۳) .

۴ـ انصاف يا عدالت خوښونكي كسان (۴) .

۵ـ توبه كونكي انسانان (۵) .

۶ـ صبر كونكي يعنى صابران (۶) .

۷ـ پر خداى توكل كونكي كسان (۷) .

۸ـ د خداى په لاره كې جهاد كونكي انسانان (۸) .

پوښتنه : آيا را ته ويلاى سې چې د الله تعالى د كومو كومو خلكو څخه بد راځي ؟

ځواب : هو ولې نه ، الله تعالى دغه انسانان هيڅ نه خوښوي :

۱ـ كافر (۹) .

۲ـ ظالم (۱۰) .

۳ـ بې ايمانه او خاين (۱۱) .

۴ـ فتنه او فساد خپرونكى (۱۲) .

۵ـ چټې يا بې ځايه مصرف كونكى (۱۳) .

۶ـ متكبر يا كبرجن (۱۴) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: په رښتيا هم نن هره اسلامي خصوصاً افغاني ټولنه د ظالمانو ، فاسدانو ، خاينانو او کبرجنانو څخه ډکه ده نو ځکه هر څه وران دي. الله دي دغسې کسان اصلاح او فلاح کړي. په هر صورت ، اوس به راسم دې مسألې ته چې آيا په رښتيا هم د غيب علم صرف خداى ته معلوم دى ؟
ځواب: هو باالکل همداسې ده. په آسمانو کې او پر مځکه باندې هيڅوک او هيڅ شې هم بېله خدايه له غيبه ناخبره دي (۱۵).

پوښتنه: چې داسې ده ، نو موږ خو پوهيږو چې رسولانو معجزې لرلې او په ځينو مواردو کې به له غيبه هم خبر وو . په دې حساسه مسأله کې څه وضاحت راکولاى سې ؟
ځواب: الله تعالى بعضې وختونه د خپل حکمت او مصلحت پر اساس د غيب يو څه علم خپلو رسولانو ته عطا کړى دى او بس (۱۶).

پوښتنه: يوه بله مسأله چې له ډيره وخته يې په ذهن کې لرم دا ده چې ځيني پوهان او پروفيسوران ادعا کوي چې موږ په لابراتوار کې دا يا هغه ژوندى شى جوړ کړ. آيا را ته ويلاى سې چې الهي مخلوق څومره قدرت لري ؟
ځواب: خورا لږ حتى هيڅ ، که ټول مخلوق هم سره يو ځاى سي ، حتى يو مچ به هم جوړ نه کړاى سي. (۱۷).

پوښتنه: دا خو واقعاً هم ډير غټ چلنج دى. اوس به راسم دې ته چې آيا په رښتيا هم ته د شِرک په خلاف يې ؟
ځواب: هو ، زه د شرک سخت مخالف او ضد يم او تر ما بل هيڅ شى هم د شرک ډير مخالف نه دى (۱۸).
بايد ووايم چې په الهي ذات او صفتونو کې هيڅوک هم نسي شريک کېداى بلکې الله وحدهٌ لا شريک دى (۱۹).

پوښتنه: که راته ووايې چې د مشرک نښې کومې دي ، خوشاله به سم.
ځواب: د يو مشرک انسان پيژندنه دا ده چې کله د هغه په مخ کې د الله د توحيد بيان وسى نو د هغه زړه تنګ ، منقبض او کوچنى کيږي خو که د الله څخه ماسېوا د نورو هستيو بيان وي نو خوشالي احساسوي (۲۰).

پوښتنه: آيا دا رښتيا ده چې د عربو د هغه مهال مشرکانو الله ته عقيده لرله يعنې هغه يې مانه ؟
ځواب: هو همداسې ده ، هغوى الله د کايناتو خالق او مُدبر باله (۲۱).

پوښتنه: چې داسې ده نو د بتانو عبادت يې ولې کاوه ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هغوی دا بتان د خدای لپاره وسیله او واسطه بلله (۲۲) او د هغو په عبادت سره يې ځانونه الله ته نږدې احساسول (۲۳).

پوښتنه: هغه کومه ګناه ده چې نه بخښل کيږي ؟
ځواب: هغه شِرک دی چې هیڅ نه معافيږي (۲۴).

پوښتنه: آیا د کوم مشرک لپاره بخښنه یا مغفرت غوښتل کېدای سی ؟ ځکه ځینی کسان په بې خبری، یا بې تفاوتی، سره وایی چې فلانی (کافر یا مشرک یا هندو...) دی خدای وبخښی. آیا له خدایه د کافر لپاره د غسی مغفرت غوښتل کېدای سی ؟
ځواب: یا قطعاً نه ، دا ځکه چې د هغه کفر ، شِرک او غیر مسلمانتوب له وړاندی لا معلوم او ثابت دی چې ځای يې دوږخ دی (۲۵).

(۱): البقره: ۲۲۲ ؛ التوبه: ۱۰۸. (۲): البقره: ۱۹۵ ؛ آل عمران: ۱۳۴ ، ۱۴۸ ؛ المايّده: ۱۳ ، ۹۳. (۳): آل عمران: ۷۶ ؛ التوبه: ۴ ، ۷. (۴): المايّده: ۴۲ ؛ الحجرات: ۹ ؛ الممتحنه: ۸. (۵): البقره: ۲۲۲ ؛ التوبه: ۱۱۲. (۶): آل عمران: ۱۴۶. (۷): آل عمران: ۱۵۹. (۸): الصف: ۴. (۹): آل عمران: ۳۲ ؛ الروم: ۴۵. (۱۰): آل عمران: ۵۷ ، ۱۴۰ ؛ الشوری: ۴۰. (۱۱): النسأ: ۱۰۷ ؛ الانفال: ۵۸ ؛ الحج: ۳۸. (۱۲): المايّده: ۶۴ ؛ القصص: ۷۷. (۱۳): الانعام: ۱۴۱ ؛ الاعراف: ۳۱. (۱۴): النحل: ۲۳. (۱۵): المايّده: ۱۰۹ ؛ النمل: ۶۵ ؛ الانعام: ۷۳ ؛ الزمر: ۴۶. (۱۶): الجن: ۲۶ـ۲۷. (۱۷): الحج: ۷۳. (۱۸): البقره: ۲۲ ؛ الرعد: ۳۶ ؛ الکهف: ۱۱۰ ؛ الحج: ۲۶ ؛ یونس: ۱۰۶. (۱۹): الانعام: ۱۲۳ ؛ المومنون: ۹۱ـ۹۲ ؛ النمل: ۶۳ ؛ الروم: ۴۰ ؛ الاخلاص: ۴. (۲۰): الزمر: ۴۵ ؛ الاسرأ: ۴۶. (۲۱): یونس: ۳۱ ؛ المومنون: ۸۴ـ۹۰. (۲۲): یونس: ۱۸ ؛ الزمر: ۴۳. (۲۳): الزمر: ۳. (۲۴): النسأ: ۴۸ ، ۱۱۶. (۲۵): التوبه: ۱۱۳ـ۱۱۴.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې لسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومېږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کېږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو د لسمی روژې لپاره لسم سوغات ومنئ ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (لسمه برخه) :

پوښتنه: د ملایکو یعنی فرشتو په هکله څه نظر لرې ؟ که په دې هکله یو څه معلومات راکړې خوشاله به سم.
ځواب: ملایکی هم د الله یو مخلوق دی (۱) . پر هر مسلمان دا فرض ده چی پر هغوی به ایمان راوړي (۲) . د هغوی دنده د الله تسبیح او تقدس کول (۳) ، نبیانو او رسولانو ته د الهی پیغام رسول (۴) ، او د هغه په امر سره بیلابیلی جوړښتی او تکوینی چاری سر ته رسول دي (۵) . ملایکی د الله د فرمان تابع دي او د هغه د هیڅ حُکم څخه سرغړونه نه کوی (۲) . د هغوی سره دښمني د خدای سره د دښمنۍ معنا لری (۷) . ځینی ملایکی تر نورو افضل او غوره وی او الله ته نږدې وی (۸) . د الله په حُکم سره یوې ملایکی زه نازل کړم چې جبریل نومیږی (۹) . ملایکی پر نبی کریم (ص) باندی درود وایی (۱۰) . ملک الموت یعنی د مرګ فرشته د انسان روح قبض کوی (۱۱) . په دوږخ کی د عذاب ورکولو په خاطر یوه تونده خویه ملایکه مقرره ده (۱۲) . د عربو مشرکینو دا باطله عقیده لرله چې ویل یې ملایکی د الله لوڼی دي (۱۳) . د الله تعالی په حکم سره ټولو فرشتو آدم علیه السلام ته سجده وکړه (۱۴) .

پوښتنه: آیا د څو ملایکو نومونه را ښودلای سې ؟
ځواب: هو ولی نه. د ځینو ملایکو نومونه دا دي: جبریل (۱۵) ، میکایل (۱۲) ، هاروت (۱۷) او ماروت (۱۸) .

پوښتنه: ما داسی هم اورېدلي چې ځینو ملایکو انسانانو ته سحر یعنی جادو هم ورښووله. آیا دا کار منع او حرام نه دی ؟
ځواب: اصلی قصه له دې قراره ده چی دوې فرشتې وې چی هاروت او ماروت نومېدې او په بابل کی یې جادو ښودله مګر دا هر څه د امتحان لپاره وو او خلک یې تر ښوونی مخکی باخبره کول او له دې کاره ځکه چا ته زیان نه رسېدئ چی هر څه د الله په اختیار کی دي (۱۹) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: ډيره مننه. اوس به يوې بلې موضوع ته اشاره وکړم او هغه دا چې آيا تا په خپل متن کې د نبيانو عليهم السلام ذکر هم کړی دی ؟ که وی ، نو د څو پيغمبرانو نومونه را اخيستلای سې ؟
ځواب: هو ، ما د ډيرو رسولانو او انبياوو نومونه ذکر کړي دي (۲۰) ، چې څو يې په دې ډول دي:
نوح (۲۱) ، هود (۲۲) ، صالح (۲۳) ، ابراهيم (۲۴) ، اسحاق (۲۵) ، اسمعيل (۲۶) ، يعقوب (۲۷) ، داؤد (۲۹/۲۸) ، سليمان (۳۰) ، ايوب (۳۱) ، يونس (۳۲) ، ادريس (۳۳) ، لوط (۳۴) ، موسی (۳۵) ، هارون (۳۶) ، ذولکفيل (۳۷) ، اليسع (۳۸) ، زکريا (۳۹) ، الياس (۴۰) ، يحيی (۴۱) ، عيسی (۴۲) او محمد (۴۳) عليهم السلام.

پوښتنه: آيا دغه او نور ټول انبيأ انسانان وو ؟
ځواب: هو باالکل ، د الله ټول نبيان انسانان وو (۴۴). هغوی ودونه کړي وو ، او اولادونه يې لرل (۴۵).

پوښتنه: آيا دا راته ويلای سې چې د نبيانو په لړ کې ښځې هم شاملې وې که يا ؟
ځواب: يا ، نبوت صرف نارينه وو ته حاصل و ، هيڅ نبی ښځه نسته (۴۶).

پوښتنه: آيا نبوت اکتسابی و ؟
ځواب: يا قطعاً داسی نه ده ، بلکې هغه په تمامه معنی وهبی و ، يعنی د کسب څخه نه حاصلېدئ او الله چې څنګه غوښته هغسی به يې يو انسان د نبوت لپاره غوره او انتخاب کاوه (۴۷).

پوښتنه: آيا راته ويلای سې چې ټول نبيان په مرتبه او رتبه کې سره برابر وو که يا ؟
ځواب: يا داسی نه ده ، بلکې ځينو نبيانو ته پر نورو فضيلت حاصل و (۴۸).

پوښتنه: آيا په هر ملت او قوم کې پيغمبر راغلی دی ؟
ځواب: هو ، په هر قوم کې پيغمبر مبعوث سوی دی (۴۹).

پوښتنه: آيا پر ټولو نبيانو ايمان راوړل حتمی دی ؟
ځواب: هو باالکل ، پر ټولو نبيانو بايد ايمان راوړه سی (۵۰) ، بلکې د صرف يو نبی څخه انکار د ټولو د انکار معنا لری (۵۱).

پوښتنه: آيا ټولو نبيانو عين يو دعوت ورکړی و که د هر يوه بلنه له بله بېله وه ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د ټولو نبیانو دعوت عین یو شی و ، یعنی ټولو د صرف یو دین بلنه ورکوله چی هغه اسلام دی (۵۲) او د هغه لنډیز دا دی چی د یوازيني خدای بندګي باید ومنل سی او برعکس د غیرالله د بندګی څخه ډډه وسی (۵۳).

پوښتنه: نو چی داسی ده ، آیا انبیأ کرام پخپله د خپل دعوت نمونې وو که یا ؟
ځواب: هو باالکل هغوی د خپل دعوت بهترینی بیلګې وې (۵۴).

پوښتنه: آیا دا رښتیا ده چی د نبی اطاعت د خدای د اطاعت په معنا دی ؟
ځواب: هو ، چا چی د رسول اطاعت وکړ نو د الله اطاعت یې وکړ (۵۵). دا ځکه چی هر نبی د الله نماینده او استاځی دی (۵۶).

پوښتنه: آیا دا راته ویلای سې چی هر نبی د مخالفت سره مخامخ سوی دی که صرف ځینی نبیان ؟
ځواب: هر نبی د مخالت سره مخامخ سوی دی (۵۷).

پوښتنه: ډیرئ خلک وایی چی د نبی او رسول تر منځ فرق سته. آیا دا رښتیا ده ؟ که وی نو هغه په څه کی دی ؟
ځواب: هو ، نبی او رسول فرق سره لری چی هغه د مرتبې او مقام له مخی دی ، یعنی د رسول درجه د نبی څخه لوړه ده (۵۸).

(۱) :الصافات: ۱۵۰ ؛ (۲) : البقره: ۲۲۵ ؛ النسأ : ۱۳۶ ؛ البقره: ۱۷۷. (۳) : البقره: ۳۰ ؛ الرعد : ۱۳ ؛ الزمر: ۷۵ . (۴) : الحج: ۷۵ ؛ فاطر: ۱ ؛ البقره: ۹۷. (۵) : السجده: ۱۱ ؛ النسأ: ۹۷ ؛ النحل: ۳۲ ؛ المعارج: ۴ ؛ القدر: ۴. (۶) : التحریم: ۶ ؛ النسأ: ۱۷۲ ؛ الزخرف: ۱۹. (۷) : البقره: ۹۸. (۸) : النسأ: ۱۷۲. (۹) : البقره: ۹۷ ؛ النحل: ۱۰۲ ؛ الشعرأ: ۱۴۳. (۱۰) : الاحزاب: ۵۶. (۱۱) : السجده: ۱۱. (۱۲) : التحریم: ۶. (۱۳) : الاسرأ: ۵۰ ؛ الصافات: ۱۵۰ ؛ الزخرف: ۱۹ ؛ النجم: ۲۷. (۱۴) : الحجر: ۳۰ ؛ البقره: ۳۴ ؛ الاسرأ: ۶۱ ؛ الکهف: ۵۰ ؛ طه: ۱۱۶. (۱۵) : البقره: ۹۷-۹۸ ؛ التحریم: ۴ ؛ النحل: ۱۰۲. (۱۶) : البقره: ۹۸. (۱۷) : البقره: ۱۰۲. (۱۸) : البقره: ۱۰۲. (۱۹) : البقره: ۱۰۲. (۲۰) : البقره: ۱۳۶ ، ۱۷۷ ؛ آل عمران: ۸۴ ؛ المایِده: ۴۴ : الاحزاب: ۷ ؛ الزخرف: ۶. (۲۱) : النسأ : ۱۶۳ ؛ هود : ۳۶ ؛ نوح: ۲۱. (۲۲) : هود : ۵۳ ؛ الشعرأ: ۱۲۴. (۲۳) : الاعراف: ۷۷ ؛ هود : ۶۲ ؛ الشعرأ: ۱۴۲. (۲۴) : البقره: ۱۲۴ ، ۱۳۶ ؛ آل عمران: ۸۴ ؛ النسأ : ۱۶۳. (۲۵) : الصافات: ۱۱۲ ؛ الانعام: ۸۴ ؛ البقره: ۱۳۶ ؛ آل عمران: ۸۴ ؛ النسأ : ۱۶۳. (۲۶) : مریم: ۵۴ ؛ البقره: ۱۳۶ ؛ النسأ : ۱۶۳ ؛ الانعام: ۸۴ ؛ ص: ۴۸. (۲۷) : البقره: ۱۳۶ ؛ الانعام: ۸۴ ؛ آل عمران: ۸۴ ؛ النسأ : ۱۶۳. (۲۸) : الانعام: ۸۴ ؛ المومن: ۳۴ ؛ یوسف: ۴ ، ۵ ، ۶ ، ۲۲. (۲۹) : الانعام: ۸۴ ؛ الاسرأ: ۵۵ ؛ النسأ : ۱۶۳. (۳۰) : النسأ : ۱۶۳. (۳۱) : النسأ : ۱۶۳ ؛ الانعام: ۸۴ ؛ ص: ۴۱. (۳۲) : الصافات: ۱۳۹ ؛ النسأ : ۱۶۳ ؛ الانعام: ۸۴. (۳۳) : مریم: ۵۶ ؛ الانبیأ :

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۵. (۳۴): الصافات: ۱۳۳ ؛ الشعرأ: ۱۲۱ ؛ الانعام: ۸۲ ؛ الانبيأ: ۷۴. (۳۵): مريم: ۵۱ ؛ البقره: ۵۳ ، ۸۷ ؛ آل عمران: ۸۴ ؛ الانعام: ۹۱ ؛ هود: ۹۲. (۳۶): النسأ: ۱۲۳ ؛ الانعام: ۸۴ ؛ يونس: ۷۵ ؛ مريم: ۵۳ ؛ المومنون: ۴۵. (۳۷): الانبيأ: ۸۹ ؛ ص: ۴۸. (۳۸): الانعام: ۸۲ ؛ ص: ۴۸. (۳۹): الانعام: ۸۵ ؛ مريم: ۲ ؛ الانبيأ: ۸۹. (۴۰): الصافات: ۱۲۳ ؛ الانعام: ۸۵. (۴۱): الانعام: ۸۵ ؛ آل عمران: ۳۹ ؛ مريم: ۱۲. (۴۲): النسأ: ۱۷۱ ؛ الانعام: ۸۵ ؛ الصف: ۶ ؛ الحديد: ۲۷ ؛ الزخرف: ۲۳. (۴۳): الاحزاب: ۴ ؛ الفتح: ۲۹ ؛ محمد: ۲. (۴۴): يوسف: ۱۰۹ ؛ النحل: ۴۳ ؛ الانبيأ: ۷ ؛ ابراهيم: ۱۱. (۴۵): الرعد: ۳۸ ؛ الاحزاب: ۵۹. (۴۶): يوسف: ۱۰۹ ؛ النحل: ۴۳ ؛ الانبيأ: ۷. (۴۷): الحج: ۷۵ ؛ يوسف: ۲ ؛ الاعراف: ۱۴۴ ؛ ص: ۴۷. (۴۸): البقره: ۱۵۳ ؛ الاسرأ: ۵۵. (۴۹): الرعد: ۷ ؛ يونس: ۴۷ ؛ النحل: ۳۶ ؛ فاطر: ۲۴. (۵۰): البقره: ۱۳۶ ، ۱۷۷ ، ۲۸۵ ؛ آل عمران: ۸۴. (۵۱): الفرقان: ۳۷ ؛ الشورى: ۱۳ ؛ آل عمران: ۱۹ ، ۸۵. (۵۲): الفرقان: ۳۷ ؛ الشورى: ۱۳ ؛ آل عمران: ۱۹ ، ۸۵. (۵۳): النحل: ۳۶. (۵۴): الانعام: ۵۰ ؛ الاعراف: ۲۰۳ ؛ هود: ۸۸ ؛ الاحقاف: ۹. (۵۵): النسأ: ۷۴ ، ۸۰ ؛ آل عمران: ۵۰ ؛ الشعرأ: ۱۰۸ ، ۱۱۰. (۵۶): الكهف: ۱۰۲ ؛ المومنون: ۴۴ ؛ الحديد: ۲۵ ؛ المجادله: ۲۱. (۵۷): آل عمران: ۸۴ ؛ الانعام: ۱۰ ، ۳۴ ؛ الانبيأ: ۴۱ ؛ سبا: ۴۵ ؛ فاطر: ۴. (۵۸): الاعراف: ۱۵۸ ؛ مريم: ۵۱ ، ۵۴ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې یوولسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وايي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو د یوولسمې روژې لپاره یوولسم سوغات ومنئ ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (یوولسمه برخه) :

پوښتنه: آیا انبیأ کرامو د خپل نبوت ، دعوت او تبلیغ لپاره د خلکو څخه معاوضه یا فیس اخیست ؟
ځواب: یا هیڅکله نه ، بلکې ټولو نبیانو صرف او صرف د الله څخه اجر غوښت او بس (۱) .

پوښتنه: ځنې کسان وايي چې انبیأ علیهمُ السلام د قیامت په ورځ د حساب کتاب او پوښتنې څخه خلاص دي . آیا دا خبره صحیح ده ؟
ځواب: یا دا غلطه ده ، بلکې هر نبي به د قیامت په ورځ د خپلو اعمالو ځواب وايي او د هغوی ټولو څخه به بشپړ حساب کتاب غوښتل کیږي (۲) .

پوښتنه: آیا تا په خپل متن کې د کوم نبي دُعا هم بیان کړې ده ؟ که وی لطفاً یې یوه بیلګه راته ووایه تر څو لوستونکي ورڅخه ګټمن سی .
ځواب: هو ، ما د ځینو نبیانو دعاوی ذکر کړي دي . د مثال په توګه د یوسف (ع) دغه دعا : رَب قد آتینی مِن المُلکِ وَ عَلمنِی مِن تأویل الاحادث فاطرَ السموتِ وَ الارض انت ولِی فِی الدُنیا وَ الاخِرتِ توَفنِی مُسلِماً وَ الحقنِی بالصالِحین (۳) . یعنی : اې زما ربه ! تا ما ته حکومت بخښلی او معامله فهمی دې را عطأ کړې ده ، د آسمان او مځکې پیدا کونکې ! همدا ته په دنیا او آخرت کې زما کارسازه یې ، نو که ماته مرګ راسی هغه دی ستا د اطاعت په حالت کې وی او ما په خپلو نیکو بندګانو کې شامل کړه .

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چې آیا کوم نبي ښېرا هم کړې ده که یا ؟
ځواب: هو ، کړې یې ده . کله چې نوح (ع) حتی ۹۵۰ کلنۍ ته ورسېدئ بیا یې هم خپل قوم ته دعوت ورکاوه (۴) . خو کله چې د دې سره سره د قوم اکثریت سمې لارې ته رانغلل (۵) ، نو هغه دا ښېرا ورته وکړه : وَ قال نوح رَب لا تذر عَلی الارض مِن الکافِرین دَیاراً انکَ اِن تذرهُم یُضلوا عِبادکَ وَ لا یَلِدُوآ الا فاجراً کفاراً (۲) .
یعنی : او نوح عرض وکړ چې اې زما ربه ! د مځکې پر مخ د کافرانو هیڅ کوم کور مه پرېږده . که ته هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

همداسې پریږدې نو هغوی به ستا بندګان ګمراه کړي او د هغوی راتلونکي نسلونه به هم د حق مخالف او نافرمانه سي.

پوښتنه: آیا تا د کوم نبي مُعجزه هم بیان کړې ده ؟
ځواب: هو ، الله تعالی هر نبي ته ځانګړې دلیل او نښاني عطأ کړی ده (۷) ، لکه موسی (ع) ته چي یې د لکړی (۸) او یدبیضأ (۹) نښانی ورکړي وې. صالح (ع) ته یې د یوې اوښې نښاني ورکړې وه (۱۰) ، او عیسی (ع) ته یې هم د الهی حُکم مطابق د مړو ژوندي کول عطأ کړی و (۱۱).

پوښتنه: دا چې خبره عیسی (ع) ته راغله ، آیا پوښتلای سم چي عیسی (ع) په رښتیا هم بې پلاره پیدا سوی دی ؟
ځواب: هو ، هغه بې پلاره پیدا سوی دی (۱۲).

پوښتنه: خو ځینی کسان ادعا کوي چي هغه د خدای زوی دی. آیا دا ادعا صحیح ده ؟
ځواب: یا ، دا کورټ درواغ ده (۱۳). بلکې هغه صرف د الله بنده (۱۴) او د هغه نبي و (۱۵). الله تعالی د هیچا پلار نه دی (۱۶).

پوښتنه: بعضی انسانان په افراط سره ادعا کوي چي عیسی (ع) پخپله خدای دی ، آیا دا خبره درواغ نه ده ؟
ځواب: دا ادعا باالکل درواغ ده (۱۷). د الله څخه پرته بل هیڅ خدای نسته (۱۸).

پوښتنه: آیا ویلای سې چي الله (ج) نبیان د څه لپاره مأمور او رالیږلي دي ؟
ځواب: د انبیاوو د بعثت یا مؤظف کولو څخه مقصد خلکو ته د حق د لاری ورښوول او پر هغه باندی د الله دلیل بشپړول دی (۱۹).

پوښتنه: د رسول مخالفت کونکو ته به د الله لخوا عذاب ورکول سی که یا ؟
ځواب: هو ، پر هغوی به سخت الهی عذاب نازلیږی (۲۰).

پوښتنه: د انسانیت وروستی لارښود څوک دی ؟
ځواب: د الله آخري نبي محمد صلی الله علیه وسلم دی (۲۱) چي د ټول بشر لپاره واجب الاتباع مشر او لارښود دی (۲۲). دا ځکه چي هغه د ټولی دنیا د ښېګنې لپاره کار وکړ (۲۳) ، خلکو ته یې هدایت وکړ (۲۴) ، هغوی ته یې د ژوندون حیاتی نظام عطا کړ (۲۵) ، په رغنده او ښه توګه یې یوه ټولنه جوړه کړه (۲۶).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: د رسول الله (ص) د سيرت په هکله تا کوم تضمين کړی دی که يا ؟ لطفاً ګرانو لوستونکو ته معلومات ورکړه.
ځواب: ډير ښه ، له هغه مهاله چې الله تر قيامته زما د ساتنې ضمانت وکړ ، نو له هماغه ساعته ما هم په خپلو آيتونو کې د خپل حامل نبی (ص) سيرت د تل لپاره محفوظ او ساتلی دی (۴۷).

پوښتنه: که لطفاً د رسول الله (ص) په باره کې يو څه معلومات راکړې خوشاله به سم.
ځواب: د هغه نوم محمد (ص) دی (۲۸). هغه د الله بنده (۲۹) او رسول (۳۰) او وروستی نبی دی (۳۱). هغه د عربستان په مکه کې زوکړلی دی (۳۲). د هغه تر زوکړې مخکې يې پلار مړ سوی و (۳۳). هغه عرب او مورنۍ ژبه يې هم عربی وه (۳۴). د هغه د نسب لړۍ اسمعيل (ع) او ابراهيم (ع) ته رسيږي (۳۵). هغه امی يعنې نالوستی و (۳۶). د هغه ژوند لومړنی پړاو د سختيو سره مل و خو وروسته يې ژوند سم سو (۳۷).

(۱): الشعرأ: ۱۰۹ ، ۱۲۷ ، ۱۴۵ ، ۱۲۴ ، ۱۸۰ ؛ الشوری: ۲۳ ؛ القلم: ۴۶. (۲): الاعراف: ۲ ؛ المايّده: ۱۱۲ ، ۱۱۷ ، ۱۱۸. (۳): يوسف: ۱۰۱. (۴): العنکبوت: ۱۴. (۵): نوح: ۷ ؛ هود: ۳۲ ، ۳۶ ؛ الفرقان: ۳۷ ؛ الشعرأ: ۱۰۵ ؛ القمر: ۹. (۶): نوح: ۲۶ ، ۲۷. (۷): آل عمران: ۱۸۴ ؛ الروم: ۴۷ ؛ الحديد: ۲۵ ؛ فاطر: ۲۵. (۸): البقره: ۶۰ ؛ الاعراف: ۱۱۷ ؛ القصص: ۳۱ ؛ الشعرأ: ۳۲ ؛ طه: ۱۸. (۹): الاعراف: ۱۰۸ ؛ طه: ۲۲ ؛ الشعرأ: ۳۳ ؛ النمل: ۱۲ ؛ القصص: ۳۲ ؛ (۱۰): الاعراف: ۷۳ ؛ هود: ۶۴ ؛ الاسرأ: ۵۹ ؛ الشعرأ: ۱۵۵ ؛ الشمس: ۱۳. (۱۱): آل عمران: ۴۹ ؛ المايّده: ۱۱۰. (۱۲): مريم: ۱۲-۳۴ ؛ آل عمران: ۴۵-۴۷ و ۴۹ ؛ النسأ: ۱۷۱. (۱۳): التوبه: ۳۰ ؛ النسأ: ۱۷۱. (۱۴): مريم: ۳۰ ؛ النسأ: ۱۷۲ ؛ الزخرف: ۵۹. (۱۵): آل عمران: ۴۹ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ المايّده: ۷۵ ؛ الصف: ۶ ؛ الاحزاب: ۷. (۱۶): الاخلاص: ۳ ؛ الفرقان: ۲ ؛ الصفت: ۱۵۲ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ مريم: ۳۵ ، ۹۲.
(۱۷): النسأ: ۱۷۱ ؛ المايّده: ۱۱۲. (۱۸): البقره: ۱۲۳ ، ۲۵۵ ؛ آل عمران: ۶۲ ؛ النسأ: ۸۷ ، ۱۷۱ ؛ المايّده: ۷۳ ؛ التغابُن: ۱۳. (۱۹): النسأ: ۱۲۵ ؛ البقره: ۲۱۳ ؛ الانعام: ۴۸ ؛ الکهف: ۵۶ ؛ الاسرأ: ۹۴. (۲۰): سبا: ۴۵ ؛ النحل: ۱۱۳ ؛ الشعرأ: ۱۳۹ ، ۱۸۹ ؛ العنکبوت: ۳۷ ؛ الشمس: ۱۴. (۲۱): الاحزاب: ۴۰. (۲۲): النسأ: ۶۴ ؛ الاعراف: ۱۵۸ ؛ الانبيأ: ۱۹۷ ؛ آل عمران: ۳۱ ؛ الاحزاب: ۲۱. (۲۳): يونس: ۱۰۸ ؛ الانبيأ: ۱۰۷ ؛ البقره: ۲۱ ؛ الاعراف: ۱۵۸ ؛ الحجرات: ۱۳. (۲۴): الحج: ۴۰ ؛ الفرقان: ۱ ؛ الاحزاب: ۴۵-۴۶ ؛ الشوری: ۵۲. (۲۵): يونس: ۵۷ ؛ يوسف: ۱۰۴ ؛ الحجر: ۹ ؛ ص: ۸۷ ؛ البقره: ۱۸۵. (۲۶): الفتح: ۲۹ ؛ آل عمران: ۱۱۰ ؛ البقره: ۱۴۳. (۲۷): الحجر: ۹ ؛ العنکبوت: ۴۹ ؛ القيامه: ۱۷. (۲۸): آل عمران: ۱۴۴ ؛ الاحزاب: ۴۰ ؛ محمد: ۲ ؛ الفتح: ۲۹. (۲۹): الاسرأ: ۱ ؛ الکهف: ۱ ؛ الحديد: ۹ ؛ الجن: ۱۹ ؛ النجم: ۱۰. (۳۰): آل عمران: ۱۲۴ ؛ المايّده: ۶۷ ؛ الاحزاب: ۲۱ ، ۴۰ ؛ الفتح: ۲۹ ؛ الحشر: ۷. (۳۱): الاحزاب: ۴۰. (۳۲): البلد: ۲ ؛ ابراهيم: ۳۵ ؛ آل عمران: ۹۶ ؛ التين: ۳ ؛ الشوری: ۷. (۳۳): الضحی: ۶. (۳۴): الدخان: ۵۸ ؛ الجمعه: ۲ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

الاعراف: **۱۵۷** ، **۱۵۸** ؛ مریم: **۹۷** ؛ الشوری: ۷. (**۳۵**) : البقره: **۱۲۸** ، **۱۲۹**. (**۳۲**) : الاعراف: **۱۵۷** ، **۱۵۸** ؛ الجمعه: **۲** ؛ العنکبوت: **۴۸**. (**۳۷**) : الضحی: **۸**.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دوولسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي. هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو داپې تاسو او داپې هم د دوولسمې روژې لپاره دوولسم سوغات ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (دوولسمه برخه) :

پوښتنه: که د رسول الله (ص) د بعثت په هکله معلومات راکړې ، خوشاله به سم.

ځواب: کله چې هغه غټ سو ، نو د هدايت په لټه کې سو (۱). الله تعالی هغه په نبوت سره ونازاوه او پر هغه باندې يې زه نازل کړم (۲). په لومړي سر کې هغه له تلواره کار اخيست خو الله تعالی له داسې کاره منع کړ او زما د ساتنې او ژغورنې بشپړه ډاډ يې ورکړ (۳).

پوښتنه: آيا لوی خدای د هغه (ص) د نبوت په باره کې له مخکې څخه کوم خبر راکړی وکه يا ؟

ځواب: هو باالکل ، د هغه د راتلونکي نبوت په هکله په تورات ، انجيل او د عيسی (ع) د بشارت په ډول له مخکې څخه لا پيش ګويانی سوي وې (۴). د هغه بعثت د نبوت د لړۍ تريو او ږد ځنډ وروسته را څرګند سو (۵).

پوښتنه: که لطفأ را ته ووايې چې کله حضرت محمد (ص) په رسالت مأمور سو ، نو لوی او عمده مسؤليتونه يې څه وو ؟

ځواب: د الله تعالی د رسول کېدو په حيث د هغه لويې ذمه وارۍ او مسؤليتونه په دې ډول وو :

۱- خلکو ته د الله د آيتونو ويل او د هغوی متوجه کول (۲).

۲- د ايمان والاوو د نفس تزکيه او پاکوالی (۷).

۳- هغوی ته د الله د کتاب ور زده کول او د هغه د احکامو ورښوول (۸).

۴- هغوی په واقعيت او سترګو غړولو (بصيرت) پوهول (۹).

۵- انسانانو ته زما تشريح او تفسير کول (۱۰).

۲- د انسانی ژوندانه د لارښوونې لپاره د يوې عملی او علمی نمونې وړاندې کول (۱۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷-د اصلي دين په هکله د ټولو هغو اختلافونو د حقيقت واضح کول چې د پخوانيو انبياوو په امتونو کی منځته راغلي وو او په دې لړکی د هر ډول ګډوډيو ببلول ، د تشويش او وارخطايي رفع کول ، د ګمراهيو د پردو خيرل او د هدايت د لارې ځلول شامل وو (۱۲) .

۸-په دنيا کی د حق د فکری او عملی شاهد په توګه اوسېدل (۱۳) .

۹-خلک د غيرالله له پابنديو آزادول ، هغوی د غلطو عنعنو او رواجونو له ځنځيره خلاصول ، د حلال او حرام په ښه توګه تشخيص او ببلول (۱۴) .

۱۰-خلکو ته د ښېګڼو او نيکيو د حُکم ورکول او د بديو څخه منع کول (۱۵) .

۱۱-د الله دين د انساني ژوندانه په هره برخه کی جاری او غالب کول (۱۶) .

پوښتنه: دا خو ډېر په زړه پوری معلومات وو . آيا د رسول الله (ص) د نبوت خو دلايل را ته ويلای سې ؟

ځواب: هو ولی نه. د هغه د رسالت څو لنډ دلايل به داسی در وښيم:

۱-د هغه د نبوت تر ټولو غټ دليل (يعنی معجزه) زه پخپله يم (۱۷) ، او زما غوندی بل هيڅ کلام نسی وړاندی کېدای (۱۸) .

۲-هغه کوم نوی نبی نه و (۱۹) ، بلکی د ټولو نبيانو تصديق يې کاوه (۲۰) .

۳-هغه اُمی و او د چا څخه يې لوستل او ليکل نه وو زده کړي ، خو د عمر د يوې ډېری حصې تر تيرېدو وروسته يې يو دم د علم او حکمت ستر تدريس پيل کړ (۲۱) .

۴-خلکو له پخوا څخه لا هغه د يو صادق او امين شخص په توګه پيژندئ (۲۲) .

پوښتنه: که ستا خوښه وی نو زه به د رسول الله (ص) د ژوند ، مبارزې او رسالت په موضوع کی نوری پوښتنی هم وکړم. لطفأ را ته ووايه چې تر بعثت وروسته هغه (ص) څنګه خلک اسلام ته رابلل ؟

ځواب: هغه په نبوت تر مؤظف کېدو ډېر ژر وروسته خلکو ته د حق بلنه پيل کړه (۲۳) . لومړی يې خپل کهول (بنو هاشم) ته د حق پيغام وړاندی کړ (۲۴) . د دعوت او تبليغ دا لړۍ تر څه وخته په پټه کېده ، خو څه موده وروسته يې د مکې اوسېدونکو ته د حق پيغام په ښکاره سره ورکاوه (۲۵) .

پوښتنه: رسول الله (ص) په دې لار کی د خنډونو او ستونزو سره هم مخامخ سوی دی که يا ؟

ځواب: هو باالکل. د هغه د بلنی په نتيجه کی د حق او باطل تر منځ يوه شخړه رامنځته سوه او څه کسانو پر هغه ايمان راوړ خو د قوم اکثريت هغه درواغجن وباله او د الله د رسول والي څخه يې انکار وکړ (۲۶) . د کفارو او مشرکانو د دې انکار اصلی دليل د هغوی نفس پالنه وه چې د هغه پر خلاف يې هيڅ حقيقت نه منئً (۲۷) . ابولهب د ده خورا سخت مخالفت وکړ چې د هغه په باره کی الله داسی فرمايلی دي: تبَت يَدا أبی لهَب وَتب مَا اغنی عَنهُ مَا له وَمَا کسَب سَيَصلی ناراً ذات لهَب وَامرأته حَمَا لته الحَطب فِی جيدِهَا حَبل مِن مَسَد (۲۸) ، يعنی: د ابولهب لاس مات او هغه برباد سو ، نه د هغه مال د ده په درد وخوړ نه يې عايد . هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او میرمن به يې هم چې د دغو لرګیو راټولونکې ده ژر په سرو لمبو کې وسوځي یعنې هغه چې په غاړه کې به يې مظبوطه رسۍ وي.

پوښتنه: چې داسې ده ، نو کافرانو او مشرکانو د ده (ص) پر ضد څه وکړل ؟ که يو څه مفصلاً وفرمایې ، ښه به وي.

ځواب: کفارو او مشرکینو د ده پر ضد منفي جبهه جوړه کړه (۲۹) . په ده يې ملنډې وهلې (۳۰) . د بدو شیانو سره يې تشبه کاوه (۳۱) . بې ځایه انګېرنې يې کولې (۳۲) او د اعتراضونو او تهمتونو ځپې يې پر راوړلې (۳۳) . دئ يې جادوګر وباله (۳۴) ، شاعر يې وباله (۳۵) ، مجنون يې وباله (۳۶) ، سِحر ځپلی (۳۷) او کاهن (۳۸) يې وباله. پر ده يې د خبرو جوړولو تور ولګاوه (۳۹) . د بد حاله او بې اولاده پیغورونه يې ورکول (۴۰) . غوړ او د هری خبری اوریدونکی يې باله (۴۱) . له ډېره مخالفته به يې دا تور لګاوه چې پر هغه د الله لخوا کوم کلام یا بل شی نه نازلیږي بلکی دا ټول د ده خپلی جوړونی او جعلیات دي (۴۲) .

(۱) : الضحی: ۷ . (۲) : الشوری: ۷ ؛ الفرقان: ۱ ؛ الانعام: ۹۲ ؛ یونس: ۲ ؛ الاسرأ : ۱۰۵ . (۳) : طه: ۱۱۴ ؛ القیامه: ۱۲ـ ۱۹ . (۴) : الاعراف: ۱۵۷ ؛ الصف: ۱۲ ؛ البقره: ۱۲۹ ، ۱۵۱ ؛ آل عمران: ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲ . (۵) : المایّده: ۱۹ . (۶) : آل عمران: ۱۲۴ ؛ البقره: ۱۵۱ ؛ الجمعه: ۲ ؛ النمل: ۹۲ ؛ الطلاق: ۱۱ . (۷) : آل عمران: ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲ ؛ البقره: ۱۵۱ . (۸) : آل عمران: ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲ ؛ البقره: ۱۵۱ . (۹) : آل عمران: ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲ ؛ البقره: ۱۵۱ . (۱۰) : النحل: ۴۴ ، ۶۴ ؛ آل عمران: ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲ ؛ البقره: ۱۵۱ . (۱۱) : الاحزاب: ۲۱ ؛ الحشر: ۷ . (۱۲) : المایّده: ۱۵ ، ۱۲ ؛ النحل: ۲۳ ، ۶۴ . (۱۳) : البقره: ۱۴۳ ؛ النسأ : ۴۱ ؛ النحل: ۸۱ ؛ الحج: ۷۸ . (۱۴) : الاعراف: ۱۵۷ . (۱۵) : الاعراف: ۱۵۷ . (۱۶) : التوبه: ۳۳ ؛ الفتح: ۲۸ ؛ الصف: ۹ . (۱۷) : العنکبوت: ۵۰ ، ۵۱ ؛ الاسرأ : ۱۷ ، ۱۰۵ ؛ البقره: ۲۳ ؛ هود : ۱۲ـ ۱۳ . (۱۸) : البقره: ۲۳ ؛ یونس: ۳۸ ؛ هود : ۱۳ ؛ الطور: ۳۴ . (۱۹) : الاحقاف: ۷۹ ؛ النسأ : ۱۲۳ ؛ النحل: ۳۶ ؛ النجم: ۵۶ ؛ الشوری: ۱۳ . (۲۰) : البقره: ۱۰۱ ؛ آل عمران: ۸۱ ؛ الصف: ۶ . (۲۱) : الاعراف: ۱۵۷ـ ۱۵۸ ؛ العنکبوت: ۴۸ ؛ الجمعه: ۲ . (۲۲) : الاحزاب: ۲۲ ؛ یس: ۵۲ ؛ آل عمران: ۱۲۱ . (۲۳) : الشوری: ۷ ؛ الفرقان: ۱ ؛ الانعام: ۹۲ ؛ یونس: ۲ ؛ الاسرأ : ۱۰۵ . (۲۴) : الشعرأ : ۲۱۴ . (۲۵) : الحجر: ۹۴ . (۲۶) : الانعام: ۶۶ ، ۵۷ ، ۳۳ ، ۳۴ ، ۱۴۷ . آل عمران: ۱۸۴ . (۲۷) : العنکبوت: ۱۸ ؛ فاطر: ۴ ، ۲۵ ؛ الفرقان: ۷۷ ؛ یونس: ۴۱ ؛ الحج: ۴۲ . (۲۸) : اللهب: ۱ـ ۶ . (۲۹) : الفرقان: ۳۱ . (۳۰) : الفرقان: ۴۱ ؛ الانبیأ : ۳۶ ؛ الحجر: ۹۵ ؛ الانعام: ۱۰ ؛ الصافات: ۲ـ ۱۴ . (۳۱) : الفرقان: ۴۱ ؛ الانعام: ۲۵ ، ۵۳ ؛ النحل: ۲۴ . (۳۲) : الفرقان: ۲۱ ؛ یونس: ۲۰ ؛ طه: ۱۳۳ ؛ هود : ۱۹ . (۳۳) : آل عمران: ۱۸۴ ؛ الانعام: ۵۷ ، ۱۴۷ ؛ فاطر: ۴ ؛ یونس: ۴۱ ؛ الحج: ۴۲ . (۳۴) : ص: ۴ ؛ یونس: ۲ ؛ الانبیأ : ۳ ؛ المدثر: ۲۴ ؛ هود : ۷ . (۳۵) : الانبیأ : ۵ ؛ الطور: ۳۰ ؛ الحاقه: ۴۱ ؛ یس: ۶۹ . (۳۶) : الحجر: ۶ ؛ الطور: ۲۹ ؛ القلم: ۲ ، ۵۱ التکویر: ۲۲ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

الاعراف:۱۸۴. (۳۷) : الفرقان: ۸ ؛ الاسرأ: ۴۷. (۳۸) : الحاقه:۴۲ ؛ الطور: ۲۹. (۳۹) : الحاقه: ۴۴. (۴۰) : الکوثر: ۳. (۴۱) : التوبه: ۲۱. (۴۲) : النحل: ۱۰۱ ؛ هود: ۱۳ ؛ الفرقان: ۴ ؛ السجده: ۳ ؛ الاحقاف: ۸.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې ديارلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅيدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو دايې تاسو او دا يې هم د ديارلسمې روژې لپاره ديارلسم سوغات ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (ديارلسمه برخه) :

پوښتنه: آيا تا د دې تهمتونو او اعتراضونو مقابله کوله ؟ بل دا چې کفارو د رسول الله (ص) څخه څه معجزې او دلايل غوښتل ؟ که په دې هکله مختصر معلومات راکړې ، ښه به وي.
ځواب: هو ، ما د دې ټولو تهمتونو او اعتراضونو ځواب ځای پر ځای ويلی دی (۱) . د مکې کفارو د هغه څخه عجيبې معجزې غوښتې او ورته ويل به يې چې موږ تر هغه مهاله ستا خبره نه منو څو چې زموږ لپاره مځکه څيرې او يوه چينه ورڅخه جاري نکړې او يا هم دا چې ځانته د خرماوو او انګورو باغونه جوړ کړې او په هغو کې ويالې وبهوې ، يا دا چې لکه ته چې ادعا کوې نو دغه آسمان ټوټه ټوټه کړه او پر موږ يې راواچوه ، يا دا چې خدای او ملايکې مستيقماً زموږ سره مخامخ کړه ، يا دا چې ستا لپاره دې د سروزرو يو کور جوړ سي ، يا دا چې آسمان ته وخيژه خو بيا هم تر هغو پورې موږ يقين نه کوو تر څو چې له هغې خوا زموږ لپاره يو داسې ليکلې سند رانه وړې چې موږ يې ولولو (۲) .

پوښتنه: آيا کفارو او مشرکانو به مزاحمت ورته کاوه که يا ؟ که وي ، نو يو مثال يې راکولای سې ؟
ځواب: هو ، د حق مخالفين د هغه د بلنې اوريدلو او ځان پوهولو ته هيڅ نه چمتو کېدل ، بلکې کله چې به ده هغوی ته زما آيتونه ويل نو هغوی به غالمغال او شور کاوه او ګډوډۍ به يې جوړاوه تر څو په دغسې هنګامه کې چا ته د غور او فکر کولو موقع مساعده نسي . د دې حربې او شيطانۍ په ذريعه به نو موږ و خلکو خپله جبهه پياوړې بلله (۳) .

پوښتنه: آيا څه خاص چلنجونه به يې هم ورکول که يا ؟
ځواب: هو خورا ډير . کله کله به يې د ټوکو او ملنډو په توګه ورڅخه پوښتل چې قيامت به کله راسی ؟ (۴) . کله به يې په مسخرو سره داسې دعا کوله چې اې الله ! که دا واقعې حق وي او ستا له لورې وي نو پر موږ باندې له آسمانه ډبرې را واوروه ، يا کوم بل دردناک عذاب را باندې نازل کړه (۵) . کله به يې دا اعتراض

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاوه چې پر دغه نبي هيڅ خزانه نه ده نازله سوې (۲). او کله به يې ويل چې د ده سره هيڅ کومه ملايکه نه ليدل کيږي (۷).
يو وخت د ډيرې مودې لپاره وحي نه راغله نو کفارو به مسلسل ويل چې رب يې ورڅخه خوابدی سوی دی او دئ يې همداسې پر ميدان پرې ايښی دی (۸).

پوښتنه: د دې ټولو سپکاويو او خواريو په وړاندې هغه (ص) څه غبرګون ښودئ او څه به يې کول ؟
ځواب: نبي (ص) بيا هم د دې ټولو بې ادبيو او بدو خبرو د توپان په وړاندې خپل عرض وړاندې کاوه ، د حق اظهار به يې کاوه او د بد اخلاقه خلکو څخه به يې ځان ګوښه کاوه (۹). د ده ستره هيله دا وه چې خلک ايمان پر راوړي او هدايت حاصل کړي او له همدې امله به پريشان او غمجن و (۱۰).

پوښتنه: په دغسې مشکل حالت کې د هغه (ص) سره ستا مرسته او لاسنيوئ موجود و که يا ؟ که و ، نو څه دې کول ؟
ځواب: ما د کفارو د پروپاګنډو په مقابل کې د ده د اصلي حيثيت د ښه ترا څرګندولو لپاره دئ په ډيرو ښه لقبونو سره نازولی دی تر څو عامو خلکو د ده په هکله صحيح تصور کولای. ما داسې ويلي دي چې محمد (ص) د الله بنده (۱۱) ، د هغه رسول (۱۲) ، او نبي دی (۱۳). هغه نذير (۱۴) ، بشير (۱۵) ، احمد (۱۶) ، مبشر (۱۷) يعنې زيرئ ورکونکی ، مُذکِر (۱۸) يعنې د دين ور په ياد ونکی ، مُنذِر (۱۹) ، يعنې خبر ورکونکی ، داعی الا الله (۲۰) ، يعنې د الله خوا ته رابلونکی ، مُزمِل (۲۱) يعنې په کمپل کی پيچلی ، مُدثِر (۲۲) يعنې په تلتک کی پيچلی ، خاتم النبين (۲۳) ، يعنې آخري نبي ، هادی (۲۴) ، يعنې د هدايت لارښوونکی ، رحمته اللعالمين (۲۵) ، يعنې د ټول جهان لپاره رحمت ، د هدايت روښانه څراغ (۲۶) ، د حق شاهد (۲۷) ، د امت خير غوښتونکی او غمخور (۲۸) ، د مسلمانانو لپاره رؤف (۲۹) ، يعنې د شفقت او مهربانۍ لورونکی ، او رحيم (۳۰) دی.

پوښتنه: آيا د رسول الله (ص) هڅې او دعوت نتيجه ورکوله ؟ آيا کافرانو خنډونه ورته ايجادول که يا ؟
ځواب: د ده دعوت به سَو که سَو که ټول عرب تر اغيزې لاندې راوستل چې له امله يې د اسلام جبهه ټينګه او غښتلې کېده او د کفر په ځواک کې لړښت راتی (۳۱). خو د دې سره سره باطل فکره انسانان ډير فعال وو. هغوی د حق د بلنې څخه د خلکو د پام اړولو په خاطر د ساعتيريو محاذ خلاص کړ ، د خوشالولو او تفريح کارونو ته يې لاس واچاوه ، د عياشۍ او لوبو ننداري يې راويستلې او د دلچسپو افسانوی کيسو بيانونه يې شروع کړل (۳۲).

پوښتنه: ډيره مننه د دې جامع وضاحت څخه. نو رسول الله (ص) به د دې مزاحمتونو په وړاندې څه کول ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: کفارو د ده سره د معاملو او موافقو هڅی هم وکړې او داسی به یې ویل چی د دغه قرآن پر ځای کوم بل قرآن راوړه یا په همدغه کی زموږ د خوښي سره سم ترمیم راوړه. په دې هکله الله تعالی خپل نبی ته وفرمایل چی «دغو خلکو ته ووایه چی زه د دې اختیار نه لرم چی په هغه کی له ځانه څه بدلون راوړم. زه صرف د هغو وحیو پیرو یم چی ما ته رالیږل کیږی. که زه د خپل رب نافرماني وکړم نو د قیامت د عذاب څخه بیریږم» (۳۳).

پوښتنه: الله (ج) د دې خنډونو او تکلیفونو په بدل کی څه کومک ورسره کاوه؟
ځواب: الله خپل نبی ته د کفارو د دې ډول معاملو په مقابل کی د ثابت قدمۍ او د هغوی د چلونو څخه د ژغورنی تلقین وکړ او الله د ځان له لوری د هغه د ساتنی بشپړ ډاډ ورکړ (۳۴).
د حق مخالفینو د غیر الله څخه د ده د بیرولو هڅی هم وکړې خو الله تعالی په هر حالت کی دئ ثابت قدمه کړ او په هر حالت کی یې د ده د ساتنی اطمینان ورکاوه (۳۵).

پوښتنه: د اهل کتاب والاوو رویه څنګه وه؟ آیا هغوی په دې مبارزه کی رغنده رول نه لوباوه؟
ځواب: اهل الکتاب یعنی یهودو او عیسویانو هم د ده څخه انکار وکړ او مخالف یې سول، حال دا چی د ده په حقانیت ښه پوه وو (۳۶). د هغوی په انکار کی حسد، ضدیت، او مطلب پالنه نغښتې وه (۳۷).

(۱): الاعراف: ۱۸۴؛ یس: ۶۹؛ الحاقه: ۴۱؛ الطور: ۲۹؛ السجده: ۳. (۲): الاسرأ: ۹۰-۹۳. (۳): حم سجده: ۲۶. (۴): الاعراف: ۱۸۷؛ الاحزاب: ۶۳؛ النازعات: ۴۲. (۵): الانفال: ۳۲. (۶): هود: ۱۲. (۷): هود: ۱۲. (۸): الضحی: ۱، ۲، ۳. (۹): الکهف: ۶؛ الشعرأ: ۳؛ النحل: ۱۲۷؛ النمل: ۷۰ ؛ الانعام: ۳۳. (۱۰): الاعراف: ۱۹۹. (۱۱): الحدید: ۹؛ الجن: ۱۹؛ الاسرأ: ۱؛ الکهف: ۱؛ النجم: ۱۰. (۱۲): آل عمران: ۱۲۴؛ المایِّده: ۶۷؛ الاحزاب: ۲۱، ۴۰؛ الفتح: ۲۹؛ الحشر: ۷. (۱۳): آل عمران: ۶۸؛ الاعراف: ۱۵۷، ۱۵۸؛ التوبه: ۷۳؛ الممتحنه: ۱۲؛ التحریم: ۱. (۱۴): الاعراف: ۱۸۸؛ فاطر: ۲۴؛ سبا: ۲۸؛ البقره: ۱۱۹؛ المایِّده: ۱۹. (۱۵): الاعراف: ۱۸۸؛ فاطر: ۲۴؛ سبا: ۲۸؛ البقره: ۱۱۹؛ المایِّده: ۱۹. (۱۶): الصف: ۶. (۱۷): الفرقان: ۵۶؛ الفتح: ۹؛ الاسرأ: ۱۰۵؛ الاحزاب: ۴۶. (۱۸): الغاشیه: ۲۱. (۱۹): الرعد: ۷. (۲۰): الاحزاب: ۴۶. (۲۱): المزمل: ۱. (۲۲): المدثر: ۱. (۲۳): الاحزاب: ۴۰. (۲۴): الشوری: ۵۲. (۲۵): الانبیأ: ۱۰۷. (۲۶): الاحزاب: ۴۶. (۲۷): النحل: ۸۹؛ البقره: ۱۴۳؛ النسأ: ۴۱؛ الحج: ۸. (۲۸): التوبه: ۱۲۸. (۲۹): التوبه: ۱۲۸. (۳۰): التوبه: ۱۲۸. (۳۱): الرعد: ۴۱؛ الانبیأ: ۴۴. (۳۲): لقمان: ۶. (۳۳): یونس: ۱۵. (۳۴): الاسرأ: ۷۴-۷۵؛ هود: ۱۱۲-۱۱۳. (۳۵): الزمر: ۳۶. (۳۶): البقره: ۸۹، ۱۰۹، ۱۴۴، ۱۴۶؛ آل عمران: ۸۶، ۹۹؛ الانعام: ۱۱۴؛ الرعد: ۴۳. (۳۷): القصص: ۵۰؛ آل عمران: ۱۹؛ البقره: ۸۹، ۱۰۹؛ النسأ: ۵۴.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې خورلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومېږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي. هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې تاسو او دا يې هم د څوارلسمې روژې لپاره څوارلسم سوغات ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (څوارلسمه برخه) :

پوښتنه: آيا کفار آرام کښېناستل او مسلمانان يې آزاد پرېښوول ؟
ځواب: يا ، د مکې کفارو د رسول الله او د هغه د ملګرو ژوند ډېر تنګ کړ او هغوی يې په سختو تکليفونو کې راګير کړل (١) . مؤمنان ډېر کمزوره او بې وزله وو او د دښمنانو په محاصره کې راغلي وو (٢) .

پوښتنه: آيا د دعوت او مبارزې په دې بهير کې رسول الله (ص) د څه خاصو پيښو سره هم مخامخ سوی دی ؟

ځواب: هو ، دا مهال د رسول الله د ژوندانه يوه ډېره مهمه پيښه اسرأ يعنی معراج دی چې د هغه په ترڅ کې الله (ج) خپل نبی (ص) په يوه شپه کې د مسجدالحرام څخه يوور او د مسجد اقصی له برکته ډکه فضا کې يې وګرځاوه. په دې ترڅ کې يې ځينې خاصې نښانې هم په وليدلې (٣) .

پوښتنه: آيا د دې هر څه سره سره کافرانو د رسول الله (ص) ژوند د تهديد او خطر سره مخامخ نکړ ؟ که وی ، نو څه يې وکړل او رسول الله (ص) په مقابل کې څه وکړل ؟ که يو څه مفصل وضاحت راکړې ، ښه به وی.
ځواب: د مکې کفارو د ده د بندي کولو يا له وطنه شړلو او يا هم وژلو پلانونه جوړ کړل (۴) چې له امله يې رسول الله په پټه د مکې څخه هجرت کولو ته اړوت (۵) . د هجرت پر مهال د ده يو صحابی [حضرت صديق رضی الله عنه] هم ورسره ملګری و . کفارو دئ تعقيباوه . دئ د خپل ملګري سره په غار کې پټ و . د اسلام دښمنان دغه غار ته بالکل نږدې راورسېدل چې دا مهال د ده ملګرئ يو څه وبيرېدئ ، خو ده هغه ته ډاډ ورکړ او داسی يې ورته وويل: « غم مه کوه ، الله زمونږ سره دی » (٦) .
دئ د الله په مرسته او نصرت سره مع الخير يثرب (مديني) ته ورسېدئ (٧) او هلته د تګ پر مهال يې پر لاري د يو مسجد [قبا] بنسټ هم کښېښود (٨) . ده څه موده وروسته د مکې څخه د راغلو مهاجرينو او مديني د پاک زړو انصارو تر منځ وروري رامنځته کړه (٩) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آيا په مدينه کې د انصارو د اخوت او رغبت سره سره کفارو څه منفي غبرګون ښکاره نکړ ؟
ځواب: په مدينه کې د يهودو او عيسويانو څخه علاوه د منافقينو ډله هم د ده سخت مخالف وو (١٠) .
هغوی د حق رټلو او سپکولو لپاره ډير زور وواهه خو د هغوی دغه پوف کولو د حق څراغ مړ نه کړ بلکې هغه ته يې نوره رڼا او تازګي هم ورکوله او د حق پلويانو نور ښه منظم قوت هم اخيست او پسی غښتلي کيدل (١١) .
په مکه کې مسلمانان خورا کمزوره او بې ترتيبه او د دښمنانو په محاصره کې وو . خو مدينې ته له راتګه وروسته الله تعالی هغوی ته فتح او نصرت عطأ کړ ، پياوړي او خوشاله يې کړل (١٢) .

پوښتنه: کله چې مدينې ته له هجرته وروسته رسول الله (ص) او مسلمانان آرام او ډاډه سول ، مابعده اقدامات يې څه وو ؟
ځواب: مابعده اقدامات يې دعوت او جهاد و . رسول الله په ډيرو غزاوو کې برخه واخيسته چې په هغو کې د بدر غزا (١٣) ، د احزاب غزا (١٤) ، بيعتِ رضوان (١٥) يعنی د حُديبيه سوله ، د مکې فتح (١٢) او د حُنين غزا (١٧) شاملې دي.

پوښتنه: اوس به د هغه (ص) شخصي ژوند ته راسم. که لطفأ د رسول الله (ص) د ميرمنو او اولادونو په هکله معلومات راکړې ، بې مناسبته به نه وی.
ځواب: هغه څو ماينې لرلې (١٨) او اولادونه يې هم درلودل چې په هغو کې لوڼی هم وې (١٩). خو هيڅ کوم زوی يې ډير عمر ته و نه رسيدئ (٢٠) .

پوښتنه: هغه (ص) چيری او څنګه رحلت وکړ ؟
ځواب: هغه د خپل عمر په پای کې حج وکړ او د حج خطبه يې هم وويله (٢١) . تر هغه لږ موده وروسته وفات سو (٢٢) .

پوښتنه: که د رسول الله (ص) د مقام او حيثيت په باره کې مختصرأ معلومات راکړې ښه به وی تر څو لوستونکي پوه سی چې تا په خپل متن کې په دې اړه څه ارشاد فرمايلی دی.
ځواب: ډير ښه. هغه انسان و (٢٣) ، ملايکه نه و (٢٤) . هغه د الله بنده و (٢٥) ، رسول (٢٢) او وروستی نبی يې و (٢٧) . هغه معصوم و (٢٨) . د انسانيت يوه بشپړ نمونه وه (٢٩) . په هغه کې خدايي اشتراک نه و (٣٠) . هغه د ځان د عبادت کولو لپاره نه و راغلی (٣١) ، بلکې د دې لپاره مؤظف و چې خلک صرف او صرف د خدای عبادت ته راوبولی (٣٢) . هغه هم د نورو نبيانو غوندی مؤظف سوی و ، او د قياموت په ورځ به د خپلو اعمالو مسؤل او ځواب ويونکی وی (٣٣) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: دا چې لوی خدای رسول الله (ص) په نبوت او رسالت سره مبعوث کړ، او تا په دې هکله زیات ارشادات هم وفرمایل، نو آیا پر مسلمانانو د رسول الله (ص) اطاعت واجب دی که یا؟ که وی، د سرغړونی په صورت کی ستا فیصله څه ده؟

ځواب: رسول الله د ټولو انسانانو لپاره واجب الاطاعت لارښود دی (۳۴). د هغه هره پریکړه د الله پریکړه ده چې سرغړونه یې د پوښتنی وړ جرم ګڼل کیږی (۳۵). د هغه اطاعت د خلکو لپاره یو امتحان دی (۳۶). د هغه د اوامرو سرغړونکی به د قیامت په ورځ افسوس او پښېماني وکړی (۳۷). هغه زما یو مستند مفسر او تشریح کونکی دی (۳۸). په قانون جوړولو کی د هغه سنت زما غوندی یو قانونی مأخذ دی (۳۹). د ده فیصله تر قیامته هم نسی بدلېدای (۴۰). د ده د حُکم څخه سرغړوَنه د کفر او منافقت نښه ده (۴۱). د ده پیروي د ایمان اصلی معیار دی (۴۲).

(۱): الاعراف: ۱۸۸؛ التوبه: ۲۱. (۲): الانفال: ۲۲. (۳): الاسرأ: ۱. (۴): الانفال: ۳۰. (۵): الاسرأ: ۵۰؛ التوبه: ۱۳، ۴۰. (۶): التوبه: ۴۰. (۷): الاسرأ: ۵۰؛ التوبه: ۱۰۱. (۸): التوبه: ۱۰۸. (۹): آل عمران: ۱۰۳؛ الانفال: ۷۲، ۷۴. (۱۰): التوبه: ۲۴، ۱۰۱؛ الاحزاب: ۱، ۱۲؛ الانفال: ۴۹؛ المنافقون: ۸. (۱۱): التوبه: ۳۲، ۳۳، ۱۰۰؛ الصف: ۸، ۹؛ الفتح: ۲۹. (۱۲): الانفال: ۲۲. (۱۳): آل عمران: ۱۲۳. (۱۴): الاحزاب: ۹-۲۵. (۱۵): الفتح: ۱۸. (۱۶): الحدید: ۱۰؛ النصر: ۱. (۱۷): التوبه: ۲۵، ۲۶، ۲۷. (۱۸): الاحزاب: ۶، ۲۸، ۵۳، ۵۹؛ التحریم: ۱-۶. (۱۹): الاحزاب: ۵۹؛ الرعد: ۳۸. (۲۰): الاحزاب: ۴۰. (۲۱): التوبه: ۳. (۲۲): الزمر: ۳۰؛ آل عمران: ۱۴۴؛ الحجر: ۹۹. (۲۳): التوبه: ۱۲۸؛ الکهف: ۱۱۰؛ الفرقان: ۷؛ الاسرأ: ۱۰، ۹۳؛ الانبیأ: ۷، ۸. (۲۴): الانعام: ۵۰. (۲۵): الحدید: ۹؛ الجن: ۱۹؛ الاسرأ: ۱؛ الکهف: ۱؛ النجم: ۱۰. (۲۶): آل عمران: ۱۶۴؛ المایّده: ۲۷؛ الاحزاب: ۲۱، ۴۰؛ الفتح: ۲۹؛ الحشر: ۷. (۲۷): الانفال: ۲۴، ۲۵، ۷۰؛ التوبه: ۷۳؛ الاحزاب: ۲۸، ۴۵، ۵۰؛ الممتحنه: ۱۲؛ التحریم: ۱. (۲۸): الفتح: ۲. (۲۹): القلم: ۴؛ الاحزاب: ۲۱. (۳۰): یونس: ۱۵، ۴۹؛ الانعام: ۱۷، ۵۰، ۵۷، ۵۸؛ الاعراف: ۱۸۸؛ الرعد: ۴۰؛ الزمر: ۴۱. (۳۱): آل عمران: ۷۹. (۳۲): الانبیأ: ۲۵؛ الانعام: ۱۰۲؛ یونس: ۳؛ النجم: ۱۲؛ النسأ: ۳۶. (۳۳): البقره: ۱۴۵؛ النسأ: ۸۴؛ المایّده: ۲۷، ۱۱۲، ۱۱۷، ۱۱۸؛ الاعراف: ۶. (۳۴): النسأ: ۶۴، ۶۵. (۳۵): الاحزاب: ۳۶. (۳۶): البقره: ۱۴۳. (۳۷): الفرقان: ۲۷. (۳۸): النحل: ۴۴، ۶۴؛ آل عمران: ۱۶۴؛ الجمعه: ۲؛ البقره: ۱۵۱. (۳۹): النسأ: ۶۵، ۱۰۵؛ النحل: ۴۴، ۶۴؛ الاحزاب: ۲۱، ۳۶. (۴۰): الاحزاب: ۴۰؛ الحشر: ۷؛ الاعراف: ۱۵۷. (۴۱): النسأ: ۶۱. (۴۲): النسأ: ۶۵.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې پنځلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومېږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کېږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا يې تاسو او دا يې هم د پنځلسمې روژې لپاره پنځلسم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (پنځلسمه برخه) :

پوښتنه: کله کله په کفري نړۍ کې د خاص تعصب او حسد له مخې د رسول الله (ص) په هکله عجيب او غريب کارتونونه او د سپکاويو نور ډول ډول اهانتونه کيږي. نو آيا ښه به نه وي چې د دغه عظيم شخصيت اصلي خويونه او کړه وړه راته ووايې تر څو اول موږ او بيا نوره نړۍ هغه (ص) ښه ترا و پيژني ؟

ځواب: دا چې الله تعالی پخپله رسول الله ته دايمي شهرت او حيثيت عطا کړی دی نو کفار به څنګه دا عالي مقام راټيټ کړای سي ؟(١) . د هغه اخلاق او ځانګرتياوې فوق العاده عالي وو (٢) . هغه صادق او امانت کار يعنی امين و (٣) ، ډارن نه و (۴) ، متين او باعزمه و (۵) . په هر حالت کی يې پر خدای ډاډ او توکل درلود (٦) . هغه د لوړی حوصلې څښتن و (٧) . هغه د خپل حتی خورا بد دښمن لپاره هم د خير دعا کوله(٨) . خورا نرم طبيعته و ، خُلق تنګه او په زړه سخت نه و (٩) . خلکو ته د الهی هدايت په رسولو کی خورا جدی او مصمم و او د حق د بلنې د منکرينو د ګمراهۍ پر رويه او سرغړونه به يې افسوس کاوه (١٠) . خورا ډير عابد او پرهيزګاره و ، او د شپې به په وينبه وينبه کی د الله په ذکر او عبادت مشغول و (١١) .

ساده ګي يې ډيره خوښه وه او د تکليف روادار نه و (١٢) . د غريبو او بې وزلو خلکو سره يې ناسته ولاړه کوله او هغوی به يې ډاډمن کول او تشويقول (١٣) . د خپلو اُمتيانو سره يې بې حده ډيره مينه لرله ، په هر حال کی يې د هغوی ښېګڼه غوښته ، د هغوی زيان يې خپل زيان باله او د هغوی ډير غمخور و او بې حده ډير مشفق او همدرد و (١۴) . مطلب دا چې د اخلاقو او خويونو له مخې د هغه شخصيت زما د تعليماتو تر ټولو عالي او غوره نمونه ده (١۵) . دئ د ټول بشر لپاره د خورا ښو اخلاقو لوړترين معيار دی (١٦) .

پوښتنه: په رښتيا هم هر مسلمان او غير مسلمان بايد دغو عيني واقعيتونو ته تسليم سی او پر سترګو يې ومنی . بله پوښتنه مې دا ده چې کولای سې د هغه (ص) څو ښېګڼې او فضايل هم را ته ووايې ؟

ځواب: رسول الله له هره حيثه يو بشپړ او بې سارئ انسان و (١٧) . الله تعالی هغه د ټولې نړۍ لپاره د رحمت په توګه مؤظف او راليږلی دی (١٨) . هغه بهترين خوی او سلوک درلود (١٩) . الله تعالی هغه د تل لپاره د شهرت او حيثيت څخه برخمن کړ (٢٠) . هغه ته کوثر (يعنی عظيم خير) عطأ سو (٢١) . هغه اُمی و (٢٢) ، خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله تعالی په خپل کتاب ، حکمت او پراخ علم سره ونازاوه (۲۳) . پر هغه د الله خاص فضل او کرم و (۲۴) . په ده سره د اسلام دین بشپړ سو (۲۵) . هغه د هدایت او لارښوونی لمر او سپوږمۍ دی (۲۶) . د ټولو انبیأ کرامو څخه الله تعالی دا ژمنه اخیستې وه چی که ستاسو په زمانو کی ده تشریف راوړ ، نو تاسو به ایمان پر راوړئ او تایید او تصدیق به یې کوئ (۲۷) . هغه هم د نورو نبیانو غوندی د خپل نبوت د چارو لپاره د چا څخه عوض نه غوښت (۲۸) . د هغه بعثت د مؤمنانو لپاره یو ستر احسان دی (۲۹) . هغه خورا پوه او لایق و (۳۰) . پر هغه باندی الله خپل خاص رحمت رالیږی ، د الله ملایکی پر هغه باندی درود وایی او ما ټولو مسلمانانو ته امر کړی دی چی هغوی هم ټول پر ده باندی درود ووایی (۳۱) . د هغه بیعت الله ته بیعت دی او د هغه لاس د الله د لاس نمایندګي کوی (۳۲) . د هغه اطاعت د الله اطاعت دی (۳۳) . د هغه پیروی د الهی محبت اصلی معیار دی (۳۴) . د هغه د ژوند طرزالعمل د ټولو انسانانو لپاره اُسوهً حسنه یعنی بیلګه او سرمشق دی (۳۵) .

پوښتنه: آیا دا ټولی الهی پیرزوینی او عطاینی په دې معنا دي چی هغه (ص) د هر ډول سهوی او خطا څخه خلاص و ؟

ځواب: یا داسی نه ده بلکی د هغه څخه هم د یو انسان په توګه څو کوچني سؤ تفاهُمات پیښ سوي دي چی الله تعالی ډیر ژر ورمعاف کړي دي (۳۶) .

پوښتنه: ما داسی هم اورېدلي چی پرهر مسلمان د رسول الله (ص) ګرانښت د خپلی کورنۍ تر خورا نږدې اعضاوو هم باید زیات وی ، او د هغه (ص) بشپړ متابعت باید وسی . آیا په رښتیا هم پر هر مسلمان د رسول الله (ص) مطلق اطاعت او متابعت واجب دی ؟

ځواب: هو ، بالکل همداسی ده او زما آیتونه همداسی امر کوی . د هغه څو ځانګړي آداب داسی دي چی مراعات او پاملرنه یې پر هر مسلمان لازمه ده ، یعنی :

۱ـ د هغه بشپړ او بېله قید او شرطه اطاعت کول (۳۷) ؛

۲ـ د هغه عزت ، تعظیم او درناوی کول (۳۸) ؛

۳ـ هغه پر خپل ځان باندی آن تر خپل ځان ، مال ، میرمنی او اولادونو ، خپلوانو او د دنیا تر هر شي ډیر ګرانول او محبوب ګرځول (۳۹) ؛

۴ـ د هغه سپیڅلي میرمنی (ازواج مطهرات) د خپلو میندو غوندی ګڼل (۴۰) ؛

۵ـ د هغه د نوم په ذکر یا اورېدلو سره پر هغه درود او سلام ویل (۴۱) ؛

۶ـ د هغه په مجلس کی مسلمانانو ته په نرمۍ او آرامۍ سره د مجلس اجازه وه خو په زوره او لوړ ږغ د خبرو اجازه نه وه ، دا ځکه چی په دغسی کار سره د هغوی د ټولو اعمالو د ضایع کېدلو امکان و (۴۲) ؛

۷ـ د هغه په تکلیفول او آزارول منع وو (۴۳) ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸ـ د هغه څخه بې مقصده او بې ځایه پوښتنې منع وې (۴۴) ؛
۹ـ د هغه کور ته ورتګ او د ډوډۍ دعوت او نور خاص آداب وو چې د هغو مراعاتول ضروري وو (۴۵) ؛
۱۰ـ هغه ته د کور څخه د راوتلو لپاره ږغ کول ناجایز و (۴۶) ؛
۱۱ـ د هغه په مجلس کې چې به کومه ټولنیزه مسأله یا معامله تر بحث لاندې وه ، نو د هغه له اجازې پرته ولاړېدل او تلل جایز نه وو (۴۷) ؛

پوښتنه: آیا دا ربښتیا ده چې رسول الله (ص) د ټول بشر لپاره ټاکلی و او هر څوک (یعنې کافر او مسلمان) باید تر قیامته د هغه اطاعت او پیروي وکړي ؟ آیا دا صحیح ده چې پر هغه (ص) باندې ایمان راوړل د خلاصون اصلي شرط دی ؟

ځواب: هو باالکل همداسې ده. د هغه د نبوت چارې په کوم خاص نسل یا قوم یا زماني پورې محدودې نه دي بلکې د هغه نبوت او هدایت په هره زمانه کې د ټول بشریت لپاره عام دی (۴۸) ، همدا علت دی چې د هغه د بعثت څخه نیولې تر قیامت پورې پر هر چا د هغه اطاعت واجب او لازم دی (۴۹) . الله هغه د ټول جهان لپاره د رحمت په حیث ټاکلی او رالیږلی دی (۵۰) . هغه د هدایت په هکله د لمر او سپوږمۍ غوندې ځرګند مقام لري چې رڼا یې د ټول عالم لپاره ده (۵۱) . د هغه خطاب ټولو انسانانو ته دی (۵۲) . پر هغه ایمان راوړل د خلاصون شرط دی (۵۳) . د هغه أسوهً حسنه د ټول بشر لپاره مثال او نمونه ده (۵۴) .

(۱): النشرح: ۴. (۲): القلم: ۴. (۳): الاحزاب: ۲۲ ؛ یس: ۵۲ ؛ آل عمران: ۱۲۱. (۴): التوبه: ۴۰. (۵): الاحقاف: ۳۵. (۶): آل عمران: ۱۵۹ ؛ النسأ: ۸۱ ؛ الفرقان: ۵۸ ؛ التوبه: ۱۲۹ ؛ الاحزاب: ۳ ، ۴۸. (۷): الاحقاف: ۳۵ ؛ الاعراف: ۱۹۹ ؛ المایّده: ۱۳ ؛ الحجر: ۸۵ ؛ الزخرف: ۸۹. (۸): التوبه: ۸۰ ؛ المنافقون: ۶. (۹): آل عمران: ۱۵۹. (۱۰): الکهف: ۶ ؛ الشعرأ: ۳ ؛ النحل: ۱۲۷ ؛ الانعام: ۳۳. (۱۱): هود: ۱۲۳ ؛ الشعرأ: ۲۱۷ـ۲۱۹ ؛ المزمل: ۲۰. (۱۲): ص: ۸۶. (۱۳): الانعام: ۵۲ ؛ الشعرأ: ۲۱۵. (۱۴): التوبه: ۱۲۸. (۱۵): الاحزاب: ۲۱ ؛ القلم: ۴. (۱۶): الاحزاب: ۲۱ ؛ القلم: ۴. (۱۷): الاحزاب: ۲۱ ؛ القلم: ۴. (۱۸): الانبیأ: ۱۰۷. (۱۹): القلم: ۴. (۲۰): النشرح: ۴. (۲۱): الکوثر: ۱. (۲۲): الاعراف: ۱۵۷ـ۱۵۸ ؛ الجمعه: ۲. (۲۳): النسأ: ۱۱۳. (۲۴): النسأ: ۱۱۳. (۲۵): المایّده: ۳. (۲۶): الاحزاب: ۴۶. (۲۷): آل عمران: ۸۱. (۲۸): الانعام: ۹۰ ؛ یوسف: ۱۰۴ ؛ الفرقان: ۵۷ ؛ سبا: ۴۷ ؛ ص: ۴۷. (۲۹): آل عمران: ۲۴. (۳۰): البقره: ۲۷۳. (۳۱): الاحزاب: ۵۶. (۳۲): الفتح: ۱ ؛ الانفال: ۱۷. (۳۳): النسأ: ۸۰. (۳۴): آل عمران: ۳۱. (۳۵): الاحزاب: ۲۱. (۳۶): التوبه: ۴۳ ؛ الانفال: ۶۷ ؛ التحریم: ۱ ؛ الاحزاب: ۳۷ ؛ عبس: ۱ـ۱۰. (۳۷): آل عمران: ۱۳۲ ؛ الانفال: ۲۰ ؛ محمد: ۳۳ ؛ الاعراف: ۱۵۷ ؛ الحشر: ۷. (۳۸): الفتح: ۹ ؛ الاعراف: ۱۵۷. (۳۹): الاحزاب: ۶ ؛ التوبه: ۹. (۴۰): الاحزاب: ۶. (۴۱): الاحزاب: ۵۶. (۴۲): الحجرات: ۲ـ۳. (۴۳): الاحزاب: ۵۷ ؛ التوبه: ۶۱. (۴۴): البقره: ۱۰۸. (۴۵): الاحزاب: ۵۳. (۴۶): الحجرات: ۴ـ۵. (۴۷): النور: ۶۲. (۴۸): الاعراف: ۱۵۸ ؛ سبا: ۲۸. الانعام: ۱۹ ؛ الاحزاب: ۴۰ ؛ التکویر: ۲۷ـ۲۸. (۴۹): آل عمران: ۱۳۲ ؛ الانفال: ۲۰ ؛ الاحزاب: ۴۰ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

الاعراف: **۱۵۷** ؛ الحشر: ۷. (**۵۰**)؛ الانبیأ: ۱۰. (**۵۱**)؛ الاحزاب: **۴۲**. (**۵۲**)؛ یوسف: **۱۰۴** ؛ الفرقان: ۱ ؛
الاعراف: **۱۵۷** ؛ الحجر: ۹ ؛ التکویر: **۲۷**. (**۵۳**)؛ النسأ: **۴۷**. (**۵۴**)؛ الاحزاب: ۲۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې شپاړلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چي « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چي د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چي نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو دا يې تاسو او دا يې هم د شپاړسمې روژې لپاره شپاړسم سوغات ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (شپاړسمه برخه) :

پوښتنه: دا سې ويل کيږي چي تا د يوې خاصې ورځې په هکله مکرراً او پرله پسې د بيرې خبرداری ورکړی دی ، که وي ، نو دا کومه ورځ ده ؟
ځواب: هو همدا سې ده او دا د قيامت ورځ ده چي هلته به هيڅوک هم د چا په درد و نه خوري (۱) .

پوښتنه: آيا په هغه ورځ به څه خاصه پيښه وسي ؟ يعنې ولې بايد د محشر له ورځې وبيريږو ؟
ځواب: د قيامت ورځ د اصلي امتحان ورځ ده ، يعنې په دغه ورځ به د هر انسان څخه د هغه د يو يو عمل پوښتنه کيږي (۲) . د هغه ښه او بد ټول اعمال به وتلل سي (۳) . وروسته چي د چا نيکۍ او ښه کړنې زياتې وی هغه ته به جنت عطأ سي (۴) ، او د چا بدۍ چي زياتې وی نو هغه به د دوږخ په اور کی اچول کيږي (۵) .

پوښتنه: آيا د دې معنا دا ده چي انسانی کړنې يا اعمال د هغه په ژوند کی ثبت او ريکارډ کيږي ؟
ځواب: هو ، الله تعالی د هر انسان د اعمالو د ساتنې او لړنې بشپړ انتظام کړی دی او د قيامت په ورځ به هغه ټول معلوم وی او حساب به ورسره کيږي (۶) .

پوښتنه: آيا د قيامت په ورځ به هر انسان يو يو د الله حضور ته وړاندی کيږي که ټول په ګډه ؟
ځواب: لکه څنګه چي هر انسان په يوازې او انفرادی توګه دې دنيا ته راځي ، نو هماغسې به د الله حضور ته هم يوازې او تنها ور وړاندی کيږي (۷) .

پوښتنه: دا چي هر انسان يوازې د الله سره مخامخ کيږي ، نو د ګنهکارانو ، مجرمانو او جنايت کارانو پر ضد به شاهدي څوک ورکوی ؟
ځواب: په قيامت به د هر مجرم خپل د بدن اعضاوی پر هغه شاهدي ورکوی ، يعنې د هغوی غوږونه ، سترګې ، پښې او پوستکی (جلد) به پر هغو اعمالو شاهدی ورکوی چي کړي يې وی (۸) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: کله چې د قيامت په ورځ الله يو په يو د هر انسان سره د هغه د اعمالو محاسبه وکړي ، نو د کاميابۍ يا ناکامۍ خبر به مخامخ ورته ووايي ؟ مطلب دا چې اړونده شخص به څنګه پوه سي چې زه دوږخي يم که جنتي ؟

ځواب: الله به د اړونده نفر په مخکې د هغه د اعمالو کتاب (اعمال نامه) خلاصوي چې هر څه به واضح پکښې ثبت او درج وي (۹) ، او هغه کس ته چې يې په ښي (راسته) لاس کې ورکړي نو هغه به وپوهيږي چې زه جنتي يم او ډير به خوشاله سي (۱۰) . خو که چا ته په کيڼ (چپه) لاس کې ورکول سي نو هغه به افسوس وکړي او پوه به سي چې زيانمن دي (۱۱) . خو هر چا ته که د شا لخوا وسپارل سي نو هغه به سخت بربادېږي او د دوږخ په لمبو کې به غورځول کيږي (۱۲) .

پوښتنه: د محشر پر ميدان به د انسانانو څيرې څنګه وي ؟ يعنې انساني څيرو به کوم حالت غوره کړي وي ؟

ځواب: په هغه ورځ به ځيني څيرې سپيني وي او ځيني به توري آن تکې توري وي چې هغوی به ګنهکاران وي (۱۳) .

پوښتنه: آيا د قيامت ورځ له مخکې څخه ټاکلې او معلومه وي که نابېره راځي ؟

ځواب: د قيامت ورځ ناڅاپه رارسيږي او هيڅوک به هم بېله خدايه له مخکې څخه خبر نه وي (۱۴) .

پوښتنه: آيا هغه ساعت به ژر وي که وروسته ؟ يعنې د هغه لپاره به ځانګړي ترتيبات نيول کيږي که څنګه ؟

ځواب: يا ، هغه ساعت به ډير ژر وي ، حتی د سترګو په رپ کې به راورسيږي (۱۵) .

پوښتنه: آيا د دې معنا دا ده چې د قيامت دغه ګړی به ډير نږدې وي او هيڅ موقع يا فرصت به چا ته ورنکړه سي ؟

ځواب: هو ، بالکل همدا سی ده . ځکه د هغه ګړی په هکله انسانانو ته همدا اوس خبر او فرصت ورکړه سوی دی (۱۲) .

پوښتنه: دا خو په رښتيا هم سخت امتحان دی . تا مخکې د جنت او دوږخ خبره وکړه . اوس به را سم دې ته چې جنت څه شي دی ؟

ځواب: جنت د آرام ځای يا مقام دی (۱۷) چې په آخرت به يې الله تعالی خپلو نيکو بندګانو ته د هغوی د ښه اعمالو په عوض کې عطأ کوی (۱۸) . په جنت کې به د هغوی د خپلو غوښتنو مطابق هر ډول آسانتياوی او نعمتونه مهيا وی (۱۹) ، او دوی به د تل لپاره همالته و اوسيږی (۲۰) .

پوښتنه: ډير ښه ، آيا دا راته ويلای سې چې دوږخ څه شي دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: دوږخ د اور یوه کنده ده (۲۱) چې په آخرت کې به الله تعالی نافرمانان او کافران د سزاوار بللو په نتیجه کې هغه ته اچوی (۲۲). هغوی به د تل لپاره په همدې دوږخ کې پاته وی (۲۳). هغوی به همدا اور د خوراکی موادو په توګه خوری (۲۴) او هیڅکله به هم نه مړه کیږی (۲۵).

پوښتنه: دغه سزا او جزا ولی دومره ضروری ده ؟
ځواب: دا ځکه چې په دې ډول هر انسان ته د خپل عمل بدله ورکړه سی (۲۶).

پوښتنه: آیا د قیامت په ورځ به الله تعالی ولیدل سی ؟
ځواب: هو ، په آخرت کې به نیک او ښه انسانان د الله تعالی په لیدو مشرف سی (۲۷) ، خو بد او مجرم انسانان به د الله د لیدو څخه محروم وی (۲۸).

(۱): البقره: ۱۲۳. (۲): الاعراف: ۲ ؛ الانبیأ: ۴۷ ؛ الزلزال: ۷-۸ ؛ ابراهیم: ۴۱ ؛ البقره: ۲۸۴. (۳): الاعراف: ۸ ؛ الانبیأ: ۴۷. (۴): القارعه: ۲ ؛ المومنون: ۱۰۲ ؛ الاعراف: ۸. (۵): القارعه: ۸ ؛ المومنون: ۱۰۳ ؛ الاعراف: ۹. (۲): الانعام: ۹۵. (۷): الزلزال: ۷-۸ ؛ لقمان: ۲ ؛ ق: ۱۷-۱۸ ؛ الحاقه: ۱۸. (۸): حم سجده: ۱۹ ، ۲۰ ، ۲۱ ؛ یس: ۲۵. (۹): الاسرأ: ۱۳. (۱۰): الحاقه: ۱۹ ، ۲۰ ، ۲۱ ؛ الانشقاق: ۷ ، ۸ ، ۹. (۱۱): الحاقه: ۲۵ ، ۲۲. (۱۲): الانشقاق: ۱۰ ، ۱۱ ، ۱۲. (۱۳): آل عمران: ۱۰۲ ؛ الزمر: ۲۰ ؛ یونس: ۲۷. (۱۴): الانعام: ۳۱ ؛ یوسف: ۱۰۷ ؛ الحج: ۵۵ ؛ یس: ۵۰ ؛ الزخرف: ۲۲ ؛ محمد: ۱۸. (۱۵): النحل: ۷۷ ؛ القمر: ۵۰. (۱۲): الاحزاب: ۲۳ ؛ الشوری: ۱۷ ؛ القمر: ۱. (۱۷): الدخان: ۵۱-۵۲ ؛ الفرقان: ۱۵ ، ۲۴ ، ۷۵ ، ۷۲. (۱۸): الاحقاف: ۱۴ ؛ الفرقان: ۱۵ ؛ البینه: ۹۸ ؛ آل عمران: ۱۳۲ ؛ الدهر: ۱۲. (۱۹): حم سجده ۳۰ ، ۳۱ ، ۳۲ ؛ النحل: ۳۱ ؛ الفرقان: ۱۲ ؛ الزمر: ۳۴ ؛ الشوری: ۲۲. (۲۰): البقره: ۲۵ ، ۸۲ ؛ آل عمران: ۱۵ ؛ الاعراف: ۴۲ ؛ یونس: ۲۲ ؛ هود: ۲۳. (۲۱): الفرقان: ۲۵-۲۲ ؛ آل عمران: ۱۹۷ ؛ النسأ: ۹۷ ؛ الرعد: ۱۸ ؛ العنکبوت: ۲۸. (۲۲): حم سجده: ۲۷ ؛ الاسرأ: ۹۷-۹۸ ؛ الکهف: ۱۰۵ ، ۱۰۲ ؛ فاطر: ۳۲. (۲۳): البقره: ۳۹ ، ۲۵۷ ؛ آل عمران: ۱۱۲ ؛ المومنون: ۱۰۳ ؛ الجن: ۲۳ ؛ البینه: ۲. (۲۴): الانفال: ۱۴ ؛ الحج: ۲۲ ؛ فاطر: ۷ ؛ الزخرف: ۷۴ ؛ الملک: ۲. (۲۵): الدخان: ۵۲. (۲۲): الجاثیه: ۲۲ ؛ البقره: ۲۸۱ ؛ آل عمران: ۲۵ ، ۱۹۵ ؛ القلم: ۳۵ ، ۳۲ ؛ الزلزال: ۲ ، ۷ ، ۸. (۲۷): القیامه: ۲۲ ، ۲۳. (۲۸): المطففین: ۱۵.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اوولسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې تاسو او دا یې هم د اووه لسمې روژې لپاره اووه لسم سوغات ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (اووه لسمه برخه) :

پوښتنه: تا مخکې راته وویل چې د محشر پر میدان به د ځینو انسانانو خیرې سپینې او د ځینو دا به توری آن تکې توری وی. خو اوس به د موضوع سره په تړاو در څخه وپوښتم چې هغه ګړئ به د انسانانو څیرې د روحیاتو له پلوه څنګه وی ؟ یعنې کوم کوم حالتونه به ولری ؟

ځواب: ډیره ښه پوښتنه دی وکړه او ځواب یې هم په غور سره واوره.

۱-ظالمان او مجرمان به له ورایه د خپلو څیرو څخه وپیژندل سی ، هغوی به د سر تر وریښتانو او پښو ونیول سی (۱) ؛

۲-ځینی څیرې به د ایمان په نور منوری وی نو ځکه به خوشاله او خندانی وی (۲) ؛

۳-ځینی څیرې به تر او تازه وی او د الله خوا ته به ګوری (۳) ؛

۴-نیک عمله به د ډیر فضل او کرم څخه برخمن وی او په جنت سره به ونازول سی (۴) ؛

۵-ځینی څیرې به غمجنی وی او په دې به پوهیږی چې داسی عذاب به پر راځی لکه ملا چې یې ورماتوی (۵) ؛

پوښتنه: الله دی ظالمان او جنایت کاران اوس لا اصلاح کړی ، ځکه نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله. آیا د موضوع په ارتباط راته ویلای سې چې د محشر په ورځ به انسانان په څو ډلو کی د الله حضور ته حاضریږی ؟

ځواب: هغه ګړئ به ټول انسانان پر درو برخو ویشل کیږی (۲). هغه کسان چې (د عرش عظیم) راسته یا ښی خوا ته وی نو هغوی به جنتی انسانان وی (۷) ، هغه کسان چې کیڼ یا چپه خوا ته وی بدبخته او دوږخیان به وي (۸) ، خو دریمه ډله هغه خاص ، خورا ښه او د عملی او علمی کمالاتو څښتنان دي چې الله ته به نږدې ځای ولری (۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: الله تعالی د قیامت ورځی ته څه اهمیت ورکړی دی ؟ یعنی لوی خدای د دغی ورځی سترتیا څنګه را معرفی کوی ؟
ځواب: دا په رښتیا هم ډیره مهمه او عظیمه ورځ ده او ما په خپل متن کی پر دغه ورځ مسلسل ټینګار کړی دی تر څو انسانان ورته متوجه سی او همدا علت دی چی الله په دغه ورځ قسم اخلی او فرمایی چی زما دې د قیامت په ورځ قسم وی (۱۰).

پوښتنه: د پورته ټول بیان څخه داسی ثابتیږی چی د قیامت ورځ ډیره مهمه ، ډیره عظیمه او ډیره صمیمه ورځ ده. آیا پوښتلای سم چی تا دغه ورځ په نورو نومونو سره هم بللې او متصف کړې ده که یا ؟که وی ، نو څو بیلګې یې راته ویلای سې ؟
ځواب: هو باالکل. ما دغه سرنوشت ټاکونکې ورځ په نورو نومونو سره هم بللې ده چی شمیر یې تر شپیتو هم اوړی ، خو یو څو بیلګې به یې در وښیم تر څو ښه ورته متوجه سې او غور پکښی وکړې:
۱ـ یوم الدین ، یعنی د انصاف یا عدالت ورځ (۱۱) ؛
۲ـ یوم الاخر ، یعنی وروستۍ ورځ (۱۲) ؛
۳ـ یوم القیامه ، یعنی د قیام یا راولاړېدو ورځ (۱۳) ؛
۴ـ یوم الیم ، یعنی د درد او عذاب ورځ (۱۴) ؛
۵ـ یوم البعث ، یعنی د راپورته کېدو ورځ (۱۵) ؛
۶ـ یوم تشقق الارض ، یعنی د مځکی د چاودلو ورځ (۱۶) ؛
۷ـ یوم التغابُن ، یعنی د ګټی او زیان یا کامیابۍ او ناکامۍ ورځ (۱۷) ؛
۸ـ یوم تقیلا ، یعنی سخته ورځ (۱۸) ؛
۹ـ یوم الجمع ، یعنی د راټولېدو ورځ (۱۹) ؛
۱۰ـ یوم الحساب ، یعنی د حساب ورځ (۲۰) ؛
۱۱ـ یوم الحسرة ، یعنی د غم ورځ (۲۱) ؛
۱۲ـ یوم الحق ، یعنی د حق یا حقیقت ورځ (۲۲) ؛
۱۳ـ یوم الخروج ، یعنی د راوتلو ورځ (۲۳) ؛
۱۴ـ یوم عسر ، یعنی مشکله او ستونځمنه ورځ (۲۴) ؛
۱۵ـ یوم عسیر ، یعنی سخته یا بده ورځ (۲۵) ؛
۱۶ـ یوم عظیم ، یعنی ستره او عظیمه ورځ (۲۶) ؛
۱۷ـ یوم الفصل ، یعنی د فیصلې ورځ (۲۷) ؛
۱۸ـ یوم مشهود ، یعنی د شاهدۍ ورځ (۲۸) ؛
۱۹ـ یوم معلوم ، یعنی ټاکلې او معلومه ورځ (۲۹) ؛
۲۰ـ یوم الموعود ، یعنی وعده کړل سوې ورځ (۳۰) ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱-یوم الوعید ، یعنی د تهدید ورځ (۳۱) ؛
۲۲-یوم یبعثون ، یعنی د راپاڅېدلو ورځ (۳۲) ؛

پوښتنه: دا خو په رښتیا هم عجیب مهم معلومات وو . لوی الله دی موږ ټوله دغه برخلیک ټاکونکي ورځې ته د نیکو عملونو سره راهنمایی کړي ، ځکه اوس لا فرصت او وخت لرو داسی نه چی اعمال مو بې حاصله تم سی . بله پوښتنه می دا ده چی د محشر پر میدان کامیاب انسانان څوک دي ؟
ځواب: د محشر پر میدان بریمن انسانان هغه کسان دي چی د نورو سره یې مرسته او نیک عملونه کړي وی نو ځکه الله عوض ورکوی (۳۳) .

پوښتنه: نو الله به په دغه حساس حالت کی پر ښه او نیک عملو خلکو څه زیرئ وکړی ؟
ځواب: الله به صالحو او نیکو مؤمنانو ته ووایی چی پر تاسو دی د جنت زیرئ وی چی تر هغه لاندی ویالې بهیږی او د تل لپاره پکښی اوسیږئ او د لوی بریالیتوب او مراد اصلی ځای همدا دی (۳۴) .

پوښتنه: اوس به د موضوع بل اړخ مطرح کړم او هغه دا چی آیا د محشر پر میدان به ګنهګاران او مجرمان یو تر بله په جنجال او جګړو بوختوی که یا ؟که وی ، نو یو بل ته به څه سره وایی ؟
ځواب: هغوی به یو بل دغسی ملامت او متهم کوی: کمزوره کسان به غټانو او مشرانو ته په فریاد سره وایی چی موږ خو ستاسو تابع وو ، نو اوس خو مو له دغه عذابه وژغورئ. خو هغوی په ورته ووایی چی که الله موږ ته هدایت کړی وای نو بیا به مو تاسو ته لارښوونه کوله ، نو ځکه اوس هر څه له وخته تیر دي او هیڅ شی ګټه نلری. شیطان به ډېر پر وکړی چی اوس خو فیصله سوې ده ، الله تاسو ته رښتیانی او ما دروا غجنه وعده درکړې وه ، لاکن تاسی بیا هم د الله خبره نه بلکی زما خبره واورېده. نو ځکه ما مه ملامتوئ بلکی خپل ځانونه ملامت کړئ او فعلاً به په ګډه عذاب زغمو (۳۵) .

(۱) : الرحمن: ۴۱ . (۲) : عبس: ۳۸-۳۹ . (۳) : القیامه: ۲۲-۲۳ . (۴) : یونس: ۲۶ . (۵) :القیامه: ۲۴-۲۵ . (۶) : الواقعه: ۷ . (۷) : الواقعه: ۸ . (۸) : الواقعه: ۹ . (۹) : الواقعه: ۱۰-۱۴ . (۱۰) : القیامه: ۱ . (۱۱) : الفاتحه: ۴ ؛ الحجر: ۳۵ ؛الانفطار: ۱۷-۱۸ ؛ البقره: ۱۷۴ . (۱۲) : البقره: ۸ ، ۶۲ ، ۱۲۶ ؛ النسأ : ۴ ؛ العنکبوت: ۲۳ . (۱۳) : البقره: ۸۵ ، ۱۱۳ ؛ آل عمران: ۷۷ ؛ النسأ : ۱۴۱ ؛ الانعام: ۱۲ ؛ القیامه: ۱ ، ۲ . (۱۴) : هود : ۲۶ ؛ الزخرف: ۶۵ . (۱۵) : الروم: ۵۶ . (۱۶) : ق: ۴۴ . (۱۷) : التغابُن: ۹ . (۱۸) : الانسان: ۲۷ . (۱۹) : الشوری: ۷ ؛ التغابن: ۹ . (۲۰) : ص: ۱۶ ، ۲۶ ، ۵۳ ؛ الغافر: ۲۷ . (۲۱) : مریم: ۳۹ . (۲۲) : النسأ : ۳۹ . (۲۳) : ق: ۴۲ . (۲۴) : القمر: ۸ . (۲۵) : المدثر: ۹ . (۲۶) : الانعام: ۱۵ ؛ یونس: ۱۵ ؛ مریم: ۳۷ ؛ الزمر: ۱۳ ؛ المطففین: ۵ . (۲۷) : الصفت: ۲۱ ؛ الدخان: ۴ ؛ المرسلت: ۱۴ ؛ النبأ : ۱۷ . (۲۸) : هود : ۱۰۳ . (۲۹) : الواقعه: ۵۰ . (۳۰) : البروج: ۲ . (۳۱) : ق:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۰. (۳۲): الاعراف: ۱۴؛ الحجر: ۳۶؛ المومنون: ۱۰۰؛ الشعرأ: ۸۷؛ الصفت: ۱۴۴؛ ص: ۷۹. (۳۳): آل عمران: ۱۸۵. (۳۴): الحدید: ۱۲. (۳۵): ابراهیم: ۲۱-۲۲.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اتلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړې چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې د اتلسمې روژې لپاره اتلسم سوغات ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (اتلسمه برخه) :

پوښتنه: د قیامت په ورځ به د انسان د بې وسۍ او ناتوانۍ حالت څنګه وي ؟
ځواب: د هیچا او هیڅ شي په فکر کې به نه وي بلکې صرف د ځان په غم کې به وي (۱) .

پوښتنه: کله چې د محشر پر میدان کافران او منکران د الله تعالی په وړاندې ودریږي ، نو لوی خدای به څه پوښتنه ورڅخه وکړي ؟
ځواب: الله به د کافرانو او منکرانو څخه وپوښتي چې څنګه سو ؟ آیا دا بیرته راژوندي کېدل او راټولېدل مو حقیقت نه دی ؟ هغوی به فریاد وکړي چې هو کې. خو الله به دردناک عذاب پر مسلط کړي (۲) .

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چې د محشر پر میدان به د جنتي خلکو او دوږخي خلکو د روانېدو صحنه څنګه وي ؟
ځواب: نیک او پرهیزګاره انسانان به د میلمنو غوندې د الله لخوا وروبلل سي ، خو ګنهکاران به په ځغلولو او کشولو دوږخ ته شړل کیږي (۳) .

پوښتنه: کله چې دوږخیان مخ پر دوږخ د شړلو په حال کې وي ، نو پر لاری به خپل تر منځو شخړه سره ولري که یا ؟ که وي ، نو څه به سره وایي ؟
ځواب: هغوی به اعتراف وکړي چې هو کې ، موږ کافران وو. یوه ډله به پر بله ډله لعنت ووایي او الله ته به شکایت وکړي چې دغو کسانو موږ ګمراه کړي وو ، دوی ته د اور شدید عذاب ورکړه. خو الله به دواړو خواوو ته سخت عذاب ورکړي نو ځکه به لومړنۍ ډله هغې بلې ته ووایي چې تاسو خو زموږ لپاره ډېر عذاب غوښت ، اوس تاسی هم زموږ تر څنګ د دې ستر اور میلمانه سئ (۴) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: تا مخکې راته وويل چې ما په خپل متن کې د قيامت ورځ د غم ، حسرت ، پښيمانۍ ، افسوس او عذاب ورځ بللې ده. آيا په مجموع کې د منکرانو ، کافرانو ، ظالمانو او ګنهکارانو عام حالت راته ويلای سې چې په څه مصيبت به اخته وي ؟ او څه افسوس او پښيماني به کوي ؟
ځواب: ډېر مهم سوال دی وکړ ، نو په ښه غور ورته ځير سه:
د قيامت ورځ د کفارو ، منافقانو ، مجرمانو ، ظالمانو او ګنهکارانو لپاره د غم او ناورين سخته ورځ او د پښيمانۍ صحنه ده (۵) . دغسې انسانان به د نهيلۍ او پښيمانۍ اوښکې تويوی ، لاسونه به موښي ، سر به وهي ، چيغې او کريږې به وهي چې زما پر ځای زما اولاد ، زما ميرمن ، زما ورور ، زما کورنۍ ، زما قوم او د نړۍ ټول انسانان ونيسه خو ما پرېږده (۶) . مړينې ته به ناري وهي ، بيرته ژوند به وغواړي ، پر خپلو غلطيو او ګناهونو به اعتراف وکړي (۷) . د الله او د هغه د رسول د اطاعت يقين به ورکړي ، د نيک او مؤمن کېدو ژمنه به وکړي. خو دا ټولې زارۍ او پښېمانۍ به ځای و نه نيسي ، دا ځکه چې هر شی او هر کار خپل وخت لری خو په دې ورځ به هغه ټول پای ته رسېدلي وي. هغوی به وايي چې کاشکې زما اعمال نامه نه راکول کېدای ، زه نه پوهېدای چې زما حساب څه دی ، کاشکې په دنيا کې مړينه وروستۍ پريکړه وای (۸) ؛ کاشکې د جزا ورځ ليرې وای (۹) ؛ کاشکې مځکه وچاودی او زه په هغه کې ورک سم (۱۰) ؛ کاشکې الله زما په عذاب کې صرف يوه ورځ راکمه کړي (۱۱) ؛ کاشکې زه خاورې وای (۱۲) ؛ ډېر افسوس ، د قيامت په هکله چې سخته غلطي را څخه سوې ده (۱۳) .

پوښتنه: الله دې هر انسان ته هدايت او هر مسلمان ته عنايت ولوروی. ما داسې اورېدلي دي چې دوږخ څو طبقې لری ، آيا دا خبره رښتيا ده ؟ که وي ، نو څو طبقې دي ؟
ځواب: هو ، دوږخ اووه طبقې لری چې د لوړی څخه مخ پر کښته په دې ډول دي:
۱- جهنم (۱۴) ؛
۲- السعير (۱۵) ؛
۳- لظی (۱۶) ؛
۴- حُطمه (۱۷) ؛
۵- سقر (۱۸) ؛
۶- جحيم (۱۹) ؛
۷- هاويه (۲۰) ؛

پوښتنه: الله دې هر مؤمن د دوږخ له اوره وساتي او د هدايت په نور دې يې منور کړي تر څو له دغسې دايمي مصيبته خلاص او په امان سي. تا مخکې وويل چې د قيامت ورځ ډېر ستر او ستونځمن ساعت دی چې آسمان او مځکه به د خپل اوسني حالت څخه بدلون مومي. نو آيا پوښتلای سم چې په هغه ورځ به آسمان په څه حالت کې وي ؟ او مځکه به څنګه بدليږي ؟ يعنې دواړو ته به څه ورپيښيږي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ، آسمان او مځکه دواړه د خپل اوسني حالت څخه بدلون مومي (۲۱) . آسمان به لوګی یعنی دود ونیسی (۲۲) ، سخت به وریږدی (۲۳) ، څیری به سی او وبه چاودی (۲۴) . مځکه به سخته وښوری (۲۵) ، یعنی مځکه او غرونه به سخت وریږدی (۲۶) او سخته زلزله به وسی (۲۷) . هر څه به یې د سترګو په رپ کی دباندی راووزی (۲۸) او هواره به سي (۲۹) .

پوښتنه: نو په دغسی یو غیر تصوری او بحرانی حالت کی به د سمندرونو څه حال وی او دومره ډیری اوبه به یې چیری ځی ؟
ځواب: د سمندرونو اوبه به دونه تودې سی چې و به ایشی (۳۰) او د جوش په حال کی به سره ګډی سی (۳۱) .

پوښتنه: د داسی صحنې انځورول خو بالکل د انسانی دماغ څخه بهر او په رښتیا هم د بیری وړ دی . آیا راته ویلای سې چی د لمر او سپوږمۍ حال به څه وی ؟ ځکه ، هغه دواړه خو هم د همدې آسمان یوه کوچنۍ حصه ده . آیا هغوی به پر خپل اوسني حالت پاته وی او که به تغییر مومی ؟
ځواب: لمر او سپوږمۍ به هم اساسی بدلون مومی ، یعنی لمر به راخطا کیږی (۳۲) ، سپوږمۍ به خسوف ونیسی (۳۳) ، او لمر به ورسره یو ځای سی (۳۴) .

پوښتنه: لوی الله دی هر مسلمان په دغه سخت امتحان کی بریالی کړی او سر له اوسه باید توبه ورته برابره کړی تر څو له دوږخه په امان او د جنت میلمه سی . آیا دا رښتیا ده چی د جنت باغونه څو ډوله دي او هر یو یې خپل نوم لری ؟ که وی ، نو یو څو نومونه یې راښوولای سې تر څو هر مؤمن تیر هیر کړی ، رښتیانۍ توبه وکړی او سر له اوسه هغه ته د ورتګ لپاره واقعی چمتوینه ونیسی ؟
ځواب: هو ، جنت څو خورا ښکلي ، جذاب او له تصوره وتلی په زړه پوری باغونه لری چی مهم یې دا دي:
۱ـ روضت الجنة (۳۵) ؛
۲ـ جنة الخلد (۳۶) ؛
۳ـ جنة عالیه (۳۷) ؛
۴ـ جنت عدن (۳۸) ؛
۵ـ جنت الفدوس (۳۹) ؛
۶ـ جنة الماوی (۴۰) ؛
۷ـ جنت نعیم (۴۱) ؛

(۱) : عبس: ۳۴ـ۳۷ . (۲) : الانعام: ۳۰ . (۳) : مریم: ۸۵ـ۸۷ . (۴) : الاعراف: ۳۷ـ۳۹ . (۵) : الفرقان: ۲۷ .
(۲) : المعارج: ۱۱ـ۱۴ . (۷) : المومن: ۱۱ . (۸) : الحاقه: ۲۵ـ۳۰ . (۹) : آل عمران: ۳۰ . (۱۰) : النسأ: ۴۲ . (۱۱) :

(c) ketabton.com: The Digital Library

المومن: ۱۱. (۱۲) : النسأ : ۴۰. (۱۳) : الانعام: ۳۱. (۱۴) : ابراهیم: ۲۸ـ ۲۹ ؛ النسأ : ۹۳ ؛ مریم: ۸۲ ؛ النسأ : ۲۱. (۱۵) : الاسرأ : ۹۷ ؛ الحج: ۴ ؛ لقمن: ۲۱ ؛ الملک : ۱۱. (۱۲) : المعارج: ۱۲. (۱۷) : الهُمزه: ۴ـ۷. (۱۸) : القمر : ۴۹ ؛ المدثر : ۲۲ـ ۲۹ ، ۴۲. (۱۹) : الانفطار : ۱۴ ؛ المایِّده: ۱۰ ، ۸۲ ؛ الحدید : ۱۹ ؛ الطور : ۱۸. (۲۰) : القارعه: ۸ـ۱۱. (۲۱) : ابراهیم: ۴۸. (۲۲) : الدُخان: ۱۰. (۲۳) : الطور : ۹. (۲۴) : الحاقه: ۱۲ ؛ التکویر : ۱۱ ؛ الانشقاق: ۱ ؛ الرحمن: ۳۷. (۲۵) : الواقعه: ۲. (۲۲) : المزمل: ۱۴. (۲۷) : الزلزال: ۱. (۲۸) : ق: ۴۴ ؛ الانشقاق: ۴. (۲۹) : الکهف: ۴۷ ؛ الانشقاق: ۳. (۳۰) : التکویر : ۲. (۳۱) : الانفطار : ۳. (۳۲) : التکویر : ۱. (۳۳) : القیامه: ۸. (۳۴) : القیامه: ۹. (۳۵) : الشوری: ۲۲. (۳۲) : الفرقان: ۱۵. (۳۷) : الحاقه: ۲۲ ؛ الغاشیه: ۱۰. (۳۸) : التوبه: ۷۲ ؛ الرعد : ۲۳ ؛ النحل: ۳۱ ؛ الکهف: ۳۱. (۳۹) : الکهف: ۱۰۷ ؛ المومنون: ۱۱. (۴۰) : النجم: ۱۵ ؛ السجده: ۱۹. (۴۱) : الشعرأ : ۲۲ ؛ الواقعه: ۸۹ ؛ المعارج: ۳۸ ؛ یونس: ۹.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې نولسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د نولسمې روژې لپاره نولسم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (نولسمه برخه)

پوښتنه : نو د دې لپاره چې هر څوک د جنت څخه برخمن سي او د دوږخ له اوره نجات ومومي ، باید څه وکړي ؟

ځواب : هر څوک چې پر یوازیني الله ، د هغه پر ملایکو ، د هغه پر نبیانو ، د هغه پر کتابونو او د آخرت پر ورځ ایمان راوړي (۱) ، او خلک نیکو او ښه کارونو ته راوبولي ، د ښه اعمالو امر وکړي او د بدو یا ناوړه اعمالو څخه یې منع کړي نو هغوی بریمن او د فلاح او مراد څښتنان یعنی جنتیان دي (۲) .

پوښتنه : آیا ستا د احکامو پیروي او اطاعت حتمي دی ؟

ځواب : هو باالکل ، پر هر مسلمان فرض دی چې زما اوامر او احکام به مني (۳) .

پوښتنه : آیا ستا د کومې فیصلې څخه سرغړونه کېدای سی ؟

ځواب : یا قطعاً نه ، زما د هرې پریکړې منل او عملي کول حتمي دی او په هغه کی استثنأ ځای نلری (۴) .

پوښتنه : که احیاناً داسی مسأله چې تا اشاره نه وی ورته کړې یا دې نه وی حل کړې نو باید څه وسی ؟

ځواب : په داسی حالت کی د رسول الله (ص) پر سُنت باید عمل وسی ، دا ځکه چې زما تر ټولو معتبره او مستنده تشریح همالته ده (۵) .

پوښتنه : که احیاناً داسی مسأله چې په سنت کی هم واضح نه وی ، نو بیا څه شي ته باید مراجعه وسی ؟

ځواب : په داسی حالت کی باید د امت د علماوو د اجماع پیروي وسی (۶) .

پوښتنه : آیا خپل څو اوامر او احکام راته ویلای سې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ولی نه. ما دوه ډوله احکام جاری کړي دي ، یو اوامر دي چی د هغو پر کولو می حُکم او امر کړی دی ، دوهم نواهی دي چی د هغو کول می منع کړي دي. دغو دواړو ته امر باالمعروف نهی عن المنکر ویل کیږی. زما څو اوامر یا احکام چی کول یې حتمی دي دا دي:

۱ـ د لمانځه ټینګه پابندي (۷) .
۲ـ د روژې په میاشت کی روژه لرل (۸) .
۳ـزکات ورکول (۹) .
۴ـحج کول (۱۰) .
۵ـ د مور او پلار سره ښه چلند کول (۱۱) .
۶ـفیصله په حق او عدالت سره کول (۱۲) .
۷ـدعوت او تبلیغ کول (۱۳) .
۸ـشاهدي په رښتیا سره ورکول (۱۴) .
۹ـصحیح تول کول (۱۵) .
۱۰ـ د وعدې مراعاتول (۱۶) .

زما څو نواهی یا منکرات چی باید ډه ځنی وسی ، دا دي:

۱ـشِرک کول (۱۷) .
۲ـدرواغ ویل (۱۸) .
۳ـغیبت کول (۱۹) .
۴ـپه وزن ، اندازه او تول کی کمیً کول (۲۰) .
۵ـشراب څښل (۲۱) .
۶ـقمار یا جُوا کول (۲۲) .
۷ـسود کول (۲۳) .
۸ـزنا کول (۲۴) .
۹ـچټی مصرف یا اِسراف کول (۲۵) .
۱۰ـ د یتیمانو مال یا حق خوړل (۲۶) .

پوښتنه: دا خو ډیر ضروري او اړین معلومات وو. آیا پوښتلای سم چی د کومو شیانو خوړل حرام دي ؟
ځواب: د یو مسلمان لپاره د خنځیر (خوک) د غوښو خوړل ، مردار شیان ، وینه او هر هغه شی چی د الله تعالی د نوم یادولو څخه پرته ذبح سوئ وی ، د دې ټولو خوړل حرام دی (۲۷) .

پوښتنه: تا په خپلو پورتنیو حُکمونو کی له ټولو نه پر کوم حُکم ډیر ټینګار کړی دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: ما تر ټولو د لمانځه پر ادا کولو ډير تأکيد کړی دی او دا امر مې په سلګونو واره تکرار کړی دی (۲۸).

پوښتنه: اوس به راسم دې پوښتنې ته چې د عبادت فلسفه څه ده ؟
ځواب: عبادت په اصل کې د الله تعالی د نعمتونو څخه د بنده د شکر څرګندونه ده (۲۹).

پوښتنه: آيا راته ويلای سې چې عبادت په څه شي پوری تړلی يا مربوط دی ؟
ځواب: عبادت هم د هر عمل غوندی د نيت په اخلاص پوری تړلی دی (۳۰).

پوښتنه: آيا د لمانځه ترادا کولو مخکی اودس تازه کول حتمی دی ؟
ځواب: هو باالکل همدا سی ده (۳۱).

پوښتنه: نو چې دا سی ده ، اودس څنګه بايد تازه سی ؟
ځواب: د اوداسه لپاره لومړی بايد دواړه لاسونه تر بندونو پوری په اوبو پرېولل سی ، بيا د سر يوه حصه مسح کيږی او په پای کی دواړی پښې پرېولل کيږی (۳۲).

پوښتنه: که احياناً د اوداسه لپاره اوبه پيدا نسی ، نو بايد څه وکړو ؟
ځواب: په هغه صورت کی تيمُم بايد وسی (۳۳).

پوښتنه: تيمم څنګه کيږی ؟
ځواب: په پاکه خاوره سره مخ او دواړه لاسونه مسح کيږی (۳۴).

(۱): البقره: ۱۳۲ ، ۱۷۷ ، ۲۸۵. (۲): آل عمران: ۱۰۴. (۳): الانعام: ۱۵۵ ؛ الاعراف: ۳ ؛ المايّده: ۴۴ ، ۴۵ ، ۴۷ ؛ لقمن: ۲۱ ؛ الزمر: ۵۵. (۴): النور: ۵۱ ؛ المايّده: ۴۹ ؛ محمد: ۲۳. (۵): النسأ: ۶۵ ، ۱۰۵ ؛ النحل: ۶۴ ، ۶۴ ؛ الاحزاب: ۲۱ ، ۳۶ ؛ الحشر: ۷. (۶): النسأ: ۵۹ ، ۸۳ ، ۱۱۵. (۷): النور: ۵۶ ؛ الروم: ۳۱ ؛ الحج: ۷۸ ؛ الانعام: ۷۲. (۸): البقره: ۸۳ ، ۱۸۵. (۹): النور: ۵۶ ؛ الحج: ۷۸ ؛ المزمل: ۲۰ ؛ المجادله: ۱۳. (۱۰): آل عمران: ۹۷ ؛ الحج: ۲۶-۲۷. (۱۱): الاسرأ: ۲۳ ؛ الاحقاف: ۱۵ ؛ النسأ: ۳۶. (۱۲): المايّده: ۸ ؛ النسأ: ۵۸ ؛ النحل: ۹۰. (۱۳): آل عمران: ۱۰۴ ، ۱۱۰ ؛ البقره: ۱۴۳ ؛ التوبه: ۷۱. (۱۴): المايّده: ۸ ؛ النسأ: ۱۳۵. (۱۵): الاسرأ: ۳۵ ؛ الرحمن: ۹ ؛ الانعام: ۱۵۳. (۱۶): المايّده: ۱ ؛ الاسرأ: ۳۴ ؛ الانعام: ۱۵۳. (۱۷): النسأ: ۳۶ ؛ الانعام: ۱۴ ، ۱۵۲ ؛ الروم: ۳۱. (۱۸): الحج: ۳۰ ؛ الفرقان: ۷۲. (۱۹): الحجرات: ۱۲. (۲۰): الرحمن: ۹ ؛ المطففين: ۳ ؛ هود: ۸۴. (۲۱): المايّده: ۹۰-۹۱. (۲۲): المايّده: ۹۰-۹۱. (۲۳): البقره: ۲۷۵ ، ۲۷۸ ؛ آل عمران: ۱۳۰. (۲۴): الاسرأ: ۳۲ ؛ الفرقان: ۶۸ ؛ الممتحنه: ۱۲. (۲۵): الاعراف: ۳۱ ؛ الانعام: ۱۴۱ ؛ الفرقان:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۷. (۲۶) : الانعام: ۱۵۲ ؛ الاسرأ: ۳۴ ؛ النسأ: ۱۰. (۲۷) : البقره: ۱۷۳ ؛ النحل: ۱۱۵. (۲۸) : البقره: ۳ ، ۱۵۳ ، ۱۷۷ ، ۲۳۸ ، ۲۷۷ ؛ النسأ: ۱۰۲ ؛ المایّده: ۲ ؛ هود: ۱۱۴ ؛ الحج: ۴۱. (۲۹) : العنکبوت: ۱۷ ؛ الکوثر: ۱ـ۲ ؛ قریش: ۱ـ۴ ؛ النحل: ۱۱۴ ؛ الزخرف: ۲۴. (۳۰) : الزمر: ۲ ، ۳ ، ۱۱ ، ۱۴ ؛ الحج: ۳۷. (۳۱) : المایّده: ۲. (۳۲) : المایّده: ۲. (۳۳) : المایّده: ۲. (۳۴) : المایّده: ۲.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې شلم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو داېې د شلمې روژې لپاره شلم سوغات ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (شلمه برخه)

پوښتنه: آیا د لمونځ ادا کول فرض دی ؟
ځواب: هو باالکل ، پر هر مسلمان د لمانځه ادا کول فرض دی (۱) .

پوښتنه: آیا د یو مساپر لپاره په لمانځه کی قصر (لړېدنه) جایز ده که یا ؟
ځواب: هو باالکل جایز ده (۲) .

پوښتنه: آیا تر لمانځه مخکی اذان باید وسی که یا ؟
ځواب: هو اذان باید وسی (۳) .

پوښتنه: آیا تا د جمعې د لمانځه د ادا کولو حُکم هم کړی دی ؟
ځواب: هو ، کړی می دی (۴) .

پوښتنه: آیا د جنازې لمونځ هم حتمی دی ؟
ځواب: هو ، د هر مسلمان تر وفات وروسته هغه ته باید د جنازې لمونځ ورکړه سی خو د یو غیر مسلمان لپاره د جازې د لمانځه اجازه نسته (۵) .

پوښتنه: د روژې په باره کی څه حُکم کوې ؟
ځواب: پر مسلمانانو د روژې په میاشت کی روژه لرل فرض دی (۲) .

پوښتنه: آیا پوښتلای سم چی د روژې نیولو حکمت څه دی ؟
ځواب: روژه د تقوا یا پرهېزګارۍ د حصول تر ټولو ښه ذریعه ده (۷) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا دا رښتیا ده چې د زکات ورکول اختیاري دی ؟
ځواب: یا ، پر هر هغه مسلمان چې اړونده حد یا نصاب یې پوره کړی وی ، د زکات ورکول فرض دی (۸) .

پوښتنه: نو د زکات ګټی څه دي ؟
ځواب: د زکات څو فایدې په لاندی ډول دي:
۱ـ په هغه سره د بېوزلو او مسکینانو اړتیاوی پوره کیږی (۹) .
۲ـ په هغه سره شتمني په یو ځای کی نه زخیره کیږی (۱۰) .
۳ـ په هغه سره مال او شتمنی پاک کیږی (۱۱) .
۴ـ په هغه سره الله ته نږدېکت ډیریږی (۱۲) .

پوښتنه: زکات کومو کسانو ته ورکول کېدای سی ؟
ځواب: زکات دغو کسانو او مراجعو ته ورکول کېدای سی: غریبان ، فقیران ، زکات ټولونکي ، مساپر ، هغه غیر مسلمانان چې په زړونو کی یې د دین سره مینه پیدا کول مقصد وی ، د مریانو د آزادولو لپاره ، د پوروړو د پور ادا کولو لپاره ، او د الله په لاره کی (۱۳) .

پوښتنه: آیا پر پخوانیو امتونو هم لمونځ ، روژه او زکات فرض وو که صرف پر محمدی امت باندی ؟
ځواب: پر ټولو پخوانیو امتونو هم لمونځ ، روژه او زکات فرض وو (۱۴) .

پوښتنه: آیا د حج کول هم حتمی دی که یا ؟
ځواب: هو ، پر هر هغه مسلمان چې مالی وس یې ولری په ژوند کی یو ځل د بیت الله حج فرض دی (۱۵) .

پوښتنه: اوس به یوه بله مسأله مطرح کړم او هغه دا چې آیا جهاد هم فرض دی که یا ؟
ځواب: هو ، پر مسلمان د الله په لاره کی جهاد فرض دی (۱۲) .

پوښتنه: الهی ذکر څنګه باید وسی او ګټی یې څه دي ؟
ځواب: ذکر باید په هغه طریقه سره وسی چې الله او رسول یې هدایت فرمایلی دی (۱۷) . باید متوجه اوسې چې د الله حمد او ثنا (۱۸) ، تسبیح (۱۹) ، تکبیر (۲۰) ، شکر (۲۱) ، لمونځ (۲۲) او زما تلاوت (۲۳) ټول په الهی ذکر کی شامل دي. د الله ذکر هر وخت او په هر حالت کی باید وسی (۲۴) . هغه انسان چې د الله ذکر نه کوی شیطان پر مسلط کیږی (۲۵) او ژوند یې لنډ او تنګ وی (۲۲) . د الهی ذکر څخه زړه ډاډمن کیږی (۲۷) .

پوښتنه: ډیر په زړه پوری او ګټور معلومات وو. آیا راته ویلای سې چې کوم ډول دُعا قبلیږی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هره دعا چې د الهی اطاعت د جذبې څخه په اخلاص سره وسی الله يې قبلوی (۲۸).

پوښتنه: آيا تا کومه دعا ښوولې هم ده ؟
ځواب: هو باالکل ، ما ډيری دعاوی ښوولی دي چی د هغو څخه يوه يې دا ده:
رَبنا آتِنا فِی الدُنيا حَسَنته وَفِی الاخِرَتِ حَسَنته وَقِنا عَذابَ النار. يعنی: اې زما ربه ! په دنيا او آخرت دواړو کی ښېګڼه را عطأ کړه او د دوږخ له اوره می وژغوره (۲۹).

(۱): البقره: ۳ ، ۱۵۳ ، ۲۳۸ ، ۲۷۷ ؛ النسأ: ۱۰۳ ؛ المايَده: ۶ ؛ هود: ۱۱۴ ؛ الحج: ۴۱. (۲): النسأ: ۱۰۱. (۳): المايَده: ۵۸ ؛ الجمعه: ۹. (۴): الجمعه: ۹. (۵): التوبه: ۸۴. (۶): البقره: ۱۸۳ ، ۱۸۵. (۷): البقره: ۱۸۳. (۸): التوبه: ۶۰ ؛ البينه: ۵ ؛ البقره: ۱۱۰ ؛ الحج: ۷۸ ؛ النور: ۵۶. (۹): المعارج: ۲۴-۲۵ ؛ البقره: ۱۷۷. (۱۰): الحشر: ۷. (۱۱): التوبه: ۱۰۳ ؛ اليل: ۱۷ ، ۱۸. (۱۲): التوبه: ۹۹. (۱۳): التوبه: ۶۰. (۱۴): الانبيأ: ۷۳ ؛ البقره: ۱۸۳ ، ۸۳ ؛ المايَده: ۱۲ ؛ مريم: ۳۱ ، ۵۵. (۱۵): آل عمران: ۹۷ ؛ الحج: ۲۶-۲۷. (۱۶): الحج: ۳۹-۴۰ ؛ البقره: ۱۹۰ ، ۲۱۶ ، ۲۴۴ ؛ التوبه: ۲۹ ، ۷۳ ، ۱۲۳ ؛ النسأ: ۷۴-۷۵. (۱۷): البقره: ۱۲۸ ، ۱۹۸ ، ۱۸۵ ، ۲۳۹ ؛ الحج: ۳۷. (۱۸): الاسرأ: ۱۱۱ ؛ الحجر: ۹۸ ؛ التوبه: ۱۱۲ ؛ طه: ۱۳۰ ؛ الروم: ۱۸. (۱۹): طه: ۳۴ ؛ آل عمران: ۴۱ ؛ الواقعه: ۷۴ ، ۹۶ ؛ الاعلی: ۱ ؛ النصر: ۳. (۲۰): الاسرأ: ۱۱۱ ؛ المدثر: ۳. (۲۱): البقره: ۱۵۲ ، ۱۷۲ ؛ النحل: ۱۱۴ ؛ العنکبوت: ۱۷ ؛ الزمر: ۶۶. (۲۲): طه: ۱۴ ؛ الجمعه: ۹ ؛ العنکبوت: ۴۵ ؛ الاعلی: ۱۵ ؛ النسأ: ۱۴۲. (۲۳): فاطر: ۲۹ ؛ البقره: ۱۲۱ ؛ الاحزاب: ۳۴. (۲۴): آل عمران: ۱۹۱ ؛ النسأ: ۱۰۳ ؛ الدهر: ۲۵. (۲۵): المجادله: ۱۹. (۲۶): طه: ۱۲۴. (۲۷): الرعد: ۲۸ ؛ الاحزاب: ۳۵ ؛ الزمر: ۲۳. (۲۸): ابراهيم: ۳۹ ؛ الاعراف: ۵۵ ؛ البقره: ۱۸۶ ؛ الاحقاف: ۱۵. (۲۹): البقره: ۲۰۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې يوويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي. هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د يوويشتمې روژې لپاره يوويشتم سوغات ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (يوويشتمه برخه) :

پوښتنه: نن الحمدلله غير مسلمانانو ته هم دا ثابته سوې ده چې ستا متن کاملأ د اخلاقي او بشري معيارونو څخه ډک دی ، او ځکه نو هغوی جوپه جوپه مسلمانان کيږي. آيا کولای سې چې خپلې څو اخلاقي ښوونې را ته ووايې تر څو دوستان سرلوړي او دښمنان سرځوړي سی ؟

ځواب: هو ، دا خو واضح حقيقت دی چې زما متن د روزنيزو او اخلاقي ارزښتونو ، ښوونو او معيارونو څخه ډک دی چې څو نمونې به يې دا سی دروښييم :

۱ـ رښتيا ويل او د دروا غو څخه ډډه کول (۱) .
۲ـ د چا له غيبته ځان ساتل (۲) .
۳ـ شاهدي په رښتيا سره ورکول (۳) .
۴ـ يو پر بل عيب نه تړل يا د چا عيب نه لټول (۴) .
۵ـ د هر ډول بې حيايې څخه ځان ساتل (۵) .
۶ـ پر چا بد ګوماني نه کول (۶) .
۷ـ په هر حالت کې عدالت او انصاف کول (۷) .
۸ـ په چا ملنډې يا ريشخند نه وهل (۸) .
۹ـ ښه خبرې او مجلس کول (۹) .
۱۰ـ څوک په بد يا ناوړه نوم سره نه بلل (۱۰) .
۱۱ـ د ستونزو پر مهال صبر کول (۱۱) .
۱۲ـ پر چا ظلم نه کول (۱۲) .
۱۳ـ خيانت نه کول (۱۳) .
۱۴ـ پر نعمت باندې شکر کول (۱۴) .
۱۵ـ حسد او غرور نه کول (۱۵) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۶ـ د چا مال ناحقه یا د رشوت په توګه نه اخیستل (۱۶) .
۱۷ـ د عفوی او معافی ښخه کار اخیستل (۱۷) .
۱۸ـ قهر او غصه نه کول (۱۸) .
۱۹ـ وعده خلافي نه کول (۱۹) .
۲۰ـ د نیکیو یا ښېګڼو خپرول او د بدیو ښخه ځان ژغورل یا له منځه وړل (۲۰) .

پوښتنه: ډېر ارزښتمن او ضروری معلومات دي راکړل. آیا تا د مجلس د آدابو ښوونه هم کړې ده ؟
ځواب: هو ، ما ایمان والاوو ته مجلسی آداب هم ورښوولي دي. مثلأ که یو ځای ډېر خلک ناست وی او د دباندی ښخه نور کسان راسي نو له مخکی ښخه ناستو کسانو ته لازمه ده چی یو تر بله ډېر سره نږدې سی او نوو کسانو ته ځای ورکړی (۲۱) . په مجلس کی غالمغال او ناري د مجلس د آدابو خلاف کار دی (۲۲) .

پوښتنه: آیا تا د تقوا غوره کولو هڅونه هم کړې ده که څنګه ؟
ځواب: هو ، ما خلکو ته حُکم کړی دی چی په هر حالت کی د الله ښخه وبیرېږی او د هغه د نافرمانۍ د ناوړه پایلی ښخه ځانونه وژغوری (۲۳) .

پوښتنه: آیا بُتانو ته د ښکنځلو اجازه سته که یا ؟
ځواب: یا ، قطعأ د نورو ادیانو او بتانو د سپکاوي اجازه نسته (۲۴) .

پوښتنه: پر وعده څوک ټینګ دئ او څوک یې خلاف دئ ؟
ځواب: الله پر خپله وعده ډېر ټینګ دی او شیطان ډېر وعده خلافه دی (۲۵) .

پوښتنه: آیا کوم ناوړه یا غلط بیان جایز دی ؟
ځواب: یا هیڅکله نه. بلکی الله به د هر ډول غلط بیان پوښتنه کوی (۲۶) .

پوښتنه: تر ټولو ښه کسان (خلایق) څوک دي ؟
ځواب: هغه دي چی حق ومنی او د ایمان او صالح یعنی ښه عمل لاره غوره کړی (۲۷) .

پوښتنه: نو تر ټولو بد کسان څوک دي ؟
ځواب: هغه کسان چی د حق تر راتللو وروسته بیا هم د هغه په وړاندی ړانده ، کاڼه او ګونګیان وی ، یعنی انکار ورڅخه وکړی (۲۸) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: تا مخکې د عيب څخه د ځان ژغورنې اصل ته اشاره وکړه. خو تر کومه ځايه چې عملاً ليدل کيږي تقريباً ټوله اسلامې نړۍ منجمله ډيرئ افغانان د غيبت سره دومره زيات روږد سوي چې آن معتاد يا عمليان يې ګرځېدلي دي. د دغسې کسانو لپاره ستا تنبيه څه ده؟ او هغوی بايد له دې مصيبته د خلاصون په خاطر څه وکړي؟

ځواب: ما واضحاً امر کړی دی چې د يو بل غيبت مه کوئ او آيا تاسو غواړئ چې د خپل مړه ورور غوښې وخورئ؟ نو که په رښتيا هم مسلمانان ياست بايد له دغه شنيع او کرغيړن عمله جداً ځانونه وژغورئ (۲۹) . که د غيبت کوم مجلس شروع وی نو د مخنيوی او ځان ژغورنې ډيره ښه چاره يې دا ده چې بايد له دغسې مجلسه ووزئ او تر هغو پورې بيرته ورنسئ چې غيبت پای ته نه وی رسېدلی ، که نه غيبت ويونکي او د هغه اورېدونکي دواړه يو برابر ګنهکاران دي (۳۰) .

پوښتنه: په همدې ارتباط عُلمأ او پوهان وايي چې غيبت او چُغلی (نمامی) د ترازو دوې پلې دي ، يعنی دا چې غيبت او چغلی اکثرأ سره تړلي وی. په دې هکله ستا اخلاقی ښوونه څه ده؟آيا دغسې ارتکاب د شيطان د وظيفې مخته وړنه نه ده؟

ځواب: ما په شديدو الفاظو سره د هر هغه انسان اطاعت منع کړی دی چې ډير قسمونه اخلی ، د بل چا عيب لټوی او په چغليو بوخت وی ، دا ځکه چې دغسې کسان د مسلمانانو خپل منځي محبت په عداوت سره بدلوی (۳۱) . نو د سمون ښه طريقه يې دا ده چې که يو فاسق انسان دغسې خبر درته راوړي ، په هغه هکله تحقيق او ګروېږنه وکړه بلکې په پټو سترګو يې مه منه (۳۲) .

(۱) : الاحزاب: **۳۵** ، ۷۰ ؛ النسأ : **۹** ؛ آل عمران: ۱۷ . (۲) : الحجرات: ۱۲ . (۳) : المايّده: ۸ ؛ النسأ : ۱۳۵ . (۴) : الحجرات: ۱۱ . (۵) : الاعراف: ۲۳ ؛ الانعام: **۱۵** ؛ الشوری: **۳۷** ؛ النحل: ۹۰ ؛ النسأ: **۵** . (۶) : الحجرات: ۱۲ . (۷) : المايّده: ۸ ، ۴۲ ؛ النسأ: **۵۸** ، ۱۳۵ ؛ الشوری: **۱۵** ؛ النحل: ۹۰ . (۸) : الحجرات: ۱۱ . (۹) : الاسرأ : ۵۳ ؛ النسأ: ۵ ، ۹ ؛ الاحزاب: ۷۰ . (۱۰) : الحجرات: ۱۱ . (۱۱) : البقره: **۴۵** ، **۱۵۳** ؛ آل عمران: ۲۰۰ ؛ الانفال: ۴۶ . (۱۲) : البقره: **۲۷۹** ؛ آل عمران: **۵۷** ، ۱۴۰ ؛ الاعراف: ۴۴ ؛ الشوری: ۴۴ . (۱۳) : الانفال: ۲۷ ، **۵۸** ؛ يوسف: **۵۲** . (۱۴) : البقره: **۱۵۲** ، ۱۷۲ ؛ النحل: ۱۴۴ ؛ العنکبوت: ۱۷ . (۱۵) : الفلق: **۵** ؛ النسأ: **۵۴** ، ۳۲ ؛ النحل: ۲۳ ؛ المومن: **۳۵** ؛ لقمن: ۱۸ . (۱۶) : البقره: ۱۸۸ . (۱۷) : البقره: ۱۰۹ ، ۲۳۷ ؛ النسأ : ۱۴۹ ؛ الاعراف : ۱۹۹ ؛ التغابن: ۱۴ ؛ النور: ۲۲ . (۱۸) : الشوری: ۳۷ . (۱۹) : الاسرأ: ۳۴ ؛ النحل: ۹۱ ؛ الانعام: ۱۵۲ ؛ المايّده: ۱ ؛ الرعد: ۲۰ . (۲۰) : آل عمران: ۱۰۴ ، ۱۱۰ ؛ البقره: ۱۴۳ ؛ التوبه: ۷۱ . (۲۱) : المجادله: ۱۱ . (۲۲) : لقمن: ۱۹ . (۲۳) : آل عمران: ۱۰۲ ؛ البقره: ۱۹۴ ؛ النسأ : ۱ ، ۱۳۱ ؛ الانعام: ۷۲ . (۲۴) : الانعام: ۱۰۸ . (۲۵) : ابراهيم: ۲۲ ؛ الزمر: ۲۰ ؛ الروم: ۲ ؛ النسأ: ۱۲۰ ؛ الاسرأ: ۶۴ . (۲۶) : الاسرأ: ۳۶ . (۲۷) : البينه: ۷ . (۲۸) : البينه: ۷ ؛ الانفال: ۲۲ ، **۵۵** . (۲۹) : الحجرات: ۱۲ . (۳۰) : النسأ: ۱۴۰ . (۳۱) : القلم: ۱۱-۱۲ . (۳۲) : الحجرات: ۶ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دوه ويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو داېې د دوه ويشتمې روژې لپاره دوه ويشتم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (دوه ويشتمه برخه) :

پوښتنه : نن هر چا منجمله کفارو ته هم دا ثابته سوې ده چې تا د کورنۍ او ټولنې په اړه ټول اساسي مسايل څيړلي او حل لارې دې ويلي دي . خو دا چې ځينې کسان اغماض کوي او نور بې خبره دي ، ګناه يا مسؤليت د هغوی خپل دی . په دې اړه تا د کورنيز او ټولنيز ژوندانه په هکله څه هدايتونه لورولي دي ؟

ځواب : ما د انساني ټولنې د سمون او ښېګڼې لپاره ډېر هدايات کړي چې څو يې دا دي :

۱ـ ټول انسانان د انساني شرافت له مخې برابر دي دا ځکه چې ټول د آدم (ع) اولاد دي . د رنګ ، نسل ، ژبې او سيمې له مخې هيڅ ډول توپير او امتياز جايز نه دی (۱) .

۲ـ د فضيلت او ښېګڼې معيار تقوا ، ايمان او ښه (يعنې نيک يا صالح) عمل دی (۲) .

۳ـ انسانان د ايمان او کفر له مخې دوه ډوله دي چې يوه ډله يې ايمان لرونکي او بله يې بې ايمانه دي (۳) .

۴ـ ما د يو ښه ټولنيز ژوندانه د جوړښت لپاره نر او ښځې ته د نکاح امر کړی دی (۴) . ميړه او ميرمن بايد خپل تر منځ په مينه او الفت سره ژوند وکړي (۵) . دواړه يو بل ته د لباس حثيت لري (۲) . هغوی دواړه يو بل سره تسکين کوي (۷) . دواړه يو پر بل مساوي حقوق لري (۸) . نارينه د کهول پالندوی او منتظم دی (۹) . هغه مسؤليت لري چې د خپلې ميرمنې او اولادو لپاره به نفقه ، او سېدنځای او نورې لومړنۍ آسانتياوې برابروي (۱۰) . ښځه د کور مِلکه ده (۱۱) . هغه بايد د نامحرمو کسانو څخه سَتر وکړي (۱۲) . نارينه ته د څلورو ميرمنو سره تر نکاح پورې اجازه سته خو که د هغوی تعداد تر يوې ډيروي نو د ټولو سره به مساوي او برابر سلوک کوي (۱۳) . نارينه په خورا اړين او خاص حالت کې خپلې ميرمنې ته طلاق ورکولای سي (۱۴) . ماندينه د ميړه څخه خُلع اخيستلای سي يعنې د مَهر د پريښوولو په صورت کې طلاق غوښتلای سي (۱۵) .

۵ـ پر والدينو فرض ده چې اولادو ته صحيح روزنه ورکړي او دين ور وښيي (۱۲) .

۲ـ اولادونه بايد د والدينو خدمت وکړي او ښه سلوک ورسره وکړي (۱۷) .

۷ـ صلهً رحمی ـ د خپلوانو سره ښه رويه ضروري ده (۱۸) .

۸ـ د مسکينانو او بېوزلو د اړتياوو پوره کول د شتمنو مسؤليت دی (۱۹) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹ـ د ګاونډیانو (۲۰) او مساپرو سره هم باید ښه سلوک وسی (۲۱).

پوښتنه: ډیره مننه د دې خورا اساسی او ضروری معلوماتو څخه. اوس به راسم دې ته چی آیا تا دې خورا مهمی مسألې ته هم اشاره کړې چی د کومو کومو ښځو سره نکاح نا روا یعنی حرامه ده؟
ځواب: هو، ما دې مسألې ته واضحاً اشاره کړې ده چی د کومو کومو ښځو سره نکاح نسی کېدای چی هغه دا دي:
مور، لور، خور، عمه، خاله، وربره، خورځه، هغه مور چی شیدې یې رَوَدل سوي وی، رضاعی یعنی د شیدو شریکه خور، د مایني مور یعنی خواښې، د بل میړه څخه د مایني لور یعنی بچه اندره، د زوی ماینه یعنی مږور، پر عین مهال دوې خویندی، یعنی چی میرمن ژوندۍ وی د هغې د خور سره نکاح حرامه ده (۲۲).

پوښتنه: ماشوم ته تر کله باید مور خپلی شیدې ورکړی؟
ځواب: د یو ماشوم د شیدو خوړلو موده دوه کاله ده (۲۳).

پوښتنه: آیا د حیض یعنی ښځینه میاشتنۍ ناروغۍ پر مهال د مایني سره جنسی عمل روا دی؟
ځواب: یا قطعاً نه، بلکی ناروا دی (۲۴).

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چی ټولنیزی معاملې څنګه باید تر سره سی؟
ځواب: هغه باید د خپل منځی سلا مشورو پر اساس تر سره سی (۲۵).

پوښتنه: د مسلمانانو خپل منځي اړیکی باید څنګه وی؟
ځواب: باید ورور ګلویزه وی. دا ځکه چی ما واضحاً ویلی چی مسلمانان سره ورونه دي (۲۶). هغوی باید یو تر بله سره خواخوږي، رواداره او دوستان وی (۲۷). که احیاناً د مسلمانانو تر منځ شخړه پیښه سی، نو د هغوی تر منځ باید د سولې راوستلو کوښښ وسی (۲۸). هیڅ مسلمان اجازه نه لری چی پر بل مسلمان ورور باندی مسخرې او ټوکی وکړی یا هغه ته پیغور ورکړی او یا هم هغه په بد او ناوړه نوم سره وبولی (۲۹). یا دا چی پر هغه شک او بد ګومانې وکړی یا د هغه د حالاتو پلټنه او جاسوسی وکړی او یا یې هم غیبت وکړی (۳۰).

پوښتنه: دا خو بهترین او اړین معلومات وو. آیا راته ویلای سې چی ستا په نظر د یوې نمونه ای یا مثالی اسلامی ټولنی ځانګړتیاوی باید څه وی؟
ځواب: زما په نظر د یوې مثالی ټولنې ښېلګې او خصوصیات په دې ډول دي:
۱ـ هغه باید د چا مستعمره نه بلکی آزاده او خپلواکه وی (۳۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ـ په هغه کی باید امن او آرامي موجوده وی (۳۲).
۳ـ د هغې افراد باید په کفر او شرک مبتلا نه وی بلکی ایمان لرونکي وی (۳۳).
۴ـ پر هغه باید صرف او صرف الله واکمن وی ، یعنی الهی احکام پر مسلط وی (۳۴).
۵ـ په هغه کی باید خدایی قانون نافذ وی (۳۵).
۶ـ د هغې افراد باید لمونځ ادا کړی او زکات ورکړی (۳۶).
۷ـ د هغې افراد باید د ښېګنې او اخلاقو یوه ټوټه وی او نور هم د ښېګنو او اخلاقو خوا ته راوبولی. هغوی پخپله باید د بدیو څخه ځانونه وساتی او هم د بدیو او خرابیو څخه د نورو د منع کولو هڅی وکړی (۳۷).
۸ـ د هغې د حکومت ټولی چاری باید د خپل منځي مشورو له مخی اجرا سی (۳۸).
۹ـ د هغې مشر باید د ټولنی تر ټولو نیک عمله او صالح انسان وی (۳۹).
۱۰ـ د هغې اوسېدونکي باید ټول د قانون پابنده او مراعاتونکي وی (۴۰).
۱۱ـ په هغه کی باید هیڅوک هم تر قانون پورته نه وی یعنی څوک باید تر قانون اضافه امتیاز و نه لری (۴۱).
۱۲ـ په هغې کی باید د رشوت او فساد (۴۲) ، سود (۴۳) ، بې حیایی (۴۴) ، بد اخلاقی (۴۵) ، قمار (۴۶) ، او شراب غوندی لعنتونه نه وی (۴۷).
۱۳ـ په هغې کی هر چا ته باید د ژوندانه لومړنۍ اړتیاوی مهیا وی (۴۸).
۱۴ـ په هغې کی باید د رایی آزادي او د رغنده انتقاد پوره آزادي موجوده وی (۴۹).

(۱): الحجرات: ۱۳ ؛ النسأ: ۱ ؛ الاسرأ: ۷۰. (۲): الحجرات: ۱۳. (۳): التغابُن: ۲. (۴): النسأ: ۳ ، ۲۵ ؛ النور: ۳۲. (۵): النسأ: ۱۹ ؛ الروم: ۲۱. (۶): البقره: ۱۸۷. (۷): الاعراف: ۱۸۹ ؛ الروم: ۲۱. (۸): البقره: ۲۲۸. (۹): النسأ: ۳۴. (۱۰): الطلاق: ۶ ؛ النسأ: ۳۴. (۱۱): الاحزاب: ۳۳. (۱۲): الاحزاب: ۵۹ ؛ النور: ۳۱. (۱۳): النسأ: ۱۳ ، ۱۲۹. (۱۴): البقره: ۲۲۹ ، ۲۳۱ ، ۲۳۲ ، ۲۳۷ ؛ الطلاق: ۱. (۱۵): البقره: ۲۲۹. (۱۶): مریم: ۵۵ ؛ لقمن: ۱۳ـ۱۹ ؛ البقره: ۱۳۲. (۱۷): النسأ: ۳۶ ؛ البقره: ۸۳ ؛ الاسرأ: ۱۲۳ ؛ العنکبوت: ۸ ؛ لقمن: ۱۴. (۱۸): النسأ: ۳۶ ؛ البقره: ۸۳ ، ۱۷۷ ؛ النحل: ۹۰ ؛ الاسرأ: ۲۶ ؛ الروم: ۳۸. (۱۹): الاسرأ: ۲۶ ؛ البقره: ۸۳ ، ۱۷۷ ؛ النسأ: ۳۶ ؛ الروم: ۳۸. (۲۰): النسأ: ۳۶. (۲۱): الاسرأ: ۲۶. (۲۲): النسأ: ۲۳. (۲۳): البقره: ۲۳۳ ؛ لقمن: ۱۴. (۲۴): البقره: ۲۳۲. (۲۵): الشوری: ۳۸ ؛ آل عمران: ۲۵۹. (۲۶): الحجرات: ۱۰ ؛ التوبه: ۱۱ ؛ آل عمران: ۱۰۳ ؛ الاحزاب: ۵ ؛ البقره: ۱۷۸. (۲۷): التوبه: ۷۱ ؛ الفتح: ۲۹ ؛ المایِّده: ۵۴ ؛ الانفال: ۱. (۲۸): الحجرات: ۹. (۲۹): الحجرات: ۱۹. (۳۰): الحجرات: ۱۲. (۳۱): النور: ۵۵ ؛ الحج: ۴۱ ؛ الانفال: ۲۶. (۳۲): الاعراف: ۵۶ ؛ النور: ۵۵ ؛ البقره: ۲۰۵ ؛ القصص: ۸۳ ؛ ص: ۲۸. (۳۳): آل عمران: ۱۱۰ ؛ الروم: ۳۱ ؛ النور: ۵۵ ؛ فاطر: ۳۹ ؛ الصف: ۱۱. (۳۴): آل عمران: ۲۶ ، ۱۸۹ ؛ المایِّده: ۱۷ ؛ الانعام: ۵۷ ؛ الاعراف: ۵۴ ؛ التین: ۸. (۳۵): المایِّده: ۴۴ ، ۴۵ ، ۴۷ ؛ الاعراف: ۳ ؛ النور: ۵۵ ؛ الزمر: ۵۵. (۳۶): البقره: ۳ ، ۱۷۷ ، ۲۷۷ ؛ الروم: ۳۱ ؛ لقمن: ۴ ؛ البینه: ۵. (۳۷): آل عمران: ۱۱۰ ، ۱۰۴ ؛ التوبه: ۷۱ ، ۱۱۲ ؛ النحل: ۹۰ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

الحج:۴۱ . (۳۸) : الشورى: ۳۸ ؛ آل عمران: ۲۵۹ . (۳۹) : الحجرات: ۱۳ . (۴۰) : النسأ : ۵۹ . (۴۱) : القصص: ۴ . (۴۲) : البقره: ۱۸۸ . (۴۳) : البقره: ۲۷۵ ، ۲۷۹ . (۴۴) : الاعراف: ۳۳ ؛ الانعام: ۱۵۱ ؛ الشورى: ۳۷ ؛ النحل: ۹۰ ؛ النسأ: ۲۲ . (۴۵) : النحل: ۹۰ ؛ آل عمران: ۱۰۴ ، ۱۱۰ ، ۱۱۴ ؛ الاعراف: ۱۵۷ ؛ التوبه: ۷۱ ، ۱۱۲ ؛ الحج: ۴۱ . (۴۶) : المايِّده: ۹۰-۹۱ ؛ البقره: ۲۱۹ . (۴۷) : البقره: ۲۱۹ ؛ المايِّده: ۹۰-۹۱ . (۴۸) : الذريت : ۱۹ ؛ المعارج: ۲۵ . (۴۹) : البقره: ۲۵۲ ؛ يونس: ۹۹ ؛ آل عمران: ۱۱۰ ؛ التوبه: ۷۱ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې درویشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو داېې د درویشتمې روژې لپاره درویشتم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (درویشتمه برخه) :

پوښتنه: آیا تا د انساني ټولنې د اقتصادي ژوندانه په هکله هم څه احکام لورولي دي ؟ که وي لطفاً يې راته ووایه .

ځواب: ما د انسان د سپما يېزه- ټولنيزه ژوندانه اړونده ځینې اصول او مقررات وضع کړي چې لنډیز يې په دې ډول دی:

۱- د هر انسان لپاره د مځکې د رزق د وسایلو څخه د خپلې برخې اخیستلو طبیعي حق خوندی دی (۱) .

۲- په رزق کې هم د الله د نورو نعمتونو غوندې مساوات نسته ، یعنې الله چا ته ډیر او چا ته هم لږ ورکوی (۲) .

۳- د هر انسان لپاره د ځاني او خصوصي مالکیت لرلو حق خوندی دی (۳) .

۴- نسل وژنه حرامه ده ، که هغه حتی د ډیرې لوږې او غربت د خطر له امله هم وی (۴) .

۵- صرف د حلالې طریقې څخه د مال او شتمنۍ ګټل روا دی ، بلکې د ناجایزه لارې څخه يې حصول حرام او منع دی (۵) .

۶- د سود کاروبار حرام دی او هغه د الله او رسول سره د جنګ معنا لری (۶) .

۷- پر نصاب لرونکو یعنې هغو کسانو چې تر اړتیا اضافه مال او شتمني ولری ، د زکات ادا کول فرض دی (۷) . حال دا چې د مځکې پر حاصلاتو بیا عُشر یعنې د لسمي برخې ورکړه فرض ده (۸) .

۸- د حلالې طریقې څخه ګټلې عاید باید یوازې په جایز ډول مصرف سی او اضافه خرڅي باید ونسی . اِسراف او تبذیر دواړه ناجایز دي (۹) .

۹- باید د سپما څخه کار واخیستل سی (۱۰) .

۱۰- ما د شتمنۍ ارتکاز یعنې ټول د څو کسانو په اختیار کې راتلل سخت غندلی دی (۱۱) .

۱۱- د هر نفر تر مړینې وروسته د هغه پاته جایداد باید د هغه د وارثانو تر منځ په ټاکلي اندازه وویشل سی (۱۲) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: د دې حياتی معلوماتو څخه ډېره مننه. آيا دا ربښتيا ده چی ته د پانګوالي سره هم مخالف يې ؟
ځواب: هو ، دا صحيح ده او پورته می هم اشاره ورته وکړه. زه د سرمايدارانه ذهنيت سخت مخالف يم (۱۳). زما په نظر د ناروا لارو څخه عايد ترلاسه کول ، د هغه غونډول او ساتل او د الله په لاره کی يې نه مصرفول حرام دی. د دغسی اعمالو کونکي به د دوږخ د سخت عذاب سزاوار وی او په اور کی به کړيږی (۱۴).

پوښتنه: يو ښه کارګر يا مزدور څوک دی ؟
ځواب: يو ښه کارګر يا کارکونکی هغه څوک دی چی:
۱ـ که د کوم کار اهل وی ، نو په هغه کی بايد نا اهل نسي (۱۵).
۲ـ امين او اعتمادی وی ، بلکی خاين او خطا ايستونکی نه وی (۱۲).

پوښتنه: د يو کارګر يا مزدور سره د هغه د کارفرما (سپېټ يا باس) رويه بايد څنګه وی ؟
ځواب: د يو کارفرما لخوا د خپل کارګر يا مزدور سره لاندينی سلوک بايد وسی:
۱ـ د هغه څخه بايد د هغه له طاقته زيات کار وا نه خيستل سی (۱۷).
۲ـ پر هغه بايد ظلم او زيادتی ونسی (۱۸).
۳ـ د معاش يا مُزد ټاکل بايد د کارګر يا مزدور په موافقه تر سره کړي (۱۹).

پوښتنه: اوس به يوه بله حساسه مسأله وپوښتم او هغه دا چی آيا د خلافت استقرار واجب دی ؟
ځواب: هو ، په يوه اسلامی ټولنه کی د خلافت شته والی واجب دی دا ځکه چی له دې پرته هغه سوچه اسلامی ټولنه نسی کېدای (۲۰).

پوښتنه: ستا سياسی ښوونی يا تعليمات کوم دي ؟
ځواب: زما د سياسی ښوونو مهم ټکي دا دي:
۱ـ واک او حاکميت صرف د الله سره دی (۲۱). د ټولو اختياراتو او صلاحيتونو اصلی څښتن صرف الله دی (۲۲).
۲ـ د الله او رسول حُکمونه اساسی قانون يعنی تر ټولو ستر قانون دی (۲۳) چی د هغه منل او اطاعت پر هر مسلمان لازمی او حتمی دی (۲۴).
۳ـ د دولت او حکومت هره مسأله او معامله بايد په خپل منځي سلامشورو سره حل او رفع سی (۲۵).
۴ـ پر ولس باندی د سياسی واکمن (يعنی خليفه او سياسی مشر) اطاعت لازم دی خو شرط يې دا دی چی هغه به پخپله د خدای او رسول احکام عملی کوی او د معروفاتو (يعنی د اسلام مطابق ښه کارونو) امر به کوی (۲۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵ـ د خپل منځي شخړو او تربګنيو وروستۍ او غوڅه پريکړه د الله او رسول حُکم دی ، نه بل څه (۲۷) .
۶ـ د حکومت او دولت بنسټيز هدفونه دا دي:
الف ـ په هېواد کی د امنيت او ثبات قايمول (۲۸) .
ب ـ د ظلم او فساد له منځه وړل (۲۹) .
ج ـ عدالت او انصاف عملی کول (۳۰) .
د ـ حُدود الله يعنی الهی شريعت نافذول او د هغه حمايه او ساتنه کول (۳۱) .
ی ـ په پراخو ذريعو سره د ښېګڼو او نيکيو زياتول ، د بديو او ناخوالو محوه کول (۳۲) .

پوښتنه: په يو اسلامی حکومت کی د اتباعو يعنی رعيت اساسی حقوق کوم دي ؟
ځواب: په اسلامی حکومت کی خلکو ته زيات اساسی حقوق مهيا دي چی څو يې په لاندی ډول دي:
۱ـ د ځان ، مال او عزت ساتنی حق (۳۳) .
۲ـ د رايی د آزادۍ ، د وجدان د آزادۍ او د انتقاد د آزادی حق (۳۴) .
۳ـ د خپل خصوصی ژوندانه د تحفظ حق (۳۵) .
۴ـ د ظلم پر خلاف د ږغ پورته کولو حق (۳۶) .
۵ـ دا حق چی هر تبعه صرف د خپلو اعمالو مسؤل دی او د بل چا د عمل مسؤل او سزاوار نه دی (۳۷) .
۶ـ د ښېګڼی او سوکالۍ د کارونو لپاره د ټولنيزی آزادۍ حق (۳۸) .
۷ـ دا حق چی د هر محتاج تبعه د ژوندانه اساسی اړتياوی بايد تأمين سی (۳۹) .
۸ـ د مذهبی آزار څخه د ژغورنی حق (۴۰) .
۹ـ دا حق چی حکومت به د خپل رعيت د فرد فرد سره يو ډول رويه او چلند کوی (۴۱) .

(۱): الاعراف: ۱۲. (۲): النحل: ۷۱ ؛ النسأ: ۳۲ ؛ الرعد: ۴۲ ؛ الاسرأ: ۳۰ ؛ العنکبوت: ۶۲. (۳): البقره: ۱۸۸ ؛ النسأ: ۲۹. (۴): الانعام: ۱۵۱ ؛ الاسرأ: ۳۱. (۵): البقره: ۱۲۸ ، ۱۸۶ ؛ النسأ ۲۹ ، ۱۰۰. (۶): البقره: ۲۷۵ ، ۲۷۹. (۷): التوبه: ۶۰ ؛ البينه: ۵ ؛ البقره: ۵ ، ۱۱۰ ؛ الحج: ۷۸ ؛ النور: ۵۶. (۸): الانعام: ۴۱ ؛ البقره: ۲۶۷. (۹): الانعام: ۱۴۱ ؛ الاعراف: ۳۱ ؛ الاسرأ: ۲۶ـ۲۷. (۱۰): الفرقان: ۶۷ ؛ الاسرأ: ۲۹ ؛ الاعراف: ۳۱ ؛ الانعام: ۱۴۱. (۱۱): الحشر: ۷ ؛ النسأ: ۷ ، ۳۳. (۱۲): التوبه: ۳۴ـ۳۵ ؛ التوبه: ۳۴ ، ۳۵ ؛ آل عمران: ۱۸۰ ؛ المعارج: ۱۸ ؛ الهُمزه: ۱ـ۹. (۱۴): التوبه: ۳۴ـ۳۵ ؛ آل عمران: ۱۸۰. (۱۵): القصص: ۲۶. (۱۶): القصص: ۲۶. (۱۷): القصص: ۲۷. (۱۸): القصص: ۲۷. (۱۹): القصص: ۲۷. (۲۰): آل عمران: ۱۰۴ ؛ الحج: ۴۱ ؛ التوبه: ۱۰۲ ؛ النور: ۲ ؛ البقره: ۱۷۸. (۲۱): آل عمران: ۲۶ ، ۱۸۹ ؛ المايِّده: ۱۷ ؛ الاعراف: ۵۴ ؛ الانعام: ۵۷. (۲۲): آل عمران: ۲۶ ، ۱۵۴ ؛ يس: ۸۳ ؛ البقره: ۲۰ ؛ المايِّده: ۱۲۰. (۲۳): الاحزاب: ۳۶. (۲۴): آل عمران: ۱۳۲ ؛ النسأ: ۵۹ ؛ المايِّده: ۹۲ ؛ الانفال: ۴۶ ؛ محمد: ۳۳. (۲۵): الشوری: ۳۸ ؛ آل عمران: ۲۵۹. (۲۶): النسأ: ۵۹ ؛ الدهر: ۲۴. (۲۷): النسأ: ۵۹. (۲۸): المايِّده: ۳۳ ؛ النور: ۵۵. (۲۹): المايِّده: ۳۳ ؛ القصص

(c) ketabton.com: The Digital Library

: ۸۳. (۳۰) : الحدید : ۲۵. (۳۱) : التوبه: ۱۱۲ ؛ البقره: ۱۸۷ ، ۲۳۰ ؛ النسأ : ۱۳. (۳۲) : الحج: ۴۱ ؛ التوبه: ۱۱۲. (۳۳) : الاسرأ : ۳۳ ؛ البقره: ۱۸۸ ؛ النسأ : ۲۹ ؛ الحجرات: ۱۱-۱۲. (۳۴) : البقره: ۲۵۶ ؛ یونس: ۹۹ ؛ آل عمران: ۱۱۰ ؛ التوبه: ۷۱. (۳۵) : النور: ۲۷-۲۸. (۳۶) : النسأ : ۱۴۸. (۳۷) : الانعام: ۱۲۵ ؛ الاسرأ : ۱۵ ؛ هود : ۳۵ ؛ فاطر: ۱۸ ؛ النجم: ۳۸. (۳۸) : آل عمران: ۱۰۴. (۳۹) : الذریت: ۱۹ ؛ المعارج: ۲۵. (۴۰) : الانعام: ۱۰۸. (۴۱) : القصص: ۴.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې څلورويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه» نوميږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي. هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د څلرويشتمې روژې لپاره څلرويشتم سوغات ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (څلرويشتمه برخه) :

پوښتنه: آيا راته ويلای سې چې اسلامی حکومت پر خپلو اتباعو څه حقوق لري ؟

ځواب: پر خپل رعيت يا اتباعو باندې د اسلامی حکومت حقوق ، يا په بل عبارت د اتباعو مسؤليتونه دا دي:

١ـ د معروف (نيکو احکامو) په اجرا کې بايد د حکومت اطاعت وکړی (١) .

٢ـ د هېواد د قانون درناوی او د هغه مراعات وکړی (٢) .

٣ـ په امنيت او آرامۍ کې خنډونه ايجاد نکړی (٣) .

۴ـ د خوښيو او ښېګڼو په هر کار کې د حکومت سره مرسته وکړی (۴) .

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چې د اسلامی حکومت بهرنۍ تګلاره بايد څنګه وی ؟

ځواب: د اسلامی حکومت د بهرنۍ تګلارې بنسټيز اصول دا دي:

١ـ د دوه اړخيزه تړونونو او ژمنو درناوی او د هغو ساتنه بايد وکړی (۵) .

٢ـ په هره مسأله او معامله کې بايد صداقت او رښتنولي موجوده وی (٦) .

٣ـ د فتنې او فساد څخه بايد ډډه وکړی (٧) .

۴ـ امنيت خوښوَنه او سوله بايد تأمين کړی (٨) .

۵ـ د غير مُعاند (يعنی غير دښمنو) هېوادو سره بايد ښه اړيکی ولری (٩) .

٦ـ نړيوال عدالَت او انصاف بايد مستقر کړی (١٠) .

پوښتنه: ستا په نظر د مشرتوب معيار بايد څنګه وی ؟ ځکه نن په اسلامی هېوادو کې دا معيار د هر چا څخه ورک او ګډوډ سوی دی.

ځواب: زما په نظر د مشرتوب مستحق هغه څوک دی چې:

١ـ د ايمان لرونکی وی (١١) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- د خورا ډیر علمي او عملي صلاحیت څښتن وي (۱۲).
۳- تر هر څه د الهي احکامو ډیر پابند او متقي انسان وي (۱۳).
۴- مخلص وي (۱۴).
۵- خاین او ظالم نه وي (۱۵).

پوښتنه: آیا تا نړیوال قانون هم بیان کړی دی ؟
ځواب: هو ، ما چې کوم بین المللي قانون بیان کړی ، د هغه څو مهم مواد په دې ډول دي:
۱- پر ټوله مځکه باید د فساد او بدۍ څخه ډډه وسي (۱۲).
۲- د خپل منځي تړونو او معاهدو ساتنه او څارنه باید وسي (۱۷).
۳- امن او سوله باید ولټول (۱۸).
۴- په هره معامله کي باید صداقت او حقیقت نغښتی وي (۱۹).
۵- د غیر معاند (هغه چي دیني دښمني نه پالي) هېوادو سره باید ښه اړیکې ټینګې سي (۲۰).
۲- نړیوال عدالت او انصاف باید مستقر سي (۲۱).

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چې د مسلمانانو سره چا ډیر عداوت کړی دی ؟
ځواب: د مسلمانانو سره تر هر چا یهودانو او مشرکانو ډیر عداوت کړی دی (۲۲).

پوښتنه: آیا عیسویانو (یعني نصاراوو) دښمني نه ده ورسره کړې ؟
ځواب: یا ، دا ځکه چې هغوی عالمان او زاهدان لرل چې لویي او تکبر یې نه کاوه (۲۳).

پوښتنه: آیا مسلمانان د کافرانو سره دوستي کولای سی ؟
ځواب: دا ډیره باریکه او حساسه مسأله ده او باید مغالطه پکښې ونسي ، مطلب دا چې مسلمانان د هغو کافرانو سره دوستي او مولات نسي کولای چې د الله ، رسول او اسلام یا مسلمانانو دیني دښمنان وي یا جنګ ورسره کوي (۲۴). که هر مسلمان یا مسلمانان دغسي وکړي نو ګنهکاران ، ظالمان او د هغوی غوندي کسان دي (۲۵). خو د هغو عادي کفارو سره چې دیني جنګ یا دښمني نه کوي ، د دوستۍ او نیکۍ ممانعت نسته (۲۲).

پوښتنه: د قصدي یا عمدي وژنې سزا څه ده ؟
ځواب: قصاص دی یعني قاتل باید ووژل سي (۲۷).

پوښتنه: د غلا سزا څه ده ؟
ځواب: د جُرم د اثبات په صورت کي د غلا سزا د لاس پرې کول دي (۲۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: دا چې ځینې حکومتونه ستا دغه احکام په دې او هغه پلمه سره نه عملي کوي ، یعنې قاتل نه قصاص کوي ، د غله لاس نه پرې کوي او هغه په اصطلاح د بشري حقوقو څخه تیرئ بولي او دا سې نور الهي اوامر نه مراعاتوي ، خو ځانونه په اصطلاح اسلامي حکومتونه هم بولي . په دې هکله ستا حُکم څه دی ؟
ځواب: ما واضحاً ویلي دي چې زما ټول متن به مراعات کیږي او که صرف یوه کوچنۍ برخه هم تعمیل نسي معنا یې دا ده چې زما ټول متن یې و نه مانه او هغه ظالم او ګنهکار دی چې الهي سزا به ورکړه سي (۲۹) .

پوښتنه: د دې اساسي معلوماتو څخه ډیره مننه . آیا پوښتلای سم چې د زنا سزا څه ده ؟
ځواب: د جرم د ثبوت په صورت کې د زاني سړي او زانې ښځې سزا سل سل دورې وهل دي (۳۰) .

پوښتنه: د قذف (یعنې د زنا د تهمت) سزا څه ده ؟
ځواب: د قذف مرتکب باید اتیا دُرې ووهل سی او د هغه شاهدي له اعتباره لویږي (۳۱) .

پوښتنه: آیا د ذمیانو (یعنې په اسلامي ټولنه کې د غیر مسلمانانو) څخه د جزیې اخیستل روا دي ؟
ځواب: هو ، د اسلامي حکومت لخوا د خپلو غیر مسلمانو اتباعو څخه د جزیې اخیستل جایز دي (۳۲) .

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چې د اسلام د دین اطاعت او پیروي آسانه ده که ګرانه ؟
ځواب: د اسلام د دین منل او اطاعت بالکل اسانه او بې تکلیفه دی (۳۳) .

پوښتنه: آیا تا د دعوت او تبلیغ حُکم هم کړی دی ؟
ځواب: هو ، ما په هره ممکنه وسیله سره د دعوت او تبلیغ امر کړی دی تر څو ښېګنه او نیکي خپره سی او بدي ورکه سی (۳۴) .

پوښتنه: آیا د اسلام څخه پرته بل دین هم د الله په نزد ښه او د قبول وړ دی ؟
ځواب: یا قطعاً نه ، د الله د خوښې وړ او غوره دین صرف همدا اسلام دی (۳۵) ، د دې څخه پرته بل هر دین د الله ناخوښه دی (۳۶) .

(۱) : النسأ : ۹ . (۲) : الانعام : ۸۵ . (۳) : المایّده : ۳۳ ، ۲۴ ؛ النور : ۵۵ ؛ القصص : ۸۳ . (۴) : المایّده : ۲ .
(۵) : الاسرأ : ۲۴ ؛ النحل : ۹۱ ؛ البقره : ۱۷۷ . (۶) : النحل : ۹۴ . (۷) : الاعراف : ۵۶ ؛ القصص : ۸۳ ؛ المایّده : ۲۴ . (۸) : الانفال : ۲۱ ؛ الاعراف : ۵۶ . (۹) : الممتحنه : ۸ . (۱۰) : المایّده : ۸۵ . (۱۱) : الحجرات : ۱۳ ؛ البقره :

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ـ۳. (۱۲): البقره: ۲۴۷. (۱۳): الحجرات: ۱۳. (۱۴): الحجرات: ۱۳. (۱۵): البقره: ۱۲۴. (۱۶): الاعراف: ۵۶ ؛ القصص: ۸۳ ؛ المايِّده: ۲۴. (۱۷): الاسرأ: ۳۴ ؛ النحل: ۹۱ ؛ البقره: ۱۷۷. (۱۸): الانفال: ۲۱ ؛ الاعراف: ۵۶. (۱۹): النحل: ۹۴. (۲۰): الممتحنه: ۸. (۲۱): المايِّده: ۸۵. (۲۲): المايِّده: ۸۲. (۲۳): المايِّده: ۸۲. (۲۴): الممتحنه: ۱ ؛ آل عمران: ۱۱۸ـ ۱۱۹. (۲۵): النسأ: ۱۳۸ـ ۱۳۹ ؛ المجادله: ۲۲. (۲۶): الممتحنه: ۸ـ۹. (۲۷): البقره: ۱۷۸ ، ۱۷۹. (۲۸): المايِّده: ۳۸. (۲۹): البقره: ۴۱ ، ۸۵ ، ۲۰۲ ؛ النور: ۵۱ ؛ المايِّده: ۴۹ ؛ محمد: ۳۳ ؛ آل عمران: ۱۱۹ ؛ التوبه: ۸۲. (۳۰): النور: ۲. (۳۱): النور: ۴ ، ۵. (۳۲): التوبه: ۲۹. (۳۳): الحج: ۷۸ ؛ البقره: ۱۸۵. (۳۴): آل عمران: ۱۱۰ ، ۱۰۴ ، ۱۱۴ ؛ المايِّده: ۷۸ ، ۷۹ ؛ التوبه: ۷۱ ، ۱۱۲ ؛ الحج: ۴۱ ؛ الاعراف: ۱۹۹. (۳۵): آل عمران: ۱۹ ؛ المايِّده: ۳ ؛ الانعام: ۱۲۵ ؛ الزومر: ۲۲. (۳۶): آل عمران: ۸۵.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې پنځه ويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو دايې د پنځه ويشتمې روژې لپاره پنځه ويشتم سوغات ، (ن . صمد)
Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (پنځه ويشتمه برخه) :

پوښتنه : آيا ته غواړې چې يو څوک د اسلام دين جبراً ومنې يعنې په زوره مسلمان سي ؟
ځواب : يا هيڅکله نه ، زه د دين په چارو کې هيڅ ډول جبر او زور نه خوښوم (۱) ، بلکې هر څوک آزاد دی چې زما هدايتونه په شعوري توګه ومنې او يا يې هم رد کړي (۲) .

پوښتنه : چې داسې ده ، نو بيا دين ته ستا د دعوت او بلنې طريقه څنګه ده ؟
ځواب : ښه مسأله دې مطرح کړه . زه خپل دعوت داسې وړاندې کوم :
۱ - په خواخوږۍ او خيرغوښتونکې جذبه سره (۳) .
۲ - په حکمت او پوهه سره (۴) .
۳ - په درنښت او عزت سره (۵) .
۴ - په نرم بيان او ګفتار سره (۶) .
۵ - په ښه اخلاقو او خوږه ژبه سره (۷) .
۶ - د خبرو په معقوله طريقه سره (۸) .
۷ - د مخاطب د مذهبي احساساتو د زيانمنولو څخه پرته (۹) .
۸ - د مناقشه ای حالت د غوره کولو څخه پرته (۱۰) .
۹ - د مخاطب په ژبه ، تر څو هغه ښه وپوهوم (۱۱) .
۱۰ - د مخاطب طاقت او استعداد ، غوښتنې او روحياتو ته په بشپړ پام سره (۱۲) .
۱۱ - دين ته د بلنې کار د ګډ فکري اساس او عقيدې څخه راپيلوم (۱۳) .
۱۲ - د بېلا بېلو ميتودونو او لارو چارو په ذريعه يې پوهوم (۱۴) .
۱۳ - د هر ډول چاپلوسۍ ، لحاظ او مراعات څخه پرته (۱۵) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۴ـ د مخالفینو د ملامتولو او پېغور او بدرد ویلو له ډاره پرته (۱۲) .
۱۵ـ د دښمنانو پر خلاف د جهاد په اعلانولو سره (۱۷) .
۱۶ـ د ځان ښودلو د لارو چارو څخه پرته (۱۸) .
۱۷ـ د خپل کور څخه په راپیلولو سره (۱۹) .
۱۸ـ لومړی د انسانانو د اغیزمنو خیرو او طبقو په مخاطب کولو سره (۲۰) .
۱۹ـ په صبر ، حوصله ، عزم او ثبات سره (۲۱) .
۲۰ـ پر بریالیتوب په یقین سره (۲۲) .
۲۱ـ د خپلی بلنی د عملی نمونې په وړاندی کولو سره (۲۳) .

پوښتنه: ډیره مننه د دې خورا دلچسپی او معلوماتی څرګندونی څخه چی پوهېدنه یې پر هر مسلمان واجب او لازمی ده. بله پوښتنه می دا ده چی د حق په لاره کی د څه ډول ازموینو سره مخامخ کېدای سو ؟
ځواب: د حق په لاره کی ډېر امتحانونه راتلای سی چی ځینی یې دا دي:
۱ـ د دښمن څخه بېره (۲۴) .
۲ـ لوږه او تنده (۲۵) .
۳ـ اقتصادی ستونزی (۲۶) .
۴ـ ځانی او مالی قربانۍ (۲۷) .

پوښتنه: آیا د پلار ـ نیکه هر څه په پټو سترګو منل روا دي ؟
ځواب: یا هیڅکله نه ، بلکی حق باید ومنل سی او بس (۲۸) .

پوښتنه: آیا داسی څوک سته چی په حق تر پوهېدلو وروسته یې بیا هم د هغه مخالفت کړی وی ؟
ځواب: هو ډېر مثالونه یې سته. لکه فرعون او د هغه ملګرو چی د موسی (ع) څرګند مخالفت کاوه حال دا چی موسی (ع) یې پر حق باله (۲۹) . بل مثال یې دا چی یهویان ښه پوهېدل چی رسول الله (ص) پر حق دی مګر بیا یې هم مخالف ورسره کاوه (۳۰) .

پوښتنه: اوس به یوه بله ډېره مهمه مسأله وپوښتم چی نن خورا باب سوې ده او هغه دا چی ډیرئ کسان قوم پالنه کوی. آیا تا قومیت او ملیت جایز ګڼلی دی که یا ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: دا په رښتيا هم ډېره مهمه پوښتنه ده ، خو زه به درته ووايم چې ما قوميت او مليت په تمامه معنی رد کړی دی او د دې کار سخت مخالف يم او ما ټول مسلمانان هم له دې کاره سخت منع کړي دي (۳۱) .

پوښتنه: آيا تا کومه مناقشه يا مناظره هم بيان کړې ده که څنګه ؟
ځواب: يا ، زما د بلنی طريقه مناقشه نه ده (۳۲) ، بلکی ما يوازی مُحاجه (۳۳) يا مجادله غوره بللې ده چې هماغه د بحث معقوله طريقه ده (۳۴) او صرف په همدې می اکتفا کړې ده. ځکه ، زما د بلنی هدف تلقين او هدايت دی (۳۵) . د بيلګې په ډول ما د ابراهيم (ع) او يو مغرور پاچا محاجه داسی بيان کړې ده: ابراهيم (ع) هغه ته د دعوت په ورکولو سره داسی وويل: زما رب هغه دی چې څوک ژوندئ کوی او مړ کوی يې. مغرور پاچا: ژوندی کونکی او مړ کونکی خو زه يم. ابراهيم (ع) : که داسی ده نو الله خو لمر د ختيځ څخه راخيژوی ، خو ته هغه د لويديځ څخه راوخيژوه .
د دې سوال په اوريدو سره کافر پاچا وارخطا او سرګوړئ سو او وبيريدئ (۳۶) .

پوښتنه: پر يوه ډېره مهمه موضوع تر اوسه مفصلاً نه يو ږغېدلي او هغه نفاق او منافقت دی. آيا راته ويلای سې چې نفاق څه او منافق څوک دی ؟
ځواب: نفاق د مسلمانانو بې اتفاقه کول ، هغوی د الهی احکامو په هکله زړه نازړه کول او په زړونو کی د اسلام په هکله شک وريپدا کول دی چې نوښتګر يې منافق دی ، يعنی دا چې منافقين د نفاق عاملين دي او ځای به يې دوږخ وی (۳۷) . ښه دا ده چې منافق په لنډه توګه در وپيژنم :
۱- په الهی احکامو ملنډی وهل ، په ظاهره د غسی کار ساعتيرئ بلل د نفاق نښه ده چې کړونې يې منافقين دي (۳۸).
۲- په هغو مؤمنانو د ملنډو وهل يا پر خندل چې د الهی دين لپاره ځانی او مالی قربانۍ ورکوی د منافقانو عمل دی چې سخت عذاب ورته ګوری (۳۹) .
۳- د قرآن او سنت په نافذولو کی پلمې ، حيلې او عذرونه وړاندی کول او د غير الله پريکړو ته مراجعه کول يا ترجيح ورکول منافقت دی چې انجام يې ظلمت دی (۴۰) .
۴- د الله په لار کی د جهاد څخه ځان پټول ، د نورو بېرول او بې زړه کول ، او چتی بهانې جوړول د نفاق نښه ده او عاملين يې منافقين دي (۴۱) .
۵- د ځانی عزت ، نوم او برم حاصلولو په خاطر د کفارو سره ملګرتوب او دوستي او برعکس د مسلمانانو پرې ښودل د منافقت علامه ده (۴۲) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶ـ د اسلامی احکامو په باره کی شک او تذبذب د منافقت نښه ده ، او د خدای غولول ، تظاهر ، ریا ، نه پر اسلام پوره یقین لرل او نه هم پر کفر ځان پوره عیارول ټول د منافق اعمال دي چی سزا به یې د اور لمبې وی (۴۳) .

۷ـ د ځان ساتلو او امتیاز حاصلولو په غرض د یهودو او نصاراوو (یعنی عیسویانو) سره دوستي د منافقت نښه ده چی د دې سختی ګناه عذاب د اور عتاب دی (۴۴) .

(۱) : البقره : ۲۵۶ . (۲) : الکهف : ۱۹ ؛ الفرقان : ۵۷ ؛ المزمل : ۱۹ ؛ المدثر : ۳ ، ۵۵ ؛ الدهر : ۲۹ . (۳) : النحل : ۱۲۵ . (۴) : النحل : ۱۲۵ ؛ الانعام : ۲۸ . (۵) : عبس : ۵ـ۱۲ . (۶) : طه : ۴۴ ؛ آل عمران : ۱۵۹ . (۷) : حم سجده : ۳۴ ؛ المومنون : ۹۶ . (۸) : النحل : ۱۲۵ ؛ العنکبوت : ۴۶ . (۹) : الانعام : ۱۰۸ . (۱۰) : الحج : ۲۷ـ۲۹ . (۱۱) : ابراهیم : ۴ . (۱۲) : النسأ : ۲۳ ؛ طه : ۴۰ ؛ الاسرأ : ۱۰۶ . (۱۳) : آل عمران : ۲۴ . (۱۴) : الانعام : ۱۰۵ . (۱۵) : الانعام : ۷۴ ؛ المایّده : ۵۴ ؛ طه : ۲۴ . (۱۶) : المایّده : ۵۴ . (۱۷) : التوبه : ۷۳ ، ۴۱ ، ۴۴ ؛ التحریم : ۹ ؛ الفرقان : ۵۲ ؛ الصف : ۴ . (۱۸) : الانبیأ : ۱۵۷ . (۱۹) : الشعرأ : ۲۱۴ ؛ الانعام : ۷۴ . (۲۰) : طه : ۲۴ ؛ النازعات : ۱۷ ؛ البقره : ۲۵۸ ؛ قریش : ۱ـ۴ . (۲۱) : هود : ۴۹ ؛ الاعراف : ۱۲۸ ؛ حم سجده : ۳۰ ؛ الاحقاف : ۱۳ ، ۳۵ ؛ آل عمران : ۲ . (۲۲) : هود : ۴۹ ؛ الاعراف : ۱۲۸ ؛ آل عمران : ۱۳۹ . (۲۳) : الاحزاب : ۲۱ ؛ هود : ۸۸ ؛ البقره : ۴۴ ؛ الصف : ۲ ، ۳ . (۲۴) : البقره : ۱۵۵ . (۲۵) : البقره : ۱۵۵ . (۲۶) : البقره : ۱۵۵ . (۲۷) : البقره : ۱۵۵ . (۲۸) : البقره : ۱۷۰ ؛ المایّده : ۱۰۴ ؛ الاعراف : ۲۸ ؛ الانبیأ : ۵۳ ؛ الشعرأ : ۷۴ . (۲۹) : النمل : ۱۴ . (۳۰) : البقره : ۸۹ ، ۱۴۴ ، ۱۴۶ ؛ الانعام : ۲۰ ، ۱۱۴ . (۳۱) : آل عمران : ۱۰۳ ، ۱۰۵ ؛ الشوری : ۱۳ ؛ الانعام : ۱۵۳ ، ۱۵۹ ؛ الروم : ۳۲ . (۳۲) : الحج : ۲۷ـ۲۹ . (۳۳) : البقره : ۲۸۵ . (۳۴) : النحل : ۱۲۵ ؛ العنکبوت : ۴۶ . (۳۵) : القصص : ۴۳ ؛ الزمر : ۲۷ ؛ ابراهیم : ۲۵ ؛ الاسرأ : ۴۱ ؛ یونس : ۳ . (۳۶) : البقره : ۲۸۵ . (۳۷) : التوبه : ۲۵ـ۲۶ ؛ النسأ : ۱۳۸ـ۱۳۹ . (۳۸) : التوبه : ۲۵ـ۲۶ . (۳۹) : التوبه : ۷۹ . (۴۰) : النسأ : ۲۰ـ۲۱ . (۴۱) : الاحزاب : ۱۳ . (۴۲) : النسأ : ۱۳۸ـ۱۳۹ . (۴۳) : النسأ : ۱۴۲ ـ ۱۴۳ . (۴۴) : المایّده : ۵۱ـ۵۲ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې شپږ ویشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومېږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کېږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وايي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايي د شپږویشتمې روژې لپاره شپږویشتم سوغات ، (ن . صمد)

Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (شپږویشتمه برخه) :

پوښتنه: آیا تا د پخوانیو اُمتونو بیان کړی دی ؟ که وی ، دوه ـ درې مثالونه یې راکولای سې ؟

ځواب: هو ، ما د ډېرو پخوانیو امتیانو بیان کړی دی لکه د نوح قوم(۱) ، د عاد قوم(۲) ، د ثمود قوم(۳) او داسې نور .

پوښتنه: آیا تا د کوم بت نوم هم اخیستی دی ؟

ځواب: هو ، ما د ځینو بتانو نومونه هم ذکر کړي دي ، مثلاً : لات(۴) ، عُزی(۵) ، منات(۲) ، وَد ، سواع ، یعوث ، یعوق ، نسر(۷) او نور .

پوښتنه: آیا تا د کوم کافر نوم هم ذکر کړی دی که یا ؟

ځواب: هو ، ما د څو کافرانو نومونه ذکر کړي دي لکه فرعون ، قارون ، هامان(۸) ، ابولهب(۹) او نور .

پوښتنه: ځینی خلک وايي چې د فرعون جسد تر ننه هم خوندي دی ، آیا دا رښتیا ده ؟ او تا په دې هکله څه ویلي دي که یا ؟

ځواب: هو ، دا رښتیا ده او د فرعون جسد الله تعالی تر قیامت پورې همداسې ساتلی دی تر څو خلک د هغه له بد انجامه عبرت واخلي(۱۰) .

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چې آیا تا د کومې ښځې نوم هم ذکر کړی دی که یا ؟

ځواب: هو ، ما د مریم یعنی د عیسی(ع) د مور نوم څو واره ذکر کړی دی(۱۱) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا تا د کوم مسجد نوم هم ذکر کړی دی ؟
ځواب: هو ، ما د ځینو مسجدونو نومونه ذکر کړي دي لکه مسجدِ حرام (۱۲) په مکه کی ، مسجدِ اقصی (۱۳) په بیت المقدس کی او نور.

پوښتنه: آیا کولای سم چی د کعبې په باره کی لنډ معلومات درڅخه وغواړم ؟
ځواب: هو ولی نه ، کعبه یعنی د الله دغه کور په مکه کی دی (۱۴) . د نړۍ تر ټولو لومړنی عبادت ځای همدا دی (۱۵) . دا د برکت او هدایت مرکز دی (۱۶) . په دې کی د الله تعالی ډیری نښانی شته دي (۱۷) . په دې کی د ابراهیم ځای یعنی مقام ابراهیم هم موجود دی (۱۸) . ابراهیم (ع) او اسمعیل (ع) کعبه له سره ودانه کړه (۱۹) . کعبه د امن او سولی ځای دی (۲۰) . دا سپیڅلی (۲۱) او عزتمن (۲۲) ځای دی. دا د حج او الهی عبادت لپاره د انسانانو ټولیزه ځای دی (۲۳) . پر هر استطاعت لرونکي مسلمان باندی (په ژوند کی یو ځل) لازمه ده چی د دې کور حج وکړی (۲۴) . د هغه انتظام او پالنه د پرهیزګارو خلکو دنده ده (۲۵) . د حج څخه علاوه د دې کور عُمره هم کېدای سی (۲۶) . د حج په مراسمو کی د کعبې طواف (۲۷) ، د صفا او مروا د غونډیو تر منځ ګرځندئ تګ راتګ (۲۸) ، د عرفات په میدان کی راغونډېدل (۲۹) ، قربانی (۳۰) او په مشعر حرام (۳۱) یا مزدلفه کی تم کېدل هم شامل دي.

پوښتنه: آیا تا د کوم شتمن نوم هم یاد کړی دی که یا ؟
ځواب: هو ، ما د موسی (ع) د قوم د یو ډیر لوی شتمن یعنی قارون نوم ذکر کړی دی (۳۲) .

پوښتنه: د موضوع په ارتباط می یوه بله پوښتنه په زړه کی راوګرځېده او هغه دا چی ستا د نزول څخه مخکی د عربو حالت څنګه و ؟ که یو څه وضاحت راکړې خوشاله به سم.
ځواب: زما د راتګ یعنی نازلېدو څخه مخکی نه یوازی عربی ټاپو وزمه بلکی ټوله نړۍ په فتنه او فساد کی ډوبه وه (۳۳) . هره خوا د کفر ، شِرک ، وهم او شک پالنې او د ګمراهۍ تیاره خپره وه (۳۴) . هیڅ کوم مرکزی حکومت واکمن نه و ، بلکی خَلک پر قبیلو او قومونو ویشل سوي وو (۳۵) او خپل تر منځو په نښتو او جګړو اخته وو (۳۶) .
عوام ټول په غربت او مفلیسۍ کی راګیر وو (۳۷) . په ټولو کی د قریشو ټبر ډیر متموَل او شتمن و (۳۸) ، دا ځکه چی کورنی او بهرنی تجارت ټول د دوی په واک کی و (۳۹) . د هغوی سوداګریز کاروانونه په هماغه نا امن حالت کی داسی ژغورلي وو لکه په دوه دیرش غاښونو کی چی ژبه ده (۴۰) . د دې کار لوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

علت دا و چې دا خلک د عربو مذهب سالاران (۴۱) ، د کعبې متولیان یا ساتونکي (۴۲) او حاجیانو ته د ځښلو د اوبو ورکونکي وو (۴۳). همدا علت و چې د دوی د قافلو سره هیچا هم غرض نه درلود او هغوی بېله کومې بېرې او خطر څخه سفر کاوه (۴۴).

د عربو ډېره او پراخه سیمه بې حاصله او ریګستاني وه (۴۵). ځای ځای به څو د خرما ونې ولاړې وې او یا به هم د انګورو باغونه لیدل کېدل (۴۶). د خارویو له منځه اوښ ډېر عام و او خلک پر هغه سپرېدل، د هغه غوښې یې خوړلې او په هغه سره یې بارونه له یوه ځایه بل ته انتقالول (۴۷).

میشتېدنه دوه ډوله وه: لومړی حَضَری یعنی ښاری ژوند او دوهم بَدَوی یعنی د کوچیانو غوندی کلیوالي ژوند (۴۸). باید ووایم چې په عربو کی قومی او نژادی تعصب خورا ډېر و (۴۹). هغوی جګړه مار او زړه ورخلک وو (۵۰). هغوی په خپلې ژبې ډېر ویاړ کاوه او غیر عربو ته یې عجم (یعنی ګونګیان) ویل (۵۱). هغه مهال شعر او شاعري ډېر رواج درلود (۵۲).

هغوی د شراب څښلو او قمار کولو ناوړه عادتونه هم لرل (۵۳). شک او ګومان پالنه خورا ډېره وه (۵۴). د سود کاروبار ډېر پکښې عام و (۵۵). هغوی د لور وژنې په ناولې دود هم مبتلا وو او ځینو کسانو به خپلې لوڼې تر زوکېدو وروسته ژوندۍ ښخولې (۵۶).

کعبه د عربو مذهبی مرکز و (۵۷). له هرې خوا به عرب هر کال دلته د حج او طواف لپاره راتلل (۵۸). د هغه د سترتیا او برم اندازه له دې نه ښه ترا معلومېدای سی چې یو غیر متمدن قوم د حسد، دښمنۍ او قومی ګټو له امله د هغې د نړولو لپاره د فیلانو یو غټ لښکر تهیه کړ او حمله یې پر وکړه، خو الله تعالی د دغو خلکو د دې ناولې پلان د شنډولو په خاطر یو ډول خاص مرغان (ابابیل) ډلی ډلی راولیږل چې پر دغو یرغلګرو یې ډَبَرینی ټوټې را و اورولې او هغوی ټول یې تباه او برباد کړل او په دې ډول د الله د دغه مرکزیت او مرجعیت ورانونکي پخپله محوه او تباه سول (۵۹).

ابراهیم (ع) عربو ته د الهی توحید پیغام ورکړی و خو هغوی د ده پیغام هېر او له پامه غورځولی و (۶۰). هغوی د خدای لمانځنې پر ځای شِرک او بت پرستۍ ته مخه کړې وه (۶۱). د لات، منات، عزی او نورو بې شمیره بتانو عبادت یې کاوه (۶۲) او د هغوی لمانځل یې تر الله پوری د رسېدو ذریعه بلله (۶۳). هغوی یوازینی خدای د کایناتو خالق او د عالم چلونکی باله (۶۴). خو د قیامت، جزا او نبوت څخه منکر وو (۶۵). په عربو کی عیسویان (۶۶)، یهودیان (۶۷) او اور لمانځونکي (۶۸) هم موجود وو.

پوښتنه: ستا د دې جامع تفصیل څخه ډېر منندوی یم. که اوس راته ووایې چې ستا تاریخی فلسفه څه ده، یعنی ستا لخوا د پورتنیو ذکر سوو پېښو له بیانه اصلی مطلب څه دی؟

ځواب: زما د تاریخ فلسفه هماغه عبرت او درس دی. ما پخوانۍ پېښې صرف د دې لپاره ذکر کړې دي تر څو خلکو ته عبرت او نصیحت وګرځي او د هغو په رڼا کی خپله آینده سمه کړي (۶۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱) : الاعراف: ۵۹ ؛ هود: ۲۵ . (۲) : الاعراف: ۶۵ ؛ هود: ۵۰ . (۳) : الاعراف: ۷۳ ؛ هود: ۶۱ . (۴) : النجم: ۱۹
(۵) : النجم: ۱۹ . (۶) : النجم: ۲۰ . (۷) : نوح: ۲۳ . (۸) : العنکبوت: ۳۹ . (۹) : تبت: ۱ . (۱۰) : یونس: ۹۲ . (۱۱)
: آل عمران: ۳۶ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ المایّده: ۱۷ ، ۵۰ ؛ التحریم: ۱۲ . (۱۲) : البقره: ۱۴۴ ؛ المایّده: ۲ ؛ الانفال: ۳۴
؛ التوبه: ۷ ؛ الاسرأ: ۱ . (۱۳) : الاسرأ: ۱ . (۱۴) : آل عمران: ۹۶ . (۱۵) : آل عمران: ۹۶ . (۱۶) : آل عمران: ۹۶ .
(۱۷) : آل عمران: ۹۷ . (۱۸) : آل عمران: ۹۸ . (۱۹) : البقره: ۱۲۷ . (۲۰) : البقره: ۱۲۵-۱۲۶ ؛ القصص: ۵۷ . (۲۱)
: التوبه: ۲۸ . (۲۲) : البقره: ۱۹۱ ؛ المایّده: ۲ ، ۹۷ ؛ القصص: ۵۷ . (۲۳) : البقره: ۱۲۵ . (۲۴) : آل عمران: ۹۷
؛ الحج: ۲۷ . (۲۵) : الانفال: ۳۴ . (۲۶) : البقره: ۱۵۸ . (۲۷) : البقره: ۱۲۵ ؛ الحج: ۲۹ . (۲۸) : البقره: ۱۵۸ .
(۲۹) : البقره: ۱۹۸ . (۳۰) : الحج: ۳۴ ، ۳۶ ، ۲۸ . (۳۱) : البقره: ۱۹۸ . (۳۲) : القصص: ۲۷-۸۲ . (۳۳) :
الروم: ۴۱ ؛ ال عمران: ۱۰۳ ؛ قریش: ۴ . (۳۴) : الانعام: ۱۰۶ ، ۱۴۳ ، ۱۴۴ ؛ آل عمران: ۱۰۳ ، ۱۵۱ ، ۱۲۴ . (۳۵)
: الحجرات: ۳ . (۳۶) : مریم: ۹۷ ؛ آل عمران: ۱۰۳ ؛ الروم: ۴۱ ؛ قریش: ۴ . (۳۷) : قریش: ۴ ؛ ابراهیم: ۳۷ .
(۳۸) : قریش: ۴ . (۳۹) : قریش: ۱-۲ . (۴۰) : قریش: ۴ . (۴۱) : قریش: ۳ . (۴۲) : التوبه: ۱۹ . (۴۳) : التوبه:
۱۹ . (۴۴) : قریش: ۱-۴ . (۴۵) : ابراهیم: ۳۷ . (۴۶) : الانعام: ۹۹ ، ۱۳۶ ، ۱۴۱ ؛ المومنون: ۱۹ ؛ یس: ۳۴-
۳۵ ؛ الانبیأ ک ۱۵ و ۱۶ . (۴۷) : الغاشیه: ۱۷ ؛ الانعام: ۱۴۲ ، ۱۴۴ ؛ الاعراف: ۴۰ ؛ النحل: ۵-۷ . (۴۸) :
الاحزاب: ۲۰ ؛ التوبه: ۹۰ ، ۹۷ ، ۱۲۰ . (۴۹) : الفتح: ۱۶ . (۵۰) : مریم: ۹۷ ؛ النسأ: ۱۰۴ . (۵۱) : حم سجده:
۴۴ ؛ النحل: ۱۰۳ ؛ الشعرأ ک ۱۹۸ . (۵۲) : الحاقه: ۴۱ ؛ الطور: ۳۰ ؛ الشعرأ: ۲۲۴ الصفت: ۳۶ . (۵۳) :
البقره: ۲۱۹ ؛ المایّده: ۹۰-۹۱ . (۵۴) : الانعام: ۱۴۳ ، ۱۴۴ ؛ الاسرأ: ۴۰ ؛ النسأ: ۱۱۷ ؛ الزخرف: ۱۹ . (۵۵) :
البقره: ۱۷۵ ؛ آل عمران: ۱۳۰ ؛ الروم: ۳۹ . (۵۶) : الانعام: ۵۱ ؛ الاسرأ: ۳۱ ؛ التکویر: ۸-۹ . (۵۷) : الانفال:
۳۵ ؛ قریش: ۳ ؛ التین: ۳ . (۵۸) : البقره: ۱۵۸ ، ۱۸۹ ، ۱۹۷ ؛ الحج: ۲۷ . (۵۹) : الفیل: ۱-۵ . (۶۰) : الحج:
۲۶-۳۱ ؛ الانعام: ۱۶۱ ؛ ابراهیم: ۳۵-۴۱ ؛ مریم: ۴۱-۵۵ ؛ العنکبوت: ۱۶ . (۶۱) : الانعام: ۱۰۶ ؛ الزمر: ۳ ؛
یونس: ۱۸ ؛ النحل: ۷۳ ؛ الفرقان: ۳ . (۶۲) : النجم: ۱۹-۲۰ ؛ الفرقان: ۳ . (۶۳) : الزمر: ۳ ؛ یونس: ۱۸ .
(۶۴) : یونس: ۳۱ ؛ المومنون: ۸۴-۹۰ . (۶۵) : الفرقان: ۱۱ ؛ السبا: ۳ ؛ الشوری: ۱۸ ؛ النازعات: ۴۲ ؛
الروم: ۱۲ . (۶۶) : البقره: ۲۲ ؛ المایّده: ۲۹ ؛ الحج: ۱۷ ؛ الجمعه: ۲ . (۶۷) : البقره: ۲۲ ؛ المایّده: ۱۸ ، ۲۹ ؛
التوبه: ۳۰ ؛ الحج: ۱۷ . (۶۸) : الحج: ۱۷ . (۶۹) : یوسف: ۱۱۱ ؛ النازعات: ۲۶ ؛ آل عمران: ۱۳ ؛ الاعراف: ۱۷۶
؛ الحشر: ۲ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اووه ويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د اووه ويشتمې روژې لپاره اووه ويشتم سوغات ، (ن. صمد)

Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (اووه ويشتمه برخه) :

پوښتنه: آيا راته ويلای سې چې ستا د خوښې وړ انسانان څوک دي ، يعنې څه ډول انسانان خوښوې ؟

ځواب: زما د خوښې وړ يا مطلوب انسان بايد لاندينې صفتونه ولري :

۱- پر الله ، د هغه پر نبيانو ، د هغه پر ملايکو ، د هغه پر کتابو ، او پر آخرت باندې ايمان ولري (۱) .

۲- د خدای سره بل شريک و نه نيسي (۲) .

۳- ړغ يې تر غيرالله پورې نه وي يعنې بېله خدايه بل څوک معبود و نه بولي (۳) .

۴- په هره مسأله او معامله کې د الله او د هغه د رسول اطاعت يا پيروی وکړی نه د بل چا يا بل ځواک (۴) .

۵- د الله په لاره کې په خپل سر او مال سره جهاد وکړی (۵) .

۶- د الله څخه وبيريږی (۶) ، پر هغه باور او اعتماد وکړي (۷) ، د هغه د رضا ياخوښې غوښتونکی وی (۸) ، د هغه تسبيح او حمد ويونکی وی (۹) ، هغه ته سر ټيټونکی يا سجده کونکی وی (۱۰) ، د هغه عبادت کونکی وی (۱۱) ، توبه او استغفار کونکی يعنې د عفوې غوښتونکی وی (۱۲) .

۷- لمونځ کونکی وی (۱۳) ، د روژې په مياشت کې روژه نيونکی وی (۱۴) .

۸- د نصاب د پوره کېدو په صورت کې د زکات ورکونکی وی (۱۵) ، او حج کونکی وی (۱۶) .

۹- رښتيا ويونکی وی (۱۷) ، صبر کونکی يعنې صابر وی (۱۸) ، پر خپل قهر باندې غالب يعنې د هغه کنټرولونکی وی (۱۹) ، امانت ساتونکی يعنې امين يا په امانت کې صادق وی (۲۰) .

۱۰- د بنه کارونو خپرونکی او د بدو منع کونکی وی (۲۱) ، د ښېګڼې لپاره نه سترې کيدونکی وی (۲۲) .

۱۱- په رښتيا شاهدي ورکونکی وی (۲۳) ، د درواغو د شاهدۍ څخه ځان ژغورونکی وی (۲۴) ، متکبر او مغرور نه وی (۲۵) .

۱۲- د بيوزلو او مسکينانو سره د خپل مال او شتمنۍ له درکه مرسته وکړی (۲۶) .

۱۳- د خپل جنسي سيستم ساتونکی او د زنا څخه ډډه کونکی وی (۲۷) .

۱۴- د کنجوسۍ يعنې بخيل توب او اضافه خرڅۍ يعنې اِسراف څخه ډډه وکړی بلکې کم خرڅه وی (۲۸) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵- پر قول ټينګ وی (۲۹) .
۱۶- د ګناهونو څخه ځان ساتونكى يعنى ډډه كونكى وی (۳۰) .
۱۷- د چا ناحقه وژونكى نه وی (۳۱) .
۱۸- د چټي او بې ګټې خبرو څخه ځان ساتونكى وی (۳۲) .
۱۹- د نورو د غلطيو عفو كونكى وی (۳۳) .
۲۰- نور مسلمانان خپل ورونه وبولي او د هغوی سره وروروګلويزه سلوک وکړي (۳۴) .
۲۱- د مسلمانانو لپاره نرم خويه وی خو د كافرانو په وړاندی ډير سخت او په عين حال كی متوجه وی (۳۵) .

۲۲- په مغرورانه توګه نه بلكی په عزتمنه طريقه سره چال چلند وكړي (۳۶) .
۲۳- د نورو سره په مشوره كار مخته يوسی (۳۷) .
۲۴- د الهی حدودو (حكمونو) ساتندوی وی (۳۸) .
۲۵- د الله او رسول حُكم تر هر څه لوړ ، د مينی وړ ، او په هر حالت كی اولتر وبولی (۳۹) .

پوښتنه: دا خو ډير حياتی معلومات وو . آيا پر الله باندی ډير ګران كسان يا د الهی انعام ګټونكي را پيژندلای سې ؟
ځواب: هو ، هغه كسان چی د الله ډيره ښېګڼه ، نيكی او عزت پر لورول سوی هماغه انبيأ كرام ، صديقين (يعنی رښتيا ويونكي او صادقان) ، شهيدان او صالحين (يعنی نيک عمله) انسانان دي (۴۰) . خو بايد متوجه اوسې چی زما په نزد يوازی همدا ډله مختص نه ده بلكی نيبان می هم صالحين بللي دي (۴۱) .

پوښتنه: آيا راته ويلای سې چی د نن ورځی د مسلمانانو څخه ګيله او شكايت لرې كه يا ؟
ځواب: دا خو ډيره معقوله او ضروری پوښتنه ده او بايد درته ووايم چی بلې هو ، زه صرف دا شكايت ور څخه لرم چی هغوی زه په عمل كی ترک او پرې ايښی يم بلكی صرف په نوم پر ګران يم (۴۲) .

پوښتنه: چی داسی ده ، نو د انسان د روزنې او تربيې لارې چارې كومی دي ؟
ځواب: زما په نزد انسانی تربيه خپلی لارې چاری لری چی هغه مختصراً داسی دي :

لومړی- زما د تربيې څخه اصلی مقصد د يو صالح يعنی نيک عمله انسان جوړول دی (۴۳) ، داسی يو انسان چی په صحيح توګه د الله اطاعت او بندګي كونكی وی (۴۴) ، د الهی لارښوونی يا هدايت رښتيانی عملی كونكی وی (۴۵) ، چی پر مځكه د الله د خليفه او استاځي په توګه و اوسيږی او د خپلو مسؤليتونو اجرا كونكی وی (۴۶) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم-زه د انسان ټوله روزنه کوم (۴۷) . زه د هغه سره د مادي او روحياتي ژوندانه خورا ژوري اړيکي لرم (۴۸) . نو ځکه زه د انسان د جسم ، عقل او روح وده ، توازن او انتظام رامنځته کوم (۴۹) . د يو مسلمان هر عمل عبادت دی خو په دې شرط چي اړونده کار يې د الله د خوښۍ حاصلولو په خاطر وی (۵۰) .

دريیم: ما د انسان د روحاني ژوندانه د ودې او پرمختګ لپاره ذکر او فکر (۵۱) ، عبادت (۵۲) ، او زما تلاوت کول ضروری بللی دی (۵۳) او هغه ته می عالي اخلاق او ښېګڼي ور ښوولي دي (۵۴) .

څلورم-زما په نظر انساني عقل د الله تعالي يو نعمت دی چي د هغه څخه کټه نه اخيستل ناشکري او د نعمت کفران ګڼل کيږی (۵۵) . زه هر انسان ته د کايناتو په هکله د ژور فکر او غور او د الله د قدرت او حکمت د مشاهده کولو بلنه ورکوم (۵۶) . د الهی شريعت حکمتونه او ګټي واضح کوم (۵۷) . په پټو سترګو يې د نورو د تقليد څخه راګرځوم (۵۸) . زما په نظر په هر ډول مسأله او معامله کی د پوهی او څيړنی څخه پرته صرف د شک ، وهم او ګومان څخه کار اخيستل غلط دی (۵۹) . د قيامت په ورځ به د هر انسان څخه د خپل عقل د نه استعمال يا غلط استعمال پوښتنه کيږی (۶۰) .

پنځم-ما د انسان د جسماني او مادی اړتياوو د بشپړولو په هکله هم ډير ټينګار کړی دی (۶۱) .

شپږم-ما د انسان د جذباتو او احساساتو تربيه هم په نظر کی نيولي ده . وګوره زه انسان ته فقط د الله څخه بيره ورښيم (۶۲) ، او د بل هر ډول خوف يا بيری څخه مثلاً د مړيني څخه د بيری (۶۳) ، د رزق د لږښت د بيری (۶۴) او خيالي يا تخيلی خطرونو د بيری څخه خلاصون ورکوم (۶۵) . د هغه په زړه کی د دنيا او آخرت د نعمتونو هيله او آرزو ورپيدا کوم (۶۶) . هغه ته د الله سره مينه او محبت (۶۷) او د شيطان څخه کرکه او نفرت ورښيم (۶۸) . زه د انسان په دننه کی د هر ډول بدی سره کرکه پيدا کوم (۶۹) تر څو د کفر او شِرک (۷۰) ، فحشا (۷۱) ، فتنې او فساد (۷۲) او نورو بديو د ارتکاب څخه وژغورل سي .

اووم: ما د انسان د فردی (۷۳) او ټولنيز (۷۴) ژوندانه د سمون لپاره هر ممکن کوښښ کړی دی .

اتم-ما د انسان د حتمی يعنی فرض (۷۵) او غوره يعنی ښه (۷۶) کړنو يا چارو توپير بيان کړی دی تر څو د مهمو او غير مهمو مسألو تفکيک وکړای سي .

نهم-ما د انساني تربيې لپاره د لاندنيو وسايلو او ذرايعو څخه ډير کار اخيستی دی:
۱-چي يوه بيلګه ييزه حالت غوره کړی (۷۷) مطلب دا چی د رسول الله أسوةً حسنه اختيار کړي .
۲-د وعظ او تلقين ذريعي ورښيم (۷۸) .
۳-په خبرداري ورکولو او چمتو کولو سره «يعنی اِنذار او ترهيب» يې متوجه کوم (۷۹) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴ـ د کیسو او تاریخ څخه په عبرت سره یې پوهوم (۸۰).
۵ـ د جاهلیت د کلتور او عنعناتو په ختمولو سره یې روزم (۸۱).

لسم ـ نو پر دغه طریقه چې څوک تیار سي ، هغوی زما د تلپاتو حقایقو او داخلي او خارجي هر ډول دلایلو څخه ښه خبر وی ، زما د احکامو پلې کونکی ، د حکمت او بصیرت څخه ګټمن او هغوی د نفس د پاکۍ تر ټولو ښه درجه او مرتبه لرونکي وی (۸۲) . کله چې دا سی وسی نو یوه بهترینه ټولنه منځته راځی چې په ایمان او ښه عمل سره به ښکلې وی چې نیکي به خپروی او بدي به منع کوی (۸۳) .

(۱) : البقره : ۱۷۷ ، ۲۸۵ . (۲) : المومنون: ۵۹ . (۳) : الفرقان: ۲۸ ؛ الجن: ۱۸ . (۴) : النسأ : ۵۹ ؛ التوبه : ۷۱ .
(۵) : النسأ : ۷۲ ؛ الصف : ۱۱ . (۶) : المومنون: ۵۷ ؛ النور : ۹۲ ؛ الرعد : ۲۱ ؛ التوبه : ۱۸ ؛ الانبیأ : ۴۹. (۷) :
المایّده : ۲۳ ؛ الانفال: ۲ ؛ النحل: ۴۲ ؛ الشوری: ۳۲. (۸) : الرعد : ۲۲ ؛ البقره: ۲۷۱ ؛ الروم: ۳۸ ، ۳۹ ؛
الدهر: ۹ . (۹) : التوبه: ۱۱۲ ؛ الفرقان: ۲۴. (۱۰) : التوبه: ۱۱۲ . (۱۱) : التوبه: ۱۱۲ ؛ آل عمران: ۱۲ ؛ الفرقان: ۲۴
. (۱۲) : آل عمران: ۱۷ ، ۱۳۵ ؛ النسأ : ۷۲ ؛ التوبه: ۱۱۲ الذریت: ۱۸ . (۱۳) : المومنون: ۲ ؛ النسأ : ۱۰۳ ؛ البقره
: ۳ ؛ المایّده: ۵۵ ؛ الانفال: ۳. (۱۴) : البقره : ۱۸۳ ؛ الاحزاب: ۳۵ . (۱۵) : التوبه: ۷۱ ؛ المومنون: ۴ ؛ البقره
: ۱۷۷ ؛ المایّده: ۵۵ ؛ الحج: ۷۸ . (۱۶) : آل عمران: ۹۷ ؛ الحج: ۲۲ . (۱۷) : آل عمران: ۱۷ ؛ الاحزاب: ۳۵ .
(۱۸) : البقره: ۱۵۳ ؛ آل عمران: ۱۷ ؛الاحزاب:۳۵ . (۱۹) : آل عمران: ۱۳۴ ؛ الشوری: ۳۷ . (۲۰) : المومنون:
۸ . (۲۱) : آل عمران: ۱۱۴ ؛ التوبه: ۱۱۲ . (۲۲) : المومنون: ۲۱ ؛ فاطر: ۳۲ ؛ المایّده: ۴۸ . (۲۳) : النسأ : ۱۳۵ ؛
المایّده: ۸. (۲۴) : الفرقان: ۷۲ . (۲۵) : السجده: ۱۵ ؛ النسأ : ۳۲ ؛ لقمن: ۱۸ ؛ النحل: ۲۳ . (۲۶) : البقره: ۳ ؛
آل عمران: ۱۷ ، ۱۳۴ ؛ ابراهیم: ۳۱ ؛ الانفال: ۳ ؛ الحج: ۳۵ . (۲۷) : المومنون: ۵ ؛ النور: ۳۰ ، الاحزاب:
۳۵ ؛ الفرقان: ۲۸. (۲۸) : الفرقان: ۲۷ ؛ الانعام: ۱۴۱ ؛ الاعراف: ۳۱ ؛ الاسرأ : ۲۲ـ۲۷ . (۲۹) : البقره: ۱۷۷ ؛
الانعام: ۱۵۲ ؛ النحل: ۹۱ ؛ المومنون: ۸ ؛ الاحزاب: ۲۳ . (۳۰) : الشوری: ۳۷ ؛ النجم: ۳۲ . (۳۱) : الفرقان:
۲۸ ؛ الانعام: ۱۵۱ . (۳۲) : الفرقان: ۲۳ ؛ المومنون: ۳ . (۳۳) : الشوری: ۳۷ ؛ آل عمران: ۱۳۴. (۳۴) :
الحجرات: ۱۰ ؛ التوبه: ۱۱ ؛ آل عمران: ۱۰۳ ؛ الاحزاب: ۵ ؛ البقره: ۱۷۸ . (۳۵) : الفتح: ۲۹. (۳۶) : الفرقان:
۲۳ ؛ لقمن: ۱۹ . (۳۷) : الشوری: ۳۸ ؛ آل عمران ۲۵۹ . (۳۸) : التوبه: ۱۱۲ ؛ البقره: ۱۸۷ ، ۲۳۰ ؛ النسأ : ۱۳ .
(۳۹) : المجادله: ۲۲ ؛ النسأ : ۲۵ ؛ التوبه: ۲۴ ؛ البقره: ۱۲۵ . (۴۰) : النسأ : ۷۹. (۴۱) : الانعام: ۸۵ ؛ النحل:
۱۲۲ ؛ الانبیأ: ۷۲ ؛ الصفت: ۱۱۲ ؛ القلم: ۵۰ . (۴۲) : الفرقان: ۳۰ . (۴۳) : الحجرات: ۱۳ . (۴۴) : الذریت: ۵۲ .
(۴۵) : البقره: ۵ ، ۲۸ ، ۱۵۷ ؛ الزمر: ۱۸ . (۴۶) : البقره: ۳۰ . (۴۷) : ص: ۷۱ـ۷۲ . (۴۸) : القیامه: ۱۲ـ۱۷ ؛
الاعراف: ۳۲ ؛ البقره: ۱ . (۴۹) : البقره: ۱۴۳ ؛ النحل: ۱۰ـ۱۷ . (۵۰) : البقره: ۱۷۷ . (۵۱) : آل عمران: ۱۹۱ .
(۵۲) : البقره: ۲۱ ؛ الحج: ۷۷ . (۵۳) : فاطر: ۲۹ ؛ البقره: ۱۲۱ . (۵۴) : البقره: ۱۷۷ ؛ المومنون: ۱ـ۹ ؛ الفرقان
: ۶۳ـ۷۲ . (۵۵) : الملک: ۲۳ . (۵۶) : البقره: ۱۲۴ ؛ الانعام: ۹۵ـ۹۹ ؛ الروم: ۸ ؛ الجاثیه: ۲۲ ؛ التغابن: ۳ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۷) : البقره: ۱۷۹ ، ۱۸۴ ، ۲۸۲ . (۵۸) : الزخرف: ۲۳ ؛ البقره: ۱۷۰ . (۵۹) : النجم: ۲۳ ، ۲۸ ؛ الاسرأ : ۳۶ ؛ الکهف: ۱۵ ؛ الحجرات: ۶ ؛ النسأ : ۸۳ . (۶۰) : الاسرأ : ۳۶ ؛ التکاثر : ۸ ؛ الملک : ۲۳ . (۶۱) : الاعراف: ۳۲ ؛ القصص: ۷۷ ؛ البقره: ۲۲۲ ـ ۲۲۳ ؛ الروم: ۲۱ . (۶۲) : آل عمران: ۱۵۷ ؛ الزمر: ۳۶ ؛ الانعام: ۱۵ ؛ المایّده: ۹۴ ؛ الدهر: ۱۰ . (۶۳) : ق: ۴۳ ؛ آل عمران: ۱۵۴ ، ۱۸۵ ؛ النسأ : ۷۸ ؛ المنافقون: ۱۱ . (۶۴) : الرعد : ۲۶ ؛ الروم: ۳۷ ؛ الذریت: ۲۲ ، ۵۸ ؛ فاطر : ۳ . (۶۵) : البقره: ۲۱۶ ؛ النسأ : ۱۹ ؛ لقمن: ۳۴ ؛ الطلاق: ۱ . (۶۶) : الاعراف: ۳۲ ؛ آل عمران: ۱۴ـ۱۵ ؛ الصف: ۱۰ـ۱۲ ؛ الواقعه: ۱۵ـ۲۴ ؛ المطففین: ۲۲ـ۲۴ . (۶۷) : البقره: ۱۲۵ ؛ التوبه: ۲۴ ؛ الانفطار : ۷۶ ؛ التغابُن: ۳ ؛ الزمر: ۵۳ . (۶۸) : البقره: ۱۲۸ـ۲۰۸ ؛ یوسف: ۵ ؛ الاسرأ : ۵۳ ؛ فاطر: ۶ ؛ یس: ۲۰ـ۲۲ . (۶۹) : النحل: ۹۰ ؛ آل عمران: ۱۰۴ ، ۱۱۰ ، ۱۱۴ ؛ التوبه: ۱۱۲ . (۷۰) : البقره: ۱۹۱ ؛ الحجرات: ۷ . (۷۱) : النور: ۱۹ . (۷۲) : المایّده: ۲۳ ؛ الاعراف: ۵۶ ؛ المایّده: ۶۴ ؛ القصص: ۸۳ . (۷۳) : فاطر: ۱۸ ؛ المدثر: ۳۸ ؛ البقره: ۴۸ . (۷۴) : الحشر: ۹ ؛ المایّده: ۲ ؛ آل عمران: ۱۰۳ ؛ التوبه: ۷۱ ؛ الشوری: ۳۸ . (۷۵) : النسأ : ۱۰۳ ؛ البقره: ۱۷۸ ، ۱۸۳ ؛ التوبه: ۶۰ ؛ آل عمران: ۹۷ . (۷۶) : البقره: ۲۷۱ ، ۲۸۰ ؛ النسأ : ۲۵ . (۷۷) : الاحزاب: ۲۱ ؛ الانبیأ : ۱۰۷ ؛ السبا : ۲۸ . (۷۸) : النسأ : ۵۸ ؛ السبا : ۴۶ ؛ النحل: ۹۰ ، ۱۲۵ . (۷۹) : التوبه: ۳۹ ؛ النور: ۲ ؛ المایّده: ۳۸ ؛ الفرقان: ۲۸ـ۲۹ . (۸۰) : الاعراف: ۱۷۶ ؛ المایّده: ۲۷ـ۳۰ ؛ هود : ۱۰۰ ؛ یوسف: ۳ ، ۱۱۱ . (۸۱) : المایّده: ۹۰ ؛ التکویر: ۸ـ۹ ؛ النحل: ۶۷ . (۸۲) : العصر: ۳ـ۴ ؛ البقره: ۲۷۷ ؛ الرعد : ۲۹ . (۸۳) : آل عمران: ۱۱۰ ، ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲ ؛ البقره: ۱۵۱ ؛ العصر: ۳ـ۴ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اته ويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي. هيله ده چې د توجه او هڅيدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د اته ويشتمې روژې لپاره اته ويشتم سوغات ، (ن.صمد)

Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (اته ويشتمه برخه) :

پوښتنه: آيا تا د محمدی امت ذکر او بيان کړی دی ؟

ځواب: هو ، ما د هغوی په باره کی ډير وضاحت ورکړی دی او هغوی می د مُسلِمه امت (١) ، وسطی امت (٢) يعنی پر سمه لاره تلونکی امت ، تر ټول ښه امت (٣) او مسلمينو (۴) يعنیَ مسلمانانو په القابو سره نازولي دي (۵) . دغه امت دا امتياز هم لري چې د نړۍ تر ټولو هغسی غوره امت دی چې الله يې تر قيامته دا ذمه اخيستې ده چې د نيکۍ د خپرولو او د بدۍ د منع کولو هڅه به کوی (٢) ، د حق دين شفاهی او عملی شهادت به ورکوی (٧) او د هغه د استقرار او ټينګښت کوښښ به کوی (٨) .

پوښتنه: آيا د دغه مُسلم امت په باره کی له مخکی څخه هم کومه پيش ګويي موجوده وه که يا ؟

ځواب: هو ، کله چې ابراهيم (ع) او اسمعيل (ع) د کعبې تر بيا جوړولو وروسته الله تعالی ته دعا کړې وه ، په هغه کی يې د همدې مُسلمه امت ذکر کړی و (٩) .

پوښتنه: آيا تا د صحابهً کرامو بيان يا ذکر هم کړی دی ؟

ځواب: هو ، هغه کسان چې د رسول الله (ص) ملګري وو ، صحابه دي (١٠) . په تورات او انجيل کی هم په دې هکله پيش ګويی سوې وه (١١) . د صحابه وو د ټولنی شروع د خورا لږ او پراګنده حالت څخه وسوه ، وروسته دا سی وخت هم راغی چې هغوی يو پياوړئ ځواک سو (١٢) . دغه اشخاص خپل تر منځو ډير ګران او يو پر بل مهربان وو خو د کافرانو په وړاندی خورا جدی او سرسخته وو (١٣) . په دغه جماعت کی هغه مهاجرين هم شامل وو چې د الله په لار کی يې خپل کورونه او هر څه پريښيي وو او د مکې څخه مدينې ته را غلی وو ، او په هغوی کی انصار هم شامل وو چې د نومړو مهاجرينو سره يې وروړګلويزه سلوک کاوه او دا ټول رښتياني مسلمانان وو (١۴) . دغو خلکو د الله د دين په خاطر د سر او مال قربانۍ ورکړې (١۵) . په هغوی که هغسی پاکو اشخاصو هم شتون درلود چې هره هغه خپلوی او قرابت يې ايسته وغورځاوه چې د ده او الله تر منځ به خنډ کېدله. د دغو انسانانو په زړونو کی ايمان ننوتلی و او الله هم ځنی خوشاله و او هغوی هم د الله څخه راضی ول (١٢) . هغو اصحابو چې تر يوې ونې لاندی يې په ټوليزه توګه رسول الله ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیعت وکړ هغوی ټوله له یو مخې جنتي دي او هغوی د خورا ایثار او ځان تیرېدنې څخه کار واخیست (۱۷) .

انصارو د مهاجرینو سره د مرستې په خاطر له خورا لویې قربانۍ او ایثاره کار واخیست (۱۸) . په اصحابو کې « سابقون الاولون» هم وو چې الله ورڅخه راضي سو او هغوی هم د الله څخه راضي سول (۱۹) .
د رسول الله سره د هغه یو صحابي [ابوبکر رضی الله عنه] هم هجرت وکړ او کله چې رسول الله د دښمنانو د خطر له امله په غار کې پټ سو نو د غه صحابي هم ورسره ملګري و (۲۰) .
پوښتنه: آیا تا مشخصاً د کوم صحابي نوم هم ذکر کړی دی که یا ؟
ځواب: هو ، ما د زید [رضی الله عنه] نوم ذکر کړی دی (۲۱) .
پوښتنه: آیا د تابعینو ذکر دې هم کړی دی که یا ؟
ځواب: هو ، الله تعالی د نیکو تابعینو څخه هم هغسې راضي و لکه د نورو اصحابو کرامو څخه چې و (۲۲) .

پوښتنه: که لطفاً راته ووایې چې شیطان څوک دی ، خوشاله به سم. څنګه چې د هغه لعین په باره کې تا پرله پسې خبرداری راکړی دی ، نو ښه به وي چې مختصراً یې را وښیې .
ځواب: شیطان ته چې ابلیس ویل کیږي (۲۳) اصلاً د جن له ذاته دی (۲۴) . هغه له اوره جوړ سوی و (۲۵) . د هغه کار دا دی چې خلک ګمراه او زیانمن کړي (۲۶) . هغه آدم (ع) ته د سجدې څخه د سرغړونې له امله د الله د حُکم څخه انکار وکړ نو ځکه د الهي لعنت وړ وګرځېد (۲۷) . شیطان د انسان ازلي او فطري دښمن دی (۲۸) . هیڅوک باید د هغه پیروي او په خوله و نه کړي (۲۹) .
پوښتنه: تا د جن نوم واخیست ، آیا د هغه په هکله هم څه راته ویلای سې ؟
ځواب: هو ، جن هم د انسان غوندی د الله مخلوق دی (۳۰) . هغه د اور څخه پیدا سوی دی (۳۱) . جن د انسان څخه مخکې پیدا سوی دی (۳۲) . جن هم د انسان غوندی د خپلې عقیدې او کړنې لپاره مؤظف او مسؤل دی نو ځکه د خپل عمل ځواب ویونکی دی (۳۳) . په جنانو کې هم د الله اطاعت کونکي او سرغړونکي شته دي (۳۴) . مُشرکو عربو به د خپل جهالت له مخې د الله او جنانو تر منځ خپلوي قیاسوله (۳۵) . دوی به جنان حتی د خدای شریکان هم بلل (۳۶) او د هغوی عبادت به یې کاوه (۳۷) . د بیرې او مصیبت پر مهال به یې هغوی رابلل او لمانځل (۳۸) . جن کولای سی چې انسانان ووینی خو انسانان جنان نسی لیدلای (۳۹) . هغوی د حضرت محمد (ص) تر بعثت مخکې د لوړه سره د ځینو غیب خبرونو احوال هم معلومولای سو (۴۰) . د جنانو یوې ډلې به د رسول الله (ص) څخه قرآن هم اورېدئ او پر ده باندې یې ایمان راوړی و (۴۱) .
پوښتنه: آیا د کوم خاص علت له مخې د یو مسلمان ټول اعمال ضایع کېدای هم سی ؟
ځواب: هو ، د یو مسلمان ټوله اعمال هغه وخت ضایع او له منځه ځي که:
۱ـ کفر غوره کړي (۴۲) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ـ د شِرک ارتکاب وکړی (۴۳).
۳ـ مُرتد سی ، یعنی له دینه واوړی (۴۴).
۴ـ د رسول الله (ص) په مجلس کی د هغه تر آواز په لوړ ږغ شورماشور یا خبری وکړی (۴۵).
پوښتنه: تا پر کومو خلکو او مخلوقاتو لعنت ویلی دی ؟
ځواب: ما چي پر کومو انسانانو او نورو مخلوقاتو لعنت ویلی ، هغه اصلاً د الله لعنت دی او هغه دا دي:
۱ـ پر شیطان باندی (۴۶).
۲ـ پر کافرانو باندی (۴۷).
۳ـ پر ظالمانو باندی (۴۸).
۴ـ پر درواغ ویونکو باندی (۴۹).

(۱): البقره: ۲۸. (۲): البقره: ۱۴۳. (۳): آل عمران: ۱۱۰. (۴): الحج: ۷۸. (۵): البقره: ۱۲۸. (۶): آل عمران: ۱۰۴ ، ۱۱۰. (۷): البقره: ۱۴۳ ؛ النسأ: ۱۳۵ ؛ الحج: ۷۸ ؛ المايِّده: ۸. (۸): الشوری: ۱۳. (۹): البقره: ۱۲۸. (۱۰): التوبه: ۴۰ ؛ الفتح: ۲۹ ؛ التحریم: ۸. (۱۱): الفتح: ۲۹. (۱۲): الفتح: ۲۹ ؛ الانفال: ۲۲. (۱۳): الفتح: ۲۹. (۱۴): الانفال: ۷۴. (۱۵): التوبه: ۸۸. (۱۶): المجادله: ۲۲. (۱۷): الفتح: ۱۸. (۱۸): الحشر: ۹. (۱۹): التوبه: ۱۰. (۲۰): التوبه: ۴۰. (۲۱): الاحزاب: ۳۷. (۲۲): التوبه: ۱۰۰. (۲۳): البقره: ۳۴ ، ۳۶ ؛ الاسرأ: ۶۱ـ ۶۴. (۲۴): الکهف: ۵۰. (۲۵): الاعراف: ۱۲. (۲۶): النسأ: ۲۰ ، ۱۲۰ ؛ المايِّده: ۹۱ ؛ الاعراف: ۲۷ ؛ المجادله: ۱۹ ؛ الفرقان: ۲۹. (۲۷): البقره: ۳۴ ؛ الاعراف: ۱۱ ؛ الحج: ۳۱ ؛ الاسرأ: ۶۱ ؛ الکهف: ۵۰. (۲۸): یوسف: ۵ ؛ الاسرأ: ۵۳ ؛ فاطر: ۶ ؛ الزخرف: ۶۲. (۲۹): البقره: ۱۶۸ ، ۲۰۸ ؛ الانعام: ۱۴۲ ؛ مریم: ۴۴ ؛ النور: ۲۱. (۳۰): الجن: ۶ ؛ الرحمن: ۱۵ ؛ الحجر: ۲۶ـ ۲۷ ؛ الصفت: ۱۵۸ ؛ الانعام: ۱۲۹. (۳۱): الرحمن: ۱۵ ؛ الحجر: ۲۷. (۳۲): الحجر: ۲۷ ؛ الکهف: ۵۰. (۳۳): الانعام: ۱۲۹ـ ۱۳۱ ؛ الاعراف: ۳۸ ، ۱۷۹ ؛ حم سجده: ۱۹ـ ۲۵ ؛ الاحقاف: ۱۸ ؛ الرحمن: ۱۳. (۳۴): الجن: ۱۱ ، ۱۴. (۳۵): الصفت: ۱۵۸. (۳۶): الانعام: ۱۰۲. (۳۷): السبا: ۴۱. (۳۸): الجن: ۶. (۳۹): الاعراف: ۲۷. (۴۰): الجن: ۸ـ ۹. (۴۱): الجن: ۲ ، ۱۳. (۴۲): الکهف: ۱۰۵ ؛ الاحزاب: ۱۹ ؛ محمد: ۹ ، ۳۲. (۴۳): الانعام: ۸۸ ؛ الزمر: ۶۵ ؛ التوبه: ۱۷. (۴۴): البقره: ۲۱. (۴۵): الحجرات: ۲. (۴۶): البقره: ۸۹ ، ۱۶۱ ؛ الاحزاب: ۶۴ ؛ المايِّده: ۷۸. (۴۷): الاعراف: ۴۴ ؛ هود: ۱۸ ؛ المومن: ۵۲. (۴۸): آل عمران: ۶۱. (۴۹): الاعراف: ۵۴ ؛ النحل: ۱۲ ؛ الحج: ۱۸ ؛ العنکبوت: ۶۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې نهه ویشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې د نهه ویشتمې روژې لپاره نهه ویشتم سوغات ، (ن. صمد)

Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (نهه ویشتمه برخه) :

پوښتنه: آیا تا ستوري هم ذکر کړي دي ؟
ځواب: هو ، ما د لمر ، سپوږمۍ او نورو ستورو نومونه ذکر کړي دي (۱) .

پوښتنه: آیا ستا په نظر دغه سیارې او ستورې ساکن دي که متحرک ؟ دا ځکه چې د اسلام مخالفین یو لړ ګمراه کونکې تبلیغات کوي.
ځواب: ما واضحاً ویلې دي چې دا ټول خوځنده یعنې د حرکت په حال کې دي (۲) .

پوښتنه: آیا تا د غرونو ذکر هم کړی دی که یا ؟
ځواب: هو ذکر مې یې کړی دی (۳) ، حتی دا چې ځینو ته مې په نوم سره هم اشاره کړې ده لکه د طور غر (۴) ، د جودي غر (۵) او نور.

پوښتنه: آیا د فلزاتو نومونه دې هم یاد کړي دي ؟ که وي نو هغه کوم کوم فلزات دي ؟
ځواب: هو ، ذکر کړي مې دي مثلاً : سره او سپین زر (۲) ، مس (۷) ، اوسپنه (۸) او نور.

پوښتنه: آیا تا د ملغلرو نوم هم اخیستی دی ؟
ځواب: هو ذکر کړی مې دی (۹) .

پوښتنه: آیا تا د شین ګیاوو (ترکاري بابو) نومونه هم ذکر کړي دي ؟
ځواب: هو ، ما د بیلګې په توګه د پیاز ، هوږې ، چمبرخیال او نورو نومونه ذکر کړي دي (۱۰) .

پوښتنه: که په همدې موضوع کې پاته سم ، نو آیا تا د ونو او نورو یادونه هم کړې ده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ، کړې مې ده (۱۱) . ما د ځینو ونو نومونه هم ذکر کړي دي لکه خرما (۱۲) ، زیتون (۱۳) ، بیرې (۱۴) او نور.

پوښتنه: نو چې داسې ده آیا د میوو ذکر دې هم کړی دی که یا ؟
ځواب: هو باالکل مې کړی دی (۱۵) . د دې جملې څخه مې د خرما (۱۲) ، انګورو (۱۷) ، انارو (۱۸) او نورو نومونه ذکر کړي دي.

پوښتنه: آیا مرغانو ته دې هم اشاره کړې ده که یا ؟
ځواب: هو کړې مې ده (۱۹) . د مثال په توګه به دغه مرغان در یاد کړم: هُد هُد (۲۰) ، کاغې (۲۱) ، ابابیل (۲۲) او نور.

پوښتنه: نو آیا د حیواناتو په باره کې دې هم څه یادونه کړې ده ؟
ځواب: هو ، ما ډیرو حیواناتو ته اشاره کړې ده (۲۳) ، چې په هغو کې پسونه او وزې (۲۴) ، میږه (۲۵) ، غوا او غویي (۲۲) ، آس (۲۷) ، خر (۲۸) ، قچر یعنی غاتره (۲۹) ، اوښ او اوښه (۳۰) ، بیزو (۳۱) ، سپی (۳۲) ، خوګ یا خنځیر (۳۳) ، فیل (۳۴) ، او زمری (۳۵) شامل دي.

پوښتنه: نو آیا د حشراتو نومونه دې هم ذکر کړي دي ؟
ځواب: هو ، ما د ځینو حشراتو نومونه ذکر کړي دي مثلاً : غوماشی (۳۲) ، مچ (۳۷) ، میږئ (۳۸) ، غنې (۳۹) ، د عسلو مچې (۴۰) او نور.

پوښتنه: که د دغو څخه د عسلو د مچې په باره کې معلومات راکړې خوشاله به سم.
ځواب: هو ولې نه ، د شاتو مچې د څو رنګو څخه جوړيږي (۴۱) ، او په هغوی کې د انسانانو د ناروغیو لپاره شفا او علاج موجود دی (۴۲).
پوښتنه: خبره تر خبرې یادیږي. آیا تا د رنګونو په باره کې هم څه ذکر کړی دی که یا ؟
ځواب: هو ، ما د څو رنګونو ذکر کړی او نومونه مې یې هم اخیستې دي ، مثلاً سپین (۴۳) ، سور (۴۴) ، تور (۴۵) ، ژړ (۴۲) او نور.

پوښتنه: آیا د کومې ورځې نوم دې هم ذکر کړی دی ؟
ځواب: هو ، ما د جمعې (۴۷) او شنبې (۴۸) نومونه ذکر کړي دي.

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چې د وخت تاکل څنګه کېدای سی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د ورځی او شپې د وخت معلومول د لمر د راختلو او لوېدلو له مخی کيږی (۴۹) ، او د ورځو ، میاشتو او کلونو جنتري د سپوږمۍ د موقعیتونو پر اساس ترتیب کيږی (۵۰) . خو باید متوجه اوسې چې په یو کال کی دوولس میاشتی وی (۵۱) .

پوښتنه: آیا تا د کوم ښار نوم هم ذکر کړی دی ؟
ځواب: هو ، ما د څو ښارونو نومونه ذکر کړي دي لکه: بابل (۵۲) ، مکه (۵۳) ، مدینه (۵۴) او نور .

پوښتنه: آیا تا شیدو ته هم اشاره کړې ده که یا ؟
ځواب: هو ، لاکن د خالصو شیدو ذکر می کړی دی (۵۵) .

پوښتنه: وروستۍ پوښتنه می دا ده چی آیا ته کوم خاص پیغام لرې چی راته ویې وایې تر څو خلکو ته یې ورسوم ؟
ځواب: هو ، زه پخپله اصلاً یو پیغام یم یعنی د الله تعالی لخوا ټول بشر ته د یو پیغام په ډول رالیږل سوی یم (۵۶) . غواړم چی زما لخوا ټولو خلکو ته زما دا پیغام ورسوې چی هغوی د خپل رښتیاني خالق او مالک بندګي غوره کړی او بس (۵۷) .

شُکراً ـ تشکر ستا د دې خورا مهمی ، هر اړخیزی او معلوماتی مرکې څخه (۵۸) .

اشکرلله ـ مننه له خدایه (۵۹) .

(۱) : الاعراف: ۵۴ ؛ النحل: ۱۲ ؛ الحج: ۱۸ ؛ العنکبوت: ۶۱ . (۲) : الرعد : ۲ ؛ القمن: ۲۹ ؛ فاطر: ۱۳ ؛ یس: ۳۸ ، ۴۰ ؛ الزمر: ۵ . (۳) : النحل: ۸۱ ؛ طه: ۱۰۵ ؛ الانبیأ : ۷۹ ؛ الحج: ۱۸ ؛ الاحزاب: ۷۲ . (۴) : البقره: ۲۳ ؛ طه: ۸۰ . (۵) : هود : ۴۴ . (۶) : آل عمران: ۱۴ ؛ التوبه: ۳۴ . (۷) : الرحمن: ۳۵ . (۸) : الکهف: ۹۶ ؛ الحدید : ۲۵ . (۹) : الرحمن: ۲۲ ؛ الطور: ۲۴ ؛ الواقعه: ۲۳ ؛ الحج: ۲۳ ؛ الدهر: ۱۹ . (۱۰) : البقره: ۶۱ . (۱۱) : الحج: ۱۸ ؛ الرحمن: ۶ ؛ المومنون: ۲۰ ؛ النور: ۲۵ ؛ الفتح: ۱۸ . (۱۲) : النحل: ۱۱ ؛ عبس: ۲۹ . (۱۳) : النحل: ۱۱ ؛ النور: ۳۵ ؛ عبس: ۲۹ . (۱۴) : السبا : ۱۲ . (۱۵) : البقره: ۲۲ ، ۱۲۶ ؛ الاعراف: ۵۷ ؛ الرعد : ۳ ؛ فاطر: ۲۷ ؛ الرحمن: ۱۱ . (۱۶) : مریم: ۲۵ ؛ النحل: ۶۷ . (۱۷) : الانعام: ۹۹ ، ۱۴۱ ؛ النحل: ۶۷ . (۱۸) : الانعام: ۹۹ ، ۱۴۴ . (۱۹) : البقره: ۲۶۰ ؛ الانعام: ۳۸ ؛ النحل: ۷۹ ؛ النور: ۴۱ ؛ الملک : ۱۹ . (۲۰) : النمل: ۲۰ . (۲۱) : المایّده: ۳۱ . (۲۲) : الفیل: ۳ . (۲۳) : البقره: ۱۶۴ ؛ الانعام: ۳۸ ؛ هود : ۶ ؛ الحج: ۱۸ ؛ الجاثیه: ۴ . (۲۴) : الانعام: ۱۴۲ ؛ طه: ۱۸ ؛ الانبیأ : ۱۸ . (۲۵) : ص: ۲۳ ـ ۲۴ . (۲۶) : البقره: ۶۷ ـ ۷۱ ؛ یوسف: ۴۳ . (۲۷) : الانفال: ۶۰ ؛ النحل: ۸ ؛ الحشر: ۶ . (۲۸) : البقره: ۲۵۹ ؛ الجمعه: ۵ ؛ المدثر: ۵ . (۲۹) : النحل: ۸ . (۳۰) : الانعام: ۱۴۴ ؛ الاعراف:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۰ ؛ الغاشیه: ۱۷. (۳۱) : البقره: ۲۵ ؛ المایّده: ۲۰ ؛ الاعراف: ۲۲. (۳۲) : الاعراف: ۷۲ ؛ الکهف: ۱۸. (۳۳) : البقره: ۱۷۳ ؛ المایّده: ۳. (۳۴) : الفیل: ۱. (۳۵) : المدثر: ۵۱. (۳۶) : البقره: ۲۲. (۳۷) : الحج: ۷۳. (۳۸) : النمل: ۱۸. (۳۹) : العنکبوت: ۴۱. (۴۰) : النحل: ۲۸. (۴۱) : النحل: ۲۹. (۴۲) : النحل: ۲۸-۲۹. (۴۳) : البقره: ۱۷۷ ؛ آل عمران: ۱۰۲ ؛ الاعراف: ۱۰۸ ؛ فاطر: ۲۷ ؛ الصفت: ۴۲. (۴۴) : فاطر: ۲۷. (۴۵) : البقره: ۱۸۷ ؛ آل عمران: ۱۰۲ ؛ فاطر: ۲۷ ؛ الزخرف: ۱۷ ؛ الزمر: ۲۰. (۴۶) : البقره: ۲۹ ؛ الروم: ۵۱ ؛ الزمر: ۲۱ ؛ الحدید: ۲۰ ؛ المرسلت ۳۳. (۴۷) : الجمعه: ۹. (۴۸) : الاعراف: ۱۲۳. (۴۹) : الاسرأ: ۱۲ ؛ یونس: ۲ ؛ البقره: ۱۲۴ ؛ آل عمران: ۲۷ ؛ الانبیأ: ۳۳. (۵۰) : یونس: ۵ ؛ الانعام: ۹۲ ؛ الاسرأ: ۱۲ ؛ الرحمن: ۵. (۵۱) : التوبه: ۳۶. (۵۲) : البقره: ۱۰۲. (۵۳) : آل عمران: ۹۲ ؛ التین: ۳ ؛ البلد: ۱-۲ ؛ النمل: ۹۱ ؛ الانعام: ۹۲. (۵۴) : التوبه: ۱۰۱ ، ۱۲۰ ؛ الاحزاب: ۲۰ ؛ المنافقون: ۸. (۵۵) : النحل: ۲۲ ؛ محمد: ۱۵. (۵۶) : ابراهیم: ۵. (۵۷) : البقره: ۲۱ ؛ النحل: ۳۲. (۵۸) : السبا: ۱۳. (۵۹) : لقمن: ۱۲.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دېرشم (ورروستی) سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه» نومېده ، د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه وه. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیدې او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه ویل. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو ګرځیدلې وی ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله ! نو د دې لړۍ ورروستۍ برخه لطفاً په غور او تدبُر سره ولولئ (ن. صمد)
Nsamad57@hotmail.com

د قران سره د مرکې د پای لیکنه :

ښه ګرانو لوستونکو ، د قرآن سره خو مو دا مرکه په ۲۹ برخو کې ولوستله. خدای دې وکړي چې ځوابونه او محتویات یې د خپل ژوندانه تلن لاره وګرځوو ، که نه صرف وخت به مو ضایع کړی وی.

کله چې دا مرکه پای ته ورسېده ، نو « قرآن » ځو خصوصی رازونه او ترخه حقایق راته وویل او پر ما یې پخه کړه چې تر تاسو به یې رسوم. هغه ګیله او شکایت وو ، اسویلی او فریاد وو ، خپګان او حسرت وو ، یعنی هغه څه وو چې اصلاً دي ، کیږی ، په سترګو یې وینو ، او باالاخره هغه څه وو چې باید نه وای.

آیا پوهیږئ چې « قرآن» په آخره کې څه راته وویل ؟ قرآن د مسلمانانو څخه عجیبه حساس او عینی برداشتونه کړي وو. کله چې یې یو یو راته وایه نو باور وکړئ چې خوله می بنده سوه ، پر سترګو می توره تیاره خپره سوه ، سر می ځوړند سو ، بدن می په رپېدو او جتکو سو ، له سره تر نوکه په خولو کې لوند سوم ، د بدن ټول سېک می وخوت او نږدې و چې چپه سم.
آیا څه حدس کوئ چې قرآن به په رمازه او کنایه کې څه راته ویلی وی ؟ هغه راته وویل چې تاسو ټول تش په نوم مینه راسره لرئ خو په اصل کې درواغ وایاست ، د طوطی غوندی می تلاوت کوئ خو نه پوهیږئ چې څه لولئ. تاسو زه عملاً ترک او خوشې کړی یم لاکن په ظاهره زما په نوم دنیا خرابوئ. په خوله می منئ خو په زړه می شړئ ، که می لولئ نو هیڅ فکر او تدبر نه کوئ. زه خو لا څه ، آن پخپله رسول الله (ص) هم شکایت درڅخه کوی (الفرقان-۳۰).

زه مو ډېر نفس تنګه ساتلی یم او ساه می ځکه بنده وی چې په اوو پوښونو کې مو پېچلی یم او هلته لوړ مو په دوړو کې ایښی یم. چندانی مو نه په کاریږم بلکې هغه مهال می را اخلئ چې مسافر له کوره وځي یا په واده کې د ناوی پر سر نیول کیږم ، او یا دا چې کله غم او مصیبت دربادی راسی نو مو په یاد سم او له دوړو می پاک او په زاریو می خدای ته شفیع کوئ.... خورا ډېر می مچوئ خو رښتیانی مینه نه راسره لرئ ، خورا ډېر می خوښوئ خو له ځانه می لیری ساتئ ، خورا ډېر می یادوئ خو اصلاً می هیروئ ، خورا ډېر می

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستاييځ خو نه مې خپلوئ ، خورا ډېر قسمونه راباندې اخلئ خو سرچپه عمل کوئ ، خورا ډېر عزت مې کوئ خو عملاً مې نه منئ او خورا ډېر درنږدې يم خو رانده ياست نه مې وينئ....

هو ګرانه لوستونکې ، هغه شکايت وکړ چې ماته اوس ثابته سوې ده چې هسې يو کتاب يم ، عادي کتاب ، اضافي کتاب ، بې غمخوره او بې سرپرسته کتاب !
هغه په داسې حال کې چې لهجه يې څه تونده سوه داسې دوام ورکړ: ګوره ، ټولو مسلمانانو خصوصاً افغانانو ته وو ايه چې اول خو مې نه تلاوت کوئ ، که مې تلاوت کوئ نو په معنا مې نه پوهيږئ. که احياناً پوه هم سئ ، نو بيا بدبختانه عمل نه په کوئ. نو آيا په دغسې حالاتو کې زه د يو عادي يا اضافي کتاب څخه علاوه بل اهميت لرلای سم ؟ ګورئ ، همدا حساسه بارکې زما او ستاسې دښمن ډېره ښه درک کړې ده نو ځکه مسلسل ما سپکوي ، ما توهينوي ، ما سوځوي او پر تاسو مرګوني ګوزارونه کوي او سرونه هم له بې غيرتۍ نه سئ راپورته کولای. دا ځکه چې ما ته مو عملاً شا راګرځولې د ه او زما د دښمن ملګري سوي ياست. په دې ډول د نامردانو ، منکرانو او ناکسانو تر يوغ لاندې سرځوړيزه ژوند تيروئ.

بلې ګرانه لوستونکې ، هغه په داسې حال کې چې را څخه ليرې کېدئ ، راته وويل چې دا يوه خبره مې لا واوره او هغه دا چې پر تاسو ټولو صرف په نوم ګران يم بلکې دا هر څه مو چل ول ، ريا او حيلې دي. کله چې د قول او قسم خوړلو وار راورسيږي او يو د بل سره د دنيا په شخړو کې لاس او ګريوان سئ ، نو بيا زه در په ياد سم او په ټګۍ سره مې راپورته کړئ او وايا ست چې ما دې دغه قرآن ووهي که به داسې يا هسې نه وي... بله ناوړه استفاده لا دا راڅخه کوئ چې د هرې غونډې او جلسې په پيل کې تلاوت کيږم ، اورول کيږم او په پای کې ستايل کيږم ، خو د دغسې نمايشي او يکنواخته مراسمو تر ختميدو وروسته نه د چا په کار يم او نه د چا يار يم !آيا داسې نه ده چې يو ځل مې خندوئ لاکن سل ځله مې ژړوئ ؟دا څنګه مينه را سره لرئ چې قانون د بل منئ خو قسم په ما باندې اخلئ ؟ په ما سر ورکوئ خو سر نه راباندې خوږوئ ؟ !ګورئ ، هر څوک مې په ظاهره د محبت ډېره دعوه کوي ، زما لپاره د سر تيرېدو ټټر هم وهي خو عملاً يې پرې ښنئ يم او يوازې په اوو پوښونو کې بندي پروت يم.
هو ، زه صرف يو بندی کتاب يم ، يوازې يم او د حسرت اوښکې تويوم. زه نه پوهيږم چې چا ته وژاړم ؟ ! ګورئ ، اوس خو څه نسم کولای ، مګر د قيامت په ورځ به پر تاسو هر يوه شاهد سم او خپل مصنف او مؤلف ته به فرياد وکړم چې ستا دغه او هغه بنده زما سره پورتني ظلمونه او چمونه کړي دي. آيا پوهيږئ چې لوی الله به څه درسره وکړي ؟ زما به غور او ستاسې به جور په برخه وي. تاسې دا فکر قطعاً مه کوئ چې الله ولې د خپلو ګناهونو سزا همدا اوس نه درکوي. داسې نه ده بلکې الله مهلت درکړی دی او دا هر څه درته ساتي. که يې په دې دنيا کې چا ته سزا ورکولای نو د ځمکې پر مخ به نن هيڅوک هم نه وای پچ سوی (النحل:۶۱). ګورئ ، خدای ښه پيژنئ خو اطاعت يې نه کوئ ، ما د بلبل غوندې تلاوت کوئ خو عمل نه کوئ ، دا وايا ست چې مرګ حق دی خو هغه ته چمتو ينه نه نيسئ ، نو واورئ: دنيا چې خوښوئ آخرت مو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیروئ ، مخلوق چی خوښوئ خالق مو هیروئ ، ما چی ښکلوئ شا راګرځوئ.. خو اوس لا هم وختی دی ، د شیطانی وسوسو او طاغوتی فتنو څخه را وګرځئ. دا ځکه چی نن د عمل ورځ ده بېله حسابه ، خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله ! د دې لپاره چی ناوخته سوی نه وی ، په ځانونو کی ژور او اساسی بدلون راوړئ او ترڅو چی داسی ونکړئ ، الله مو روان حالت نه بدلوی (الرعد ـ ۱۱) .

هو ګرانه لوستونکې ، زه د قرآن دغو فریادونو او تهدیدونو د حسرت په اوښکو او د هیبت په خولو کی داسی بې حاله کړم لکه د جراحي عملیاتو پر مهال چی د بې هوښۍ دوا په رګونو کی تذریق سی. کله چی می سترګی رڼی کړې ، نو صرف د دې مرکې یو څو خورې ورې پاڼی او کاغذونه می ولیدل چی زیاتره یې باد راڅخه ورې وو. بس ژر راپورته سوم او پاته کاغذونه می راټول کړل او په تلوار می تر تاسو راورسول. نور نو تاسو پوه سیٍ او تصمیم مو ، چی د قرآن دغه خبرداریٔ او پیغام عملی کوئ او که یې ردوئ (البقره: ۲۱ ؛ النحل: ۳۶) !

والسلام،
ستاسو د دعاوو محتاج: نثار احمد صمد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لراوبر په برېښنايي کتابتون کي پر ليکه اثار

- اسلام او مذهب:
- د روژې ډالی ډاکټر نثار احمد صمد
- روژه د رحمت، برکت او مغفرت میاشت مؤلف: مولوي سید محبوب شاه ساجد
- د اصحابانو کیسې مولوي عبدالهادي حماد
- د مصطلح الحدیث علم په سوال او ځواب کښې لیکونکی: شیخ مصطفی العدوی مترجم: محمد عمر بشار
- اړینه پوهه مولوي عبدالهادي حماد
- د برېښنايي کتابتون د اسلام او مذهب د برخې د نورو پر لیکه کتابونو لپاره دلته کلیک وکړئ !

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ساینس او تخنیک:
- د ړنا کرکۍ (د کمپیوټر زده کړه) عبدالستار فیضي
- سرطان او د چاپیریال رادیو اکتیویتي لیکوال: پوهنوال ډاکټر نظر محمد سلطانزی ځدراڼ
- د مایکروسافټ آفس پښتو لارښود عبدالستار فیضي
- غواړئ ذهني ځیرکتیا مو تمرین کړئ؟ ژباړن: مختار احمد احسان
- د ساینس او تخنیک د برخې د نورو پر لیکه کتابونو لپاره دلته کلیک وکړئ !

- سپورټ او روغتیا:
- هغه پیاوړي لارې چارې چې اندېښنه ستا سو له ژوند څخه محوکوي ژباړن: ډاکټر محمد رقیب (فاروقي وردګ)
- THE PREVALENCE OF HIV/AIDS IN AFGHANISTAN Dr.Hameed_Shuja
- د کوچنیانو تنفسي سیستم لیکوال: پوهندوی دوکتور سید حسام مل
- د لراوبر وېبپاڼې د برېښنايي کتابتون د سپورټ او روغتیا د برخې د نورو پر لیکه آثارو لپاره دلته کلیک وکړئ !

- هنر او ادبیات:
- راځئ کیسه ولیکو نصیر احمد احمدي
- مناجاتونه نور احمد قرانمل
- د هیلو غوټۍ ویناواله: وحیده "آرینزی"
- د ابراهیم ادهم په پلونو (ناول) لیکوال: عبدالله الهام جمالزی
- منظومې کیسې پښتو لنډۍ او غاړې لیکوال: خارنوال احمد منګل خان

- د ماشومانو لپاره:
- کوچنی شاهزاده (د ماشومانو لپاره) ډاکټر عبدالباري
- زما سوی (د ماشومانو لپاره) مختار احمد احسان
- فټبالر (د ماشومانو لپاره) مختار احمد احسان
- د برېښنايي کتابتون د هنر او ادبیاتو د برخې د نورو پر لیکه آثارو لپاره دلته کلیک وکړئ !

- تاریخ او سیاست:
- روز شمار واقع افغانستان تهیه او ترتیب: حمید علمي
- شیرشاه سوري د افغانانو تر منځ د یووالي هڅونکی ژباړن: استاد قریب الرحمن سعید
- د ډیورنډ ترون د حقوقو او سیاست په تـــله کښې لیکوال: ډاکټر رحمت ربی زیرکیار
- د تاریخ او سیاست د برخې د نورو آثارو لپاره دلته کلیک وکړئ !

- بېلابېل آثار:
- خوندور خواره عبدالستار فیضي
- د نړۍ اووه عجایبې ژباړن: مختار احمد احسان
- د بېلابېل آثار نومې برخې د نورو پر لیکه کتابونو د لوست لپاره دلته کلیک وکړئ !

(c) ketabton.com: The Digital Library

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library